

TÜRK İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI
EKİM / 1994 SAYI: 294

BU OYUNU BOZACAĞIZ

B. MERAL'İN BASIN TOPLANTISI • TÜRK-İŞ / DGB TOPLANTISI
• EĞİTİM SEMİNERLERİ • ÇALIŞAN ÇOCUKLAR ULUSAL SEMİNERİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
Aylık Yayın Organı

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

Bayram MERAL
Genel Başkan

Şemsi DENİZER
Genel Sekreter

Enver TOÇOĞLU
Genel Mali Sekreter

Salih KILIÇ
Genel Eğitim Sekreteri

Sabri ÖZDEŞ
Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

SAHİBİ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
TÜRK-İŞ ADINA
Genel Başkan
BAYRAM MERAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ENİS BAĞDADIÖĞLU

FOTOĞRAFLAR
NİHAT ÜSTÜN

YÖNETİM YERİ

TÜRK-İŞ Genel Merkezi
Bayındır Sk. No: 10
Yenişehir / ANKARA
Tel : 433 38 24 - 433 31 25 (Santral)
Fax : 433 68 09 - 433 85 80

Dergimizde yayınlanan yazılar yazarların
düşüncesini yansıtır.

ABONE

Yurtiçi 6 aylık 40.000.- TL., Yıllık 80.000.- TL.
Yurtdışı 6 aylık 60.000.- TL., Yıllık 120.000.- TL.

DERGİMİZ BASIN AHLAK
YASALARINA UYAR

Dizgi - Tertif - Baskı :
DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
434 14 71 • ANKARA

BASKI TARİHİ : 03.11.1994

AYIN İÇİNDEN

Orman-İş Başkanlar Kurulu 22-25 Eylül 1994 tarihinde Kıbrıs'ta toplandı. Başkanlar Kurulu öncesinde, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral Başkanlığında bir heyet Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ı makamında ziyaret ederek bir plaket verdi. Resimde Meral, Denktaş, Orman-İş Genel Başkanı Selahattin Güngör'le birlikte görülüyor.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ve Yönetim Kurulu üyeleri 6 Ekim 1994 tarihinde DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'i parti genel merkezinde ziyaret ederek güncel sorunlar üzerinde bir görüşme yaptılar.

Irak Büyükelçisi Rafi Eltikret'i 19 Ekim 1994 tarihinde TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek, Genel Sekreter Şemsi Denizler ile görüştü. Eltikret'i'nin son gelişmeler hakkında bilgi verdiği görüşmeye, Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Sabri Özdeş de katıldılar.

BAŞKANDAN

BAYRAM MERAL
TÜRK-İŞ
GENEL BAŞKANI

Türkiye Cumhuriyeti tarihini en büyük bunalımını yaşıyor. Siyaset tıkanmış durumda. Ekonomik sorunlara köklü ve kalıcı çözümler bulunmuyor. Gün kurtarıyor. Bir avuç vurguncunun yağması sürüyor. Üreten değil, döviz işlemleriyle para kazanan korunuyor ve teşvik ediliyor.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketimiz ise, 1949 sonrasının en büyük ve kapsamlı saldırılarından birini yaşıyor.

12 Eylül döneminin antidemokratik düzenlemelerini kaldırma vaadiyle Hükümet olan ve vaatlerini yerine getirmeyenler, hak ve özgürlüklerimizi daha da kısıtlayıcı tasarımlar hazırlıyorlar; özelleştirme, taşeronlaştırma, kaçak işçilik ve işten çıkarma gibi uygulamalarla, demokrasinin güvencesi sendikalarımızı zayıflatmak istiyorlar.

TÜRK-İŞ de tarihinin en büyük tehlike ve tehditleriyle karşı karşıyadır. TÜRK-İŞ ve önderliğini yaptığı sendikacılık hareketi, bir varoluş ve yokoluş noktasındadır.

Her bunalım aynı zamanda bir fırsattır. Her bunalımın gündeme getirdiği sorunları çözenlerin önünde yeni fırsatlar doğar.

Halkımızın giderek artan bir bölümü umutlarını TÜRK-İŞ'e bağlamaktadır.

Memurun, emeklinin, işsiz, küçük esnafın ve perişan haldeki köylünün sıkıntılarını en fazla dile getiren kuruluş, TÜRK-İŞ'tir.

TÜRK-İŞ, tarihimizin en vurdumduymaz Hükümeti'ne karşı fiilen ana muhalefet partisi görevini üstlenmiş durumdadır. Muhalefet partileri, çalışanları en yakından ve acilen ilgilendiren konularda, taleplerimiz doğrultusunda hareket etmemekte, sıkıntılarımızı istediğimiz gibi dile getirmemekte, yönetim kadrolarını işçilere, emeklilere ve işsizlere açmamaktadır.

TÜRK-İŞ, ülkemizin, halkımızın ve işçi sınıfı ve sendikacılık

hareketinin karşı karşıya bulunduğu bu sorunların üstesinden gelecektir.

Ancak bu tarihi görevin yerine getirilebilmesinin ön şartı, TÜRK-İŞ'in birlik ve bütünlüğünün daha da geliştirilmesi, Başkanlar Kurulu'muzun kararlarının tüm kuruluşlarımızca tam olarak uygulanması, sendikalarımız arasında dayanışmanın artırılmasıdır.

TÜRK-İŞ demokratik bir yapıya sahiptir. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu'nun çizgisi, Tüzüğü'müz, Genel Kurul kararlarımız ve Başkanlar Kurulu kararlarımızla belirlenmektedir.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 16. Genel Kurulumuzdan bu yana her önemli sorunu görüşmek üzere toplantıya çağırılmış ve bu toplantılarımızda önemli kararlar alınmıştır.

Kimsenin TÜRK-İŞ'in demokratik yapısı ve işleyişinden kuşkuya kapılmaya hakkı yoktur. TÜRK-İŞ'in ve bağlı sendikaların demokratik yapısı elmanın bir yarısıysa, elmanın diğer yarısı, yetkili organlarımızın almış olduğu kararlara uymaktır.

TÜRK-İŞ giderek daha da ağırlaşan sorunları ancak bu demokratik disiplinin anlayışı çerçevesinde aşabilir ve içinde yaşadığımız bunalımı, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi için bir fırsata dönüştürebilir.

TÜRK-İŞ'in tüzel kişiliğine yönelik haksız eleştiriler, saldırılar ve hatta hakaretler ise, ancak ve ancak sermayeye ve sermaye yanlısı Hükümete yarayacaktır. Hele bu haksız eleştiri, saldırı ve hakaretler, TÜRK-İŞ'in yetkili organlarının aldığı eylem kararlarına uymayanlardan geliyorsa, bunlar daha da zararlı olmaktadır.

TÜRK-İŞ, güçlü demokratik geleneği, mücadeleci tavrı ve kararlılığı ile, içinde yaşadığımız bunalımı, ülkemiz için, halkımız için ve sendikacılık hareketi için bir fırsata dönüştürecek potansiyele sahiptir.

TÜRK-İŞ bunalımı açacaktır. Bunalımı TÜRK-İŞ açacaktır.

**BÜYÜYEN
SORUNLAR
GÜÇLENEN
TÜRK-İŞ'LE
AŞILACAKTIR**

MERAL: "HÜKÜMETİN OYUNUNU BOZACAĞIZ"

Genel Başkan Bayram Meral 26 Ekim'de TÜRK-İŞ Genel Merkezinde bir basın toplantısı düzenleyerek, son dönemde sosyal, siyasal ve ekonomik alanlardaki gelişmeleri değerlendirerek, Hükümeti eleştirdi. Meral basın toplantısında şu konuşmayı yaptı:

"Basının ve Televizyon Kanallarının Değerli Çalışanları

Değerli Arkadaşlarım.

Hepinizi TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu adına en derin saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Türkiye'de siyasetin tıkanıp, ekonomik bunalımın derinleşerek sürdüğü ve toplumsal huzursuzlukların yoğunlaştığı bir dönem yaşıyoruz.

Halkımız, Hükümetin icraatından ve muhalefet partilerinin halkımızın sorunlarını dile getirmedeki yetersizliğinden şikayetçidir.

Yaz aylarında yavaşlayan enflasyon, sonbaharla birlikte hızlanmıştır ve daha da hızlanacaktır.

İşsizlik her geçen gün artmaktadır. İşten çıkarmalarla, işyeri kapatılmalarıyla, özelleştirmeyle, taşeronlaşmayla birlikte, evine ekmek götüremeyenlerin sayısı hızla çoğalmaktadır.

12 Eylül döneminin antidemokratik Anayasası ve yasaları, tüm vaatlere rağmen, hala yürürlüktedir.

Kamu çalışanlarına grevli toplu pazarlık ve siyasi faaliyette bulunma hakları hala verilmek istenmemekte, sendikalaşma hakları tartışma konusu yapılmaktadır.

Onaylanan 87 ve 151 sayılı ILO Sözleşmeleri henüz iç mevzuatımıza yansıtılmamıştır. Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan 158 sayılı Sözleşme henüz Uluslararası Çalışma Bürosu'nda tescil edilmemiş, iç mevzuatımızda 158 sayılı ILO Sözleşmesinin gerekli kıldığı değişiklikler henüz yapılmamıştır.

Emeklilerin hiçbir sorunu ço-

Meral Basın Toplantısında "Bu Hükümet, çalışan insanların değil, vurguncuların ve yağmacıların çıkarlarını korumaktadır", dedi.

zülmemiştir. 25-30 yılını bu ülkeye hizmetle geçiren emeklilerimiz bugün 3-4 milyon lira emekli aylığıyla ölüm kalım mücadelesi vermektedir.

Hükümet, özellikle 5 Nisan İstikrar Programı sonrasında, bu vaatlerini bile rafa kaldırmıştır.

Hükümet, özelleştirmeyi her derde deva bir ilaç olarak sunmaktadır.

Zenginden vergi almayan, bir avuç sermayedarı devleti çeşitli yollardan soymasına ve yağmalanmasına ses çıkarmayan ve aksine bu ufaklık gruba devlet bankalarından trilyonlarca lira kredi aktaranlar, işçinin-memurun-emeklinin üç beş kuruşuna göz dikmiştir.

Devletin soyulmasına imkan yaratanlar ve böylece kamu açıklarını büyütenler, kamu açıklarını kapatmaya diye devlet malını daha fazla yağmalatmayı savunmaktadır.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında ele alınan konular Hükümetin bu sermaye yanlısı politikasının en açık ifadesidir.

Hükümet, genel ve katma bütçeli kuruluşlarca yürütülen

hizmetlerin il özel idarelerine aktarılmasını öngörmektedir. Genel ve katma bütçeli kuruluşlardaki sendikacı işçiler işten çıkarılacaktır. İşten çıkarılan işçilerin bir bölümünün işleri, il özel idarelerine alınan sendikasız ve asgari ücretli geçici işçilere yaptırılacaktır.

Hükümet, geçici işçiliği yılda üç ay ile sınırlamaktadır.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında ele alınan konular Hükümetin bu sermaye yanlısı politikasının en açık ifadesidir.

Hükümet, çok sayıda işçiyi memurlaştırarak ve sözleşmeli personel statüsüne geçirerek, temel sendikal haklardan yoksun bırakmayı amaçlamaktadır.

1995 yılında çok sayıda işçinin, memurun ve sözleşmeli personelin işten çıkarılması planlanmaktadır. Kamu kesimindeki istihdam hızla azaltılacak, işsizler ordusu daha da büyütülecektir.

Memurlar ve sözleşmeli personel, servis araçları ve hastane giderlerine katılacak, ilaç parası ödeyecektir.

Hükümet, farkında olarak veya olmayarak, bombayla oynamaktadır.

6772 sayılı Yasa gereği verilmesi gereken ikramiyeler ödenmeyecektir.

Hükümet, 1995 yılı toplu sözleşmelerinde ücret artışlarını iyice sınırlayarak ve belki bizi grevlere zorlayarak, ücretlerimizin satınalma gücünü hızla düşürmeyi planlamaktadır.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında yer alan bu ve benzeri tedbirler, yeni bunalımlara davetiye dir.

Hükümet, farkında olarak veya olmayarak, bombayla oynamaktadır.

Değerli Arkadaşlarım,

TÜRK-İŞ hiçbir zaman sorun yaratmamıştır. TÜRK-İŞ halkının ve ülkesinin sorunlarının en aza inmesi için üzerine düşeni fazlasıyla yapmıştır. Ne yazık ki, Hükümet hala bunun farkında değildir.

Bu Hükümet, halkımızın isteklerine göre değil, IMF'nin, Dünya Bankası'nın, uluslararası ve yerli tekелci sermayenin, bir avuç vurguncunun isteklerine göre hareket etmektedir.

Ancak Hükümet, büyük toplumsal karışıklıklara yol açacak bir bombayla böyle pervasızca oynamaya devam ederse, çıkacak olayların sorumlusu yalnızca Hükümet olacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

TÜRK-İŞ, Hükümetimizi sorumlu davranmaya davet etmektedir.

Koalisyon Hükümeti'nin üç yıllık icraatı halkımıza elle tutulur bir yarar sağlamamıştır.

Meral'in basın toplantısından görüntüler

Hükümet halkın sorunlarını çözeceğim gerekçesiyle TÜRK-İŞ'ten ve işçilerden fedakarlık istemiştir.

TÜRK-İŞ ve işçiler de bu fedakarlığı fazlasıyla yapmıştır. İkramiye tarihleriyle oynanarak, hat-ta ikramiyeler 2-3 ay geç ödeme yapılarak, emekli işçilerin kadem tazminatları 3-5 ay geç verilerek, zorunlu tasarruf fonundaki para-mızın önemli bir bölümüne el ko-nularak, işçiden kesilen Konut Edindirme Fonu yersiz kullanıla-rak, toplu sözleşme zam farkları-mız geç ödenerek, SSK'nın prim alacaklarının faizleri affedilerek, enflasyonun yüzde 120'lere tir-manmasına imkan tanınarak işçi-nin trilyonlarca lirası gaspedilmiş-tir.

Bu Hükümet, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile, kamu kesiminde işçileri işten çıkararak ve memurlaştırarak, demokrasinin güvencesi sendikalarımızı zayıflatmak istemektedir.

Bizim elimizden alınan kay-naklarla;

- Hangi memurun maaşı artı-rılmıştır?

- Nereye yatırım yapılmıştır? Hangi işsize iş bulunmuştur?

- Hangi emeklinin sorunu çö-zülmüştür?

- Hangi küçük esnafa kredi verilmiştir?

- Hangi köylünün sıkıntılan aza indirilmiştir?

Memurlara uygun görülen, 400 bin lira zamdır. Memurlar, İkinci Dünya Savaşı yıllarından bile daha zor bir dönem yaşa-maktadır.

Emekliler yoksulluk içindedir. Kendilerini güvenceye alan mil-letvekilllerimiz, emeklilerin acıları-na kulaklarını tıkamışlar, gözlerini kapamışlardır.

Küçük esnaf, sattığı malın ye-nisini rafına koyamamaktadır.

Köylünün yüzü, ürününü kal-dırduğunda gülmemektedir. Köylü-

nün büyük bölümü mağdurdur ve perişandır.

Değerli Arkadaşlarım,

Yurtdışında çalışan vatandaş-larımız da Hükümetlerin ilgisizli-ğinden ve duyarsızlığından şika-yetçidir ve ülkesine karşı kırgın-dır.

Bu vatandaşlarımız, büyük so-runlarla başbaşa bırakılmıştır.

Hükümetler yurtdışında çalı-şan vatandaşlarımızı sürekli ola-rak döviz makinesi gözüyle gör-müştür.

Hükümetimizin, bu vatandaş-larımızın sorunlarına kısa sürede çözüm aramasını istiyoruz ve bek-liyoruz.

Değerli Arkadaşlarım,

Bu Hükümet, halkımızın istek-lerine göre değil, IMF'nin, Dünya Bankası'nın, uluslararası ve yerli tekelci sermayenin, bir avuç vur-guncunun isteklerine göre hare-ket etmektedir.

Bu Hükümet, çalışan insanla-rın değil, vurguncuların ve yağ-macıların çıkarlarını korumakta-dır.

Bu Hükümet, özelleştirme adı altında, Cumhuriyetimizin ve ba-ğımsızlığımızın sembolü olan KİT'leri yok pahasına elden çıkar-mayı planlamaktadır.

Bu Hükümet, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile, kamu kesiminde işçileri işten çıkararak ve memurlaştırarak, demokrasin-in güvencesi sendikalarımızı za-yıflatmak istemektedir.

**Bu oyunu bozacağız.
TÜRK-İŞ, siyasetin ve ekonominin tıkanıdığı bu noktada halkımızın ümididir.**

4 Aralık ara seçimlerinden sonra, halkımıza yönelik saldırı daha da yoğunlaşacaktır.

4 Aralık ara seçimlerinin ar-dından 1996 yılına kadar bizden oy istemeyeceğini düşünenler, sermayenin programını daha da pervasızca uygulayabileceklerini zannetmektedirler.

Bu oyunu bozacağız.

TÜRK-İŞ, siyasetin ve ekonomi-nin tıkanıdığı bu noktada halkımı-zın ümididir.

TÜRK-İŞ, ekmeğimizi ve özgür-lüğümüzü elimizden almak iste-yenlere karşı, yalnızca kendi üye-lerinin değil, tüm çalışanların, memurların, emeklilerin, işsizlerin, ezilen ve sömürülen yoksul halk kitlesinin çıkarlarını korumaktadır ve koruyacaktır.

Hükümet bu tahrip edici programlarında ısrar ederse TÜRK-İŞ Meşru ve Demokratik Mücadelesini kesin olarak sürdürecektir.

Bu nedenle, önümüzdeki gün-lerde ülkemizin ve çalışanların çı-karlarının korunması için başlata-cağımız haklı ve meşru mücade-lede, halkımızı da yanımızda gör-mek istiyoruz.

TÜRK-İŞ, aşırı olmayana aş, işi olmayana iş diyerek oylarımızı iste-yen ve sonra işimize ve aşımıza göz koyanlardan hesap soracak-tır.

TÜRK-İŞ, tüm siyasi partilerimi-zi ve milletvekillerimizi uyarmak-tadır.

Hükümetin bu politikalarının sürmesi durumunda, Türkiye'de büyük kanışıklıklar çıkacaktır. Elinden ekmeği alınmak istenen işçi, memur ve emekli, haklarını kolayca bırakmayacaktır.

Kanışıklık yaratılarak, Anaya-sa'nın 119. maddesi uyarınca ola-ğanüstü hal ilanı planlanıyorsa, böyle bir adımın ülkemiz açısın-dan yaratacağı sıkıntılar konu-sunda tüm ilgilileri şimdiden uya-riyoruz.

Hükümet bu tahrip edici prog-ramlarında ısrar ederse TÜRK-İŞ Meşru ve Demokratik Mücadelesi-ni kesin olarak sürdürecektir.

Bu mücadelemiz sırasında, ço-ğulcu ve özgürlükçü parlamenter demokratik düzene inanan, vata-nını seven, çalışanlara saygı du-yan, demokrasiye ve özgür toplu pazarlık düzenine inanan herke-sin, TÜRK-İŞ'in haklı ve meşru mü-cadelesinde birlikte hareket ede-ceğine inanıyoruz.

Hepinizi en derin saygı ve sev-gilerimle selamlıyorum."

TÜRK-İŞ / DGB TOPLANTISI

Federal Almanya'da 2 milyon dolayında yurttaşımız yaşamaktadır. Yurttaşlarımızın 700 bini aşkın bir bölümü hayatını bir işverinde ücretli olarak kazanırken, 40 bine yakın yurttaşımız işveren olmuştur. TÜRK-İŞ, Alman Sendikalar Federasyonu (DGB) ile 21 yıldır düzenli olarak sürdürdüğü çalışmalar aracılığıyla, bu ülkede işçi olarak çalışan yurttaşlarımızın sorunlarını azaltmaya çalışmaktadır.

Genel Başkan Bayram Meral, Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu, Yıldırım Koç, Avni Yazıcı ve Murat Çardak'tan oluşan TÜRK-İŞ Delegasyonu, 12 Ekim 1994 günü Düsseldorf'ta DGB Yetkilileri ile resmi görüşmelere başladı. Dok Gemi-İş Genel Başkanı Nazım Tur, Şeker-İş Genel Başkan Vekili Orhan Gözgeç ile Şeker-İş Genel Sekreteri Ömer Çelik de bu toplantılara katıldılar.

Genel Başkan Bayram Meral, 12 Ekim 1994 günü Solingen'de Türklere ait bir evin kundaklanması ile ilgili davaya gözlemci olarak katıldı. Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu'nun başkanlığındaki heyet ise, DGB Yönetim Kurulu üyesi Jochen Richert ve diğer DGB yetkilileri ile görüşmelere başladı.

İlk olarak Jochen Richert, Federal Almanya Cumhuriyeti'ndeki siyasal, ekonomik ve sendikal gelişmeler ve DGB'nin karşı karşıya bulunduğu sorunlar konusunda bilgi verdi.

Aynı gün, Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu'nun başkanlığındaki heyetimiz Bonn'a giderek, Federal Hükümet Yabancılar Sorumlusu Schmaiz Jakobsen ve diğer bazı Federal Alman yetkilileri ile uzun bir görüşme yaptılar. Enver Toçoğlu, TÜRK-İŞ'in Federal Alman Hükümeti'nden taleplerini Jakobsen'e ilettiler.

12 Ekim 1994 günü öğleden sonra ise TÜRK-İŞ ve DGB heyetleri, Genel Başkan Bayram Meral ve DGB Genel Başkanı Dieter Schulte'nin katıldığı bir toplantıyı gerçekleştirdiler. Dieter Schulte'nin Almanya'daki gelişmelere ilişkin değerlendirmelerinin ardından, Bayram Meral ülkemizdeki siyasal, ekonomik ve sendi-

TÜRK-İŞ ile Alman Sendikalar Federasyonu (DGB) heyetleri Federal Almanya'daki işçilerimizin sorunlarını ele aldı

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ve DGB Genel Başkanı Dieter Schulte'nin katıldığı toplantı

kal gelişmeleri anlattı ve Dieter Schulte'nin sorularını cevaplandırdı.

TÜRK-İŞ ile DGB arasındaki görüşmeler daha sonra, Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu'nun başkanlığında devam etti.

Bu görüşmelerde, DGB'nin Federal Almanya'daki Türk işçileri için yaptığı çalışmalar, DGB'nin yapısında meydana gelen değiş-

me, Türkiye ile Almanya arasında genç işçi heyetlerinin karşılıklı ziyaretleri, Almanya'da çalışan Türklerin emeklilik ve sigorta sorunları ve Almanya'daki Türklerin Türkiye'deki seçimlerde oy kullanabilmesi konusu ele alındı.

TÜRK-İŞ ile DGB arasındaki ilişkiler önümüzdeki yıllarda daha geniş kapsamlı olarak sürdürülecektir.

DGB Yönetim Kurulu üyesi Jochen Richert, Almanya'nın siyasal, ekonomik ve sendikal gelişmeler ve DGB'nin karşı karşıya bulunduğu sorunlar konusunda Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu'na bilgi verdi.

Genel Başkan Bayram Meral ve Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu Federal Almanya'da çeşitli Türk örgütlerinin toplantılarına katıldı

Genel Başkan Bayram Meral ve Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu, Alman Sendikalar Federasyonu DGB ile yapılan görüşmeler sonrasında, Federal Almanya'da Türkler tarafından kurulmuş olan çeşitli örgütlerin toplantılarına katıldılar ve konuşmalar yaptılar. Dok Gemi-İş Genel Başkanı Nazım Tur, Şeker-İş Genel Başkanı Vekili Orhan Gözgeç ve Şeker-İş Genel Sekreteri Ömer Çelik de bu toplantılara katıldılar.

Almanya'nın Essen Kentindeki Türkiye Araştırmalar Merkezi'nde düzenlenen toplantıya 40'a yakın Türk demneği ve kuruluşu yöneticisi katıldı. Toplantıda Türkiye Cumhuriyeti Bonn Büyükelçiliği'nden elçi-müsteşar Numan Hazar da bir konuşma yaptı. Genel Başkan Bayram Meral ise iki saatte yakın süren konuşmasında, Türkiye'deki gelişmeleri özetledi. Federal Almanya'daki yurttaşlarımızın sorunlarının çözümü konusunda TÜRK-İŞ'in çabalarını anlattı ve sorulan soruları yanıtladı. Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu ise, Almanya'da çalışan yurttaşlarımızın Türkiye'de emekli olmalarına ilişkin sorunları ele aldı ve SSK Yönetim Kurulu'nda bu konuda alınan son kararın açıkladı.

Genel Başkan Bayram Meral, Sosyal Demokrat Halk Demekleri Federasyonu'nun (HDF) 15 Ekim 1994 günü Münster'de toplanan 17 Genel Kurulu'na katıldı ve SHP-DYP Koalisyon Hükümeti'nin uygulamalarını sert biçimde eleştirdiği uzun bir konuşma yaptı.

Genel Başkan Bayram Meral, 16 Ekim 1994 günü Almanya'daki Türk işverenleri tarafından düzenlenen bir

Meral, Türkiye Araştırmalar Merkezi'nde düzenlenen toplantıda Türkiye'deki gelişmeleri anlattı.

toplantıda da konuştu ve Hükümetimizin çeşitli uygulamalarını değerlendirdi. Genel Başkan, aynı gün Düsseldorf'ta Göçmen Demekleri Federasyonu tarafından düzenlenen bir toplantıya katılarak, "Türkiye'de Çalışma Yaşamı ve Sendikalar ve Federal Almanya Cumhuriyeti'ndeki Göçmen İşçilerin Sorunları" konusunda uzun bir konuşma yaptı.

Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu ise 16 Ekim 1994 günü Köln'de Avrupa Milli Görüş Teşkilatları Genel Merkezi'nde düzenlenen bir toplantıya katılarak, 5 Nisan İstikrar Programı ve bu program sonrasında Türkiye'de işçilerin ve sendikaların karşı karşıya kaldığı sorunlar konusunda bir konuş-

ma yaptı. Dok Gemi-İş Sendikamız Genel Başkanı Nazım Tur da yaptığı konuşmada Hükümetin politikalarını ve özellikle özelleştirme konusunda izlenen politikayı sert biçimde eleştirdi, tersanelerimize sahip çıkılmasının gereğini vurguladı. Bu toplantıya konuşmacı olarak HAK-İŞ Genel Başkanı Necati Çelik ve TİSK Genel Başkanı Refik Baydur da katıldılar.

Genel Başkan Bayram Meral, Genel Mali Sekreter Enver Toçoğlu, Şeker-İş Genel Başkan Vekili Orhan Gözgeç ve Genel Sekreteri Ömer Çelik, 17 Ekim 1994 günü Köln'de Diyanet İşleri Vakfı Genel Merkezini de ziyaret ederek, Federal Almanya'daki yurttaşlarımızın sorunlarına ilişkin bilgi aldılar.

Genel Mali Sekreter Toçoğlu, AMGT genel merkezinde düzenlenen toplantıda, Türkiye'de işçilerin ve sendikaların karşı karşıya kaldığı sorunlar konusunda bir konuşma yaptı.

GENEL BAŞKAN BAYRAM MERAL AVRUPA SENDİKALAR KONFEDERASYONU (ETUC) YÖNETİM KURULU TOPLANTISINA KATILDI

Genel Başkan Bayram Meral, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun 13-14 Ekim 1994 günleri Brüksel'de toplanan Yönetim Kurulu toplantısına katıldı. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Yönetim Kurulu toplantısında Avrupa'da sendikal alanda karşılaşılan sorunlar dile getirildi ve işverenlerin sendikal hak ve özgürlüklere yönelik saldırılarına karşı takınılması gereken tavır tartışıldı. Ayrıca, İtalya'da, Hükümetin uyguladığı politikaları protesto etmek amacıyla gerçekleştirilecek genel grevindesteklenmesi kararı da alındı.

Genel Başkan Bayram Meral, bu toplantı sırasında

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral toplantı sırasında görülüyor.

da Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreterliği için İngiltere'deki Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) ta-

rafından aday gösterilen Bill Jordan ile de görüştü ve Konfederasyonun 1994 yılı Aralık ayındaki Yönetim Kurulu toplantısında yapılacak oylamada kendisini desteklediğini bildirdi.

Genel Başkan Bayram Meral, bu toplantı sırasında Avusturya Sendikalar Federasyonu (ÖGB) temsilcisi ile de görüşerek, Genel Eğitim Sekreterimiz Salih Kılıç'ın Avusturya'da yaptığı görüşmeler ışığında, Avusturya'daki Türk işçilerinin sorunlarının çözümü için TÜRK-İŞ ile ÖGB arasında sürekli bir komisyonun kurulmasının gerekliliği konusunda anlaşma sağladı.

AVRUPA'DA AYRIMCILIĞA KARŞI DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜK TOPLANTISI

Genel Başkan Bayram Meral, Fransa'nın Strasbourg kentinde 19-21 Ekim 1994 günleri düzenlenen "Avrupa'da Ayrımcılığa Karşı Demokrasi ve Özgürlük" toplantısına katıldı. Avrupa

Konseyi binasında yapılan toplantıda, Avrupa'daki işveren ve işçi kuruluşları ile toplumun tüm kesimlerini temsil eden kuruluşlar katıldılar. Sunulan tebliğlerde, Avrupa'da göçmen işçilere

ve azınlıklara karşı son yıllarda tırmanan saldırılar kınandı, her türlü ayrımcılığa karşı demokrasi ve özgürlükler savunuldu, ırkçılık lanetlendi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL: "Çocukların çalıştırılması ailelerin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıdan kaynaklanmaktadır. Bugün uygulanan özelleştirme politikaları sürdürülürse çalışan çocukların sayısında hızla artış olacaktır"

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreterliği Çalışan Çocuklar Bürosu tarafından düzenlenen "Sendikalar ve Çalışan Çocuklar" konulu ulusal seminer 10 Ekim 1994 tarihinde İstanbul'da yapıldı. Seminerin açılışında bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, çalışan çocukların sorunları konusundaki görüşlerini açıklarken, çalışan çocukların sorunlarıyla yakından ilgili olan özelleştirme politikaları ve çalışma hayatının güncel sorunları hakkındaki görüşlerini ifade etti.

Meral seminerde şu konuşmayı yaptı:

"Ben, başta ILO'nun değerli katılımcılarına teşekkür ediyorum. Elbette ki çalışan çocuklar sorunu TÜRK-İŞ'in, bağlı sendikaların ILO'nun sorunu olduğu kadar Hükümetimizin de, çocuk işçi çalıştıran kurumların da görevi olmalıdır. Ancak ne yazık ki, ülkemizde babasının hergün işinden oldum, olacağım korkusu ile yaşadığı günümüzde elbette ki çocukların huzurlu, rahat olması, güvenli olması, okula gidip başarılı olması zordur, bu durum son derece düşündürücüdür. Ülkemizde çocuklar çeşitli konumlarda çalıştırılmaktadır. Çukurova'da çocuğun çalıştırılması şekli farklıdır, İstanbul'da farklıdır, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu bölgesinde farklıdır. Ama görünen odur ki, ülkemizde çocuk yaşta, genç yaşta, öğrenci yaşındaki çocukların, işlerde çalışma oranları hergün biraz daha artmaktadır. Bugün ülkemizde yeni bazı çocuk işçi veya genç işçi çalıştırmaları önem kazanmaktadır. Otellerde eğitim adı altında çok sayıda genç arkadaşlarımız çalışmaktadır, bankalarda gelenek haline gelmiştir. Eğitim adı altında ucuz işçi çalıştırılmaktadır, hatta birçok yerde asgari ücret dahi ödenmemektedir. Bunun adı özde ucuz, genç ve çocuk işçinin çalıştırılması demektir.

Bunun birçok nedeni vardır. Hızlı nüfus artışının, göçün bunda nedeni vardır. Son zamanlarda hepimizi yakından ilgilendiren, hepimizi büyük ölçüde sıkıntıya sokan özelleştirmenin büyük nedeni vardır. 1-9 kişi arasında işçi çalıştıran işyerlerinde çok sayıda kaçak işçi, çocuk

Bayram Meral Ulusal Seminerde yaptığı konuşmada, "İşsizliği önlemek, terörü durdurmak, ülkeye huzuru getirmek Hükümetin görevidir" dedi.

işçi çalıştırılmaktadır. Eve iş veremelerde, bazı sanayi kollarımızda, çocuk işçiler ister istemez ailelerine katkıda bulunmak için çalışmakta, okula gidememektedirler. İşte bunlar bugünün belli ölçüdeki sorunları, yarının daha büyük sorunları olarak gündemimize gelmektedir. Çocuk sorunu, ailenin sorunu çerçevesinde anlaşılmalıdır. Neden acaba bizim ülkemizde çocuklar daha fazla çalışmaktadır, sırtında ayakkabı sandığı ayakkabı boyamaktadır. Hatta yollarda araba camı silmekte, kendisini tehlikeye atmaktadır. Yol boylarında bazı şeyler satmaktadır. Bu ailenin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıdan kaynaklanmaktadır. Gelecekte bunlar, bu metod devam ederse daha da artacaktır. Nedir bu metod değerli arkadaşlarım, Hükümetimiz son zamanlarda ölçmeden, biçmeden, tartmadan, özelleştiriyorum, kapatıyorum, satıyorum, kurtuluyorum, diyor. Birçok müessese ortada kalmıştır, sahibi yoktur. Bu müesseseler bugün kurulmak istense, temeli atılmak istense devletin bütçesi buna kafi gelmez.

İçinde bulunduğumuz bu otel gibi, birçok müessese bugün bu gibi sorunlarla, olaylarla karşı karşı-

yadır. Elbette ki dünyadaki yeniliklere, gelişmelere gözümüzü kulağımızı kapamadık. Ama iyisi neyse, Avrupa'ya yaklaşıyorsa, bizim ülkemizin insanına niye yakışmasın ne yapmış Japonya'nın teknolojisi örnek alıyorsunuz. Japonya özelleştirme yapmış ama, bir işsizlik sigortası koymuş ortaya, bir fon oluşturmuş, işçi işveren, hükümet üçlüsüyle ve hangi müesseseler özelleştiriliyor tesbit edilmiş. Orada ne kadar işçi işsiz kalacak tespit edilmiş ve o boşta kalacak işçiler eğitime tabi tutulmuş, başka işyerlerine kaydırılmış çok açıkta kalanlara da işsizlik sigortası ödenmiş.

Bizim Türkiye'de bunların bir tanesi var mı? Hükümetimiz sen demokratikleşme paketini kabul et, ben de özelleştirmeyi kabul edeyim, bu şekilde bir horoz dövüşü yapıyor. Böyle Hükümet olmaz, böyle bir program da olmaz. Ülkenin gerekleri neyi gerektiriyorsa, halkın mutluluğu neyi gerektiriyorsa bunu yapmakla görevlisiniz, mecbursunuz. Halk bunun için sizi seçti, hangi sorun çözülebilir bu yapıyla değerli arkadaşlarım, hangi sorunu çözdüler, hangi sorunu çözeceğiz diye yarı halkın karşısına çıkacaklar merak ediyorum. Keyif için burada

isyan etmiyoruz, ülkenin işleri iyiye gitse daha iyi bulmak için gayret sarf etmek elbette ki hepimizin görevi olur. Ama maalesef yok. Güneydoğu'ya bakıyorsun bir dert, doğu'ya bakıyorsun bir dert, Anadolu'ya bakıyorsun bir dert.

Biz diyoruz ki TÜRK-İŞ olarak, ülkenin sorunu bizim sorunumuzdur. Halkımızın sorunu bizim sorunumuzdur. Biz sorumluluk taşıyan insanlarız. Siyasisi ile işvereni ile, işçisi ile oturup konuşalım şu sıkıntılar, sorunlar neyse bunu aza indirelim diyoruz. Taşa söylüyoruz taş duyuyor, siyasiler duymuyor, işverenlerin bir kısmı duymuyor, Hükümet değişsin diyor. Hükümette değişir, değişmelidir de. Sosyal demokrat diye geçiren siyasi partinin Genel Başkanı efendim diyor, dua edin ki biz sizin ortağınız, ortak olmasaydık halk meydanlara inerdі, bizim için inmiyordı. Lafa bakınız kendini ne ile tesselli ediyor. Sorun çözecek bu zatı muhterem, ötekisi diyor ki 'tamam ben özelleştirmeyi yapacağım' diyor, kararlı. Sen ne yapıyorsun? 'Dua et, biz senin ortağınız, bizim için işçiler sokağa inmiyor'. diyor. İşçiler onlar için değil, işçiler ülkesini sevdiği için, halkını sevdiği için, eğer emin adımlarla yürüyorsa bunun içindir. Eğer bu metod devam ederse temenni etmiyorum, işçiler birgün sokağa iner ve onu sen de geriye çeviremezsin onu söyleyen zata söylüyorum. Kim kazanır bundan herhalde ülke kazanmaz biz de kazanmayız. Bu ülkenin birliğini bütünlüğünü bozmak isteyenler kazansa o zaman onun sorumlusu biz olmayız. Ama birileri bizi bir yerlere çekiyor. Sayın Başbakanımız geçen de enflasyon farkı dedi tutturdu cumartesi günü topladığım verginin % 70'ine yakınını verdim diyor. Muhterem arkadaşlarım, 700 bin kişiyi dörtle çarparsan 3 milyon nüfus demektir. Verilen net para 15 trilyondur. Bu para dışarı gitmiyor. Esnafa gidiyor, halka gidiyor aldıkları parayı cebine koymuyor işçi, sanki ülkeyi çıkmaza sokan buymuş gibi. Ama üç tane özel bankaya ne kaptırdık bunun hesabını yapam yok. Üç ay içerisinde dünya tarihinde bir örnek gösteremezsiniz bana servetinin yarısı kadar servet kazandıram. İşte üç ayın içerisinde % 50 net faiz birileri aldı götürdü. Bunların hesabını yapam da yok 4 milyon nüfusa 6 ay içerisinde 15 trilyon para veriliyor ki hayrına da verilmiyor, emeğin karşılığı veriliyor ve bu aldıkları dile düşüyor. Değerli arkadaşlarım 6'cı ayın 4'ünde buradaki arkadaşların bilgilenmesi bakımından söylüyorum, ben sayın Başbakanın konutuna çağırıldığımda, Başbakan yardımcısı ve 4 bakan vardı. Bana söylenen ilk söz 'enflasyon farkını veremeyeceğiz' oldu. Sayın Başbakanım siz bunu Başbakan ve DYP Genel Başkanı olarak konuşuyorsunuz de-

Ulusal Seminare katılanlardan bir görünüş.

dim, evet dedi. Döndüm sayın Karayalçın'a, "Sayın Karayalçın" dedim, "siz bir sosyal demokrat partinin genel başkanıyınız, başbakan yardımcısıyınız, Sayın Başbakan böyle buyurdu siz ne diyorsunuz?" dedim. "Evet efendim sayın Başbakanın söylediği doğrudur. Ekonomik sıkıntımız var biz enflasyon farkını veremiyoruz", dedi. Şunu söylemek istiyorum, hiç kimseye kastım yok. Bir faninin gelebileceği en son noktaya gelmiş insanlardan birisiyim ama haksızlığı oğlum yapsa, rahmetlik babam yapsa tahammülüm yok. Yapamadığım hayatımda hiç bir şeyi de konuşmam, yapacağım neyse onu vaad ederim. Gelirken meydanlarda, TÜRK-İŞ'e gelirken bize mi sordunuz bu vaadlerde bulundunuz. "İşsizliği aza indireceğim," dediniz, her Hükümetin görevidir bu, enflasyonu aşağı çekmek her Hükümetin görevidir, terörü durdurmak her Hükümetin görevidir, ülkeye huzur getirmek her hükümetin görevidir.

Değerli arkadaşlarım, bunları söyleyen biz değildik. Bunları söyleyen bugünkü Hükümeti ve söyledikleri de yapılması gerekli olaylardı. '12 Eylül hukuku ile ülke yönetmek demokrasi ayıbidir', diyen onlardı ki yine söylüyoruz. 12 Eylül hukuku ile ülke yönetiyorlar demokrasi ayıyı yapıyorlar. Asgari ücret nızk ücretidir, ondan vergi alınmaz diyen onlardı, devam ediyor. Bırakın devamı 8'inci ayda başlaması gereken asgari ücreti 9'uncu ayda başlattılar. Bunları niye anlatıyorum: 12 Eylül yasalarnın takviyesini de yaptılar. İl idareleri yasalarnı çıkarıyorlardı, gittik müdahale ettik. Sanki terörle mücadele ediyorlar da buna mani olan var. Terör yasasına yeni takviyeler getirdi, viziteylemi yapıyorsunuz ya bazen onu terör yasası içerisine alıyorlar. Müdahale ettik şimdi rafta duruyor ve özel de-

dektiflik yasasını yıldırım hızıyla çıkardılar. Sayın Cumhurbaşkanını geri çevirdi. SSK'yı eleştiriyorlar her zaman SSK battı batıyor, diye kim battı, gelen vurdu, giden vurdu. Her gelen siyasi parti SSK'yı bu noktaya getirdi. Gelir gelmez ilk işleri SSK'ya prim faiz borçlarını affettiler. 8 trilyon bize gelen rakam doğru ise açıklanıyorlardı rakamı. O zaman primini ödeyen adam aptal oldu. Primi ödemeyen akıllı oldu.

Bu da yetmedi, bundan 20-25 yıl önce bir yasa çıkardılar. Ek bir madde, belediyeler, KİT'ler, kamu hepsi dahil olmak üzere bütün faiz prim alacaklarının hepsine af, alacaklarda 30 ay taksit. Şimdi bunu yapan biri sermaye yanlısı diyelim, biri de sosyal demokrat. Şimdi bu da gitti, bize gelen 16 trilyon. Emekliler 3 milyona talim ediyor. Hastaneye gidersin ucuz ilaç yazarlar. Açarsınız kutuların yanısı boş.

KİTlerin Anayasa gereği kamu malı olmasına rağmen, kamu kuvvetinde kararnama çıkanyorlar, KİTler haciz oluyor. Borcun varsa, özel bankaya git KİT'in birine haciz koy, özelleştirmeye gerek yok, zaten aldın kurululdun. Sessiz sedasız özelleştirme bu. Bunlar ülkemizin sorunları, bunları söylemek, herhangi bir siyasi partiyi eleştirmek anlamında değildir. Bunlar gerçek sorunlardır. Sayın Başbakan ararsa bize haber yolluyor, diyor ki ana muhalefet partisi görevini TÜRK-İŞ yapıyor, şayet böyle birşey yapıyorsa arkadaşlarımız ülkemize, halkımıza en büyük hizmeti yapıyoruz. Muhalefet demek gerçekleri ortaya koymak, çözüm yollarını iktidara göstermektir.

Değerli arkadaşlarım, şimdi ülkemizde hepimizin gözleri önüne koyduğumuz olayın başında özelleştirme, "can kurtaran simiti" ülkeyi kurtaracak hepsini özelleştireseler

IMF'in, Dünya Bankasının direktiflerine uyarak harfiyen yapmaları ne iç borcu karşılıyor, ne dış borcu karşıyor. Ülkenin sorunu özelleştirme ile çözülemez, ülkenin sorunu herkesin gücü oranında vergi alınarak çözülür. Dünya'daki sistem de budur. Bunun ötesinde neyi satarlarsa sat-sınlar maalesef 600 trilyona varan iç borçla 65 milyar doların geçen dış borçla bunları kapatamazlar.

Biz TÜRK-İŞ olarak her zaman ülkenin sorunlarını kendi sorunlarımızın üzerinde tutuyoruz, dememizin nedeni; ülkenin sorunu çözülmediği sürece, bizim sorunlarımız çözülmez biz bunun bilincindeyiz. Siyasilerde bunun bilincinde olsun, Hükümet edenler de bunun bilincinde olsun. Yoksa 58 milyon bir tarafa 2 milyon insan bir tarafa, 2 milyon mutlu azınlığın çıkarlarını düşünürsen işte işsizler ordusuna işsizler katarsın, yoksullar ordusuna yoksullar katarsın.

Kamuoyunda bizim enflasyon farkları ile ilgili görüşlerimiz yanlış değerlendirildi. Sanki Başkanlar Kurulumuzun almış olduğu kararların dışında birşey yaptık. Buna itiraz eden 4-5 başkan vardır, gayet doğaldır da. Bizi eleştiren Konfederasyon Başkanları da var. İsim vererek söylemiyorum değerli arkadaşlarım, belediyelerde, Kırıkkale ve Bursa Belediyesinde enflasyon farkı oranı % 60 ise % 30'a düşürdüler. Bunu söyleyen adam kalkıp bizi yarıyor. Biz ne yapmışız? Kuruşundan düşme yok, bazı dönemler bir kaç ay geri getirdik. Başkanlar Kurulu karar almışsa, onun olması gerekir.

Şimdi değerli arkadaşlarım 'eylem yapalım' denmiştir, sırf kamu işçisinin alacağı için eylem yapılmaz benim mantığıma göre, Türkiye Yol-İş Sendikasının Genel Başkanı'yım 700 bin işçi içinde 130 bin kişi de benim üyem. TÜRK-İŞ eylemi sırf kamu işçisinin alacağı için yapmaz. TÜRK-İŞ memurun sorununa eğilmiştir. Esnafın sorununa eğilmiştir, emeklinin sorununa eğilmiştir. Özelleştirme sonucunda kapının dışında bırakılan insanların sorununun kamu işçisinin sorunundan daha ağır olduğunu bilmiştir. Yapılacaksa hepsinin birden yapılması gerekir, mantığı ortaya koymuştur. Yoksa kamu işçisinin yalnız alacakları için TÜRK-İŞ sokaklara inmezdi, yanlışlık olurdu. Eğer TÜRK-İŞ eylem yapacaksa herşeyden önce KİT'lerde özelleştirdim, sattım kurtuldum, mantığı ile kapı dışarı bırakılan insanların sorunu için eylem yapmalıdır. En ciddi sorun budur. Kamu işçilerinin alacaklarının alınmasını ertelenmesinden daha aciliyet arzeden olaylar vardır. TÜRK-İŞ nerede, ne yapacağını çok iyi bilen bir kuruluştur. Aldığı Başkanlar Kurulu kararını bugün de yanın da uygulayacaktır. Bugünkü siyasiler ve bugünkü Hükümet verdiği sözleri yeri-

ne getirmezse meydanlarda yine TÜRK-İŞ topluluğuyla bunlar karşılaştacaktır, orada yine hesaplaşacaktır. Orada yine onlardan hesap sorulacaktır. Yalnız biliniz, TÜRK-İŞ aldığı kararlarını rafa kaldırmadı. TÜRK-İŞ'in alacağı eylem kararları memuru ilgilendirecektir, emekliyi ilgilendirecektir, küçük esnafı ilgilendirecektir. Kısacası, özelleştirdim, sattım, kapattım, seni kapıya bıraktım dediği insanları ilgilendirecektir. Eylemleri bunlar için yapacağız, ülkemizin geleceği için, ülkemizde görev alan siyasilerin sorunlara eğilmeleri sahip çıkmaları için yapacaktır. Bizim eylemlerimiz bu türdür. Buna bugünde yanında hazır olmalısınız. Yoksa kamu işçilerinin ücretleri üç ay geç verildi, sormazlarını üç ay geç verildi de öbür tarafta KİT'ler de binlerce insan kapı dışı bırakıldı, işinden oldu bu ne olacak? İlk onlar, arkasından ücretler gelecek. Programımız budur ve buna devam edeceğiz. TÜRK-İŞ sizindir, TÜRK-İŞ ülkenindir. Bunu herkez bilsin. Demokrasi dört ayağının üstünde duruyorsa onun birisidir.

TÜRK-İŞ'e gelecek zarar demokrasie gelir. Bunun için mutlaka eksik yaptıklarımız vardır, yapmak isteyip yapamadıklarımız vardır. Bundan sonra elbirliği ile gönül birliği ile, sorunları nasıl aza indireceğiz, aramızda 8-9 aydır maaş alamıyan belediyeciler var. Bunların hepsini masaya koyup ona göre karar vereceğiz, olaylar çok geniş ve bundan sonra iyisiyle kötüsüyle daha iyisini nasıl yaparız, birlik bütünlük içerisinde sorunları nasıl çözeriz planımız programımız bu olacaktır.

Ben bir kez daha bu seminare katkıda bulunan, buraya kadar gelip, seminare katılan bütün arkadaşlarıma huzurunuzda teşekkür ediyorum. Tekrar ediyorum TÜRK-İŞ sizindir, TÜRK-İŞ'e sahip çıkın teşekkür ediyorum.

GENEL EĞİTİM SEKRETERİ SALİH KILIÇ'IN KONUŞMASI

Çocuk işçiler kavramı değişen dünya şartları içerisinde yeni bir olgunun meydana getirdiği bir vaka-dır. Değişen dünya şartları içerisinde insanların değer yargıları değişirken değişmeyen üç şey vardır. Bunlardan biri insanların fizyolojik ihtiyaçlarının giderilmesi, bunun sağlanabilmesi için bir iş ihtiyacının olması ve güvenli ortamı içerisinde çalışmasıdır. Bu nedenle ILO ile TÜRK-İŞ'in ortaklaşa düzenlemiş olduğu program gereği Türkiye genelinde çalışan işçilerin yanı sıra, çocuk işçi çalıştırma şartlarının da tes-

bit edilerek ILO ile ortaklaşa yapmış olduğumuz protokol doğrultusunda sendikaların bu konudaki etkinliklerinin araştırılarak yerine getirilmesi ve etkinliklerinin artırılmasını sağlayabilecek programların geliştirilmesini amaçlamaktayız. Ülkelerarası yaş standartlarının tesbiti için ortak çalışmaların yapılması konusunda bir takım programları beraberce geliştirmeyi amaçlamaktayız. İşçi, işveren, Hükümet üçlü yapısı içerisinde bu standartların tesbiti için asgari müsterekte, çalışan çocukların sorunlarını ve içinde bulunduğu olumsuz şartlardan kurtarmanın yollarını ve programlarını bir yıl önceki dönemde içerisinde ortaya koymaya çalıştık. Genel olarak çalışan çocukların sosyal güvenlik ten yoksun bir şekilde çalıştığını tesbit etmiş durumdayız. Türkiye'de çalışan çocukların durumuna baktığımız zaman, iyi eğitim şartlarından yoksun, ailenin gelir seviyesini arttırmaya, bu vesile ile de işgücüne katılarak ücret karşılığı ailesinin bütçesine katkıda bulunmak için çalışma ortamına itildiğini görüyoruz. Türkiye'nin 1980 sonrası şartları içerisinde, gelir dağılımındaki bozukluk, onu yarınsıra taşeronlaşma ve fason işçilik şartları içerisinde bu olumsuz şartların daha da kötüleştiğini görmekteyiz. Ankara'da yapmış olduğumuz bir alan çalışması sonucunda 240 bin sigortalının çalıştığı Ankara bölgesinde 40-45 bini bulan bir çocuk işçiliğini tesbit ettik. Buna göre, çalışan çocukları güvenlikten yoksun bir şekilde çalışmaktadırlar.

Biz diyoruz ki, çalışan çocukların güvenlik içerisinde sosyal güvenliğine kavuşturulması için TÜRK-İŞ, Hükümet ve işveren sendikaları ve onun yanı sıra bazı belediyelerin ortak çalışmalarıyla, çalışan çocukların sorunlarının asgariye indirilmesi ve çalışan çocukların sorunlarını ortadan kaldırarak, çocuk problemlerini aşmamız gerektiği kanatındeyiz. Bunun yanı sıra, bu çalışma programı doğrultusunda, önümüzde-

ki günlerde bizim İstanbul bölgesinde daha geniş kapsamlı çalışmalar programımıza almış bulunmaktayız. 1 milyon 190 bin işçinin çalıştığı İstanbul bölgesinde herşeyden evvel 1 ve 9 işçinin çalıştığı işyerlerinde işçi sayısı 360 bin olduğuna göre, 1 ve 9 işçinin çalıştığı işyerlerinde çocuk işçiliğinin önemli bir ağırlığı olduğunu düşünürsek, bu rakamlara göre tahmini olarak İstanbul'da da 300-400 bine yakın bir çocuk işçiliğinin varlığı tesbit edilmiş oluyor. Bu nedenle, Türkiye'de 3 milyon 650 bin tahmini rakamlarla çocuk işçiliği vardır. Dünya'da da 100 ile 200 milyon arasında bir çocuk işçiliği rakamını tesbit edilmiş bulunmaktadır. Çocuk işçiliği kavramı içinde bulunduğumuz olumsuz şartlar içerisinde düşük ücretle işçi çalıştırma eğilimini göstermekte. Bu nedenle emeğin istismarını ortadan kaldırmayı amaçlayan bir çalışma programı içerisinde bu çalışmalara devam edeceğiz. Değerli hocalarımız, çocuk işçiliği konusunda, ayrıca Çocuk İşçiler Büromuzun sorumlusu Özcan Karabulut program ve bir yıl içerisinde yapmış olduğumuz çalışmalar hakkında sizi bilgilendirecektir. Bu ulvi bir çalışma ortamı mutlaka ki bizim normal olarak sendikal yapılarda sendikacı anlayışımız içerisinde kendi özel ve çalışanların sorunlarının had safhaya çıktığı bir dönemde, böyle bir olumsuz vakayı da tesbit etmekle ILO Türkiye Temsilciliğine ve ILO-IPEC projesine destek verenlere de teşekkür etmekle beraber, bugüne kadar yapmış olduğumuz çalışmalarda bir eksikliğin tesbit edilmesi ile beraber yapmış olduğumuz çalışmalar sonunda elde etmiş olduğumuz verilerle önümüzdeki günlerde verimli ve faydalı çalışmalar yapacağız.

ILO TÜRKİYE TEMSİLCİSİ RÜÇHAN İŞİK'IN KONUŞMASI

"Bugün, 1993 yılında başladığımız ve TÜRK-İŞ'e el ele yürüttüğümüz çalışan çocuklarla ilgili projenin son faaliyeti için buradayız. Gerek yürütülmekte olan proje, gerek ILO'nun çalışan çocuklarla ilgili kısaca IPEC adını verdikimiz, çocuk işçiliğinin giderek elimine edilmesi, çalışan çocukların çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik çabalarımız konusunda bu ulusal seminer çok geniş bir biçimde bilgilendirecek.

Ben bu vesile ile ve özellikle bu toplantı İstanbul'da yapılmış iken 1994-1995'teki faaliyetlerimiz ve bu programın geleceği hakkında bilgi vermek istiyorum. İstanbul önemli bir kentimiz, büyük bir kentleşme olgusu içerisinde İstanbul gerek

ekonomik, gerek sosyal, gerek siyasal nedenlerle ciddi ve önemli bir göç alımını yaşıyor. Bu çerçevede içerisinde çalışan çocuklar sorunu da İstanbul'da ve yöresinde kaçınılmaz bir problem olarak karşımızda duruyor. Önümüzdeki günlerde bu büyük metropolde deneyimlerinden yararlandığımız örnek projelerden hareketle, ilçe belediyeleri, üniversite, bir takım gönüllü kuruluşlarla, yerel ya da merkezi Hükümet organları ile bu projeyi bütünleştirerek sürdürmek istiyoruz. Öyle sanıyorum ki İstanbul'daki yerel yöneticiler, sendikacılar IPEC ve çalışan çocuklar sorununu yoğun bir biçimde duyacaklar. Biz kendilerinden bu konuya duyarlı yaklaşacaklarını büyük yardımlarda bulunacakları kanaatini taşıyoruz."

ILO-IPEC PROGRAM YÖNETİCİSİ GABRIELLE STOIKOV'UN KONUŞMASI

"Sendikalar ve Çalışan Çocuklar Ulusal Semineri'nde bir konuşma yapan ILO-IPEC Program Yöneticisi Gabrielle Stoikov, evrensel boyutta çocuk işgücü, bunlarla ilgili istatistiksel bilgiler vererek, işçi sendikalarının çocuk işçiliğinin çözümüne nasıl katkıda bulunabileceklerine dair görüşlerini açıkladı. Stoikov, TÜRK-İŞ'in çalışan çocuklar konusundaki çalışmalarına dikkat çekerek şunları söyledi:

"TÜRK-İŞ, IPEC Programı doğrultusunda son faaliyetlerinin sunulacağı bu ulusal seminere davet edilerek benim için bir onur kaynağı. Bildiğiniz gibi üçlü yapı içinde Türkiye'deki tüm IPEC eylem programlarında çalışmalar başladı. Bizim değerlendirmemiz, tüm IPEC programı uygulayıcılarının oldukça olumlu sonuçlara ulaştığını göstermektedir. Çalışan çocukların çalışma şartlarının iyileştirilmesi, sorunların orta-

dan kaldırılması yönünde güçlü bir kararlılık mevcut. Türkiye'de çalışan çocuklara gösterdiğiniz ilgiden ve yaptığınız mükemmel çalışmanızdan dolayı TÜRK-İŞ'e özel olarak teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum."

DİĞER KONUŞMALAR

"Sendikalar ve Çalışan Çocuklar Ulusal Semineri'nde Sanyer Belediye Başkanı Yusuf Tülin de açılışta bir konuşma yaptı. Ayrıca TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bürosu Müdürü Özcan Karabulut Büronun faaliyetleri hakkında birgi verdi. Karabulut çocuk işçiliği konusunda başlayan kampanyadan söz ederek şunları söyledi: "ILO'dan sonra Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU'da, çocuk işçiliğini ortadan kaldırmak üzere bir kampanya başlattı. Bu kampanya, kendini şu eylemlerle gösterecek, pek yakın bir gelecekte ülkemizi, sendikalarımızı etkileyecektir. İlgili ülkelerde çalışan çocuklar konusundaki yasalarda değişiklikler yapılması, uluslararası ticarete hükümler konulması-ki, çocukların ürettikleri ürünlere uluslararası düzeyde boykot yapılması gündeme gelebilecek- aynı ülkelerdeki yetişkinlerin çocuk işçilerle değiştirilmesi gibi... Kısaca, çocuk işgücünün ortadan kaldırılması ya da çalışan çocukların yaşama ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi doğrultusunda bir mücadele başlamış bulunmaktadır."

Bir gün süren Ulusal Seminerde Doç. Dr. Vedat Bilgi "Çalışan Çocukların Toplumsal Profili", Prof. Dr. Murat Demircioğlu "Türk İş Hukukunda Çocuk ve Genç İşçilerin Konumu", Doç. Dr. İrfan Yazman "Çalışan Çocuklara İlişkin Hukuki Düzenleme Öneriler" ve Doç. Dr. Gürhan Fişek "Küçük İşyerlerinde Çalışan Çocuklara Yönelik Hizmet Modeli Önerisi" başlıklı bildiriler sundular.

TÜRK-İŞ / SSK-SEATS AİLE PLANLAMASI PROJESİ "İŞÇİ GÖZÜYLE AİLE PLANLAMASI NEDİR?" KONULU YARIŞMA SONUÇLANDI

TÜRK-İŞ / SSK-SEATS Aile Planlaması Projesi ve Faaliyetleri çerçevesinde düzenlenen "İşçi Gözüyle Aile Planlaması Nedir?" konulu yarışmanın ödül töreni 29 Eylül 1994 tarihinde Ankara'da TÜRK-İŞ toplantı salonunda gerçekleştirildi.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreterliği ve Proje Koordinatörlüğünün işbirliğiyle düzenlenen ödül törenine TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Genel Mali Sekreteri Enver Toçoğlu, Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Sabri Özdeş, ÇSGB Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Müdürü Emel Danişoğlu, SSK Sağlık Dairesi Başkanı Haluk Şahin, Proje Eğitim Koordinatörü Ali Topçu, sendikalarca 70'e yakın temsilci ve yarışmaya girenlerden bir grup katıldı.

Ödül töreninde bir konuşma yapan Genel Başkan Meral, TÜRK-İŞ'in her konuda olduğu gibi Aile Planlaması Hizmetleri konusunda da çok duyarlı olduğunu, bu konuda Konfederasyon olarak üzerlerine düşen görevi yaptıklarını ve yapmaya devam edeceklerini belirtti.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç da ödül töreninde bir konuşma yapıp; TÜRK-İŞ'in 24 ilkesinden 21.nci ilkesi olan 'sağlık hizmeti' ilkesine bağlı olarak üyelerinin ve ailelerinin sağlığıyla ilgili olan aile planlaması eğitimi konusunda TÜRK-İŞ'in üzerine düşen görevi yerine getirdiğini, çeşitli toplantı ve eğitim seminerleriyle projenin amaçlarının tanıtıldığını söyledi.

Bugüne kadar, TÜRK-İŞ ve üye sendikalar tarafından yapılan 129 eğitim seminerinde yaklaşık 11.000 yönetici, temsilci ve üyenin aile planlaması konusunda bilgilendirildiğini açıklayan Kılıç; yarışmanın amacının, üyelerin, aile planlaması konusundaki düşünce ve önerilerini almak, sendika ve üyelerin bu konuya dikkatini çekmek olduğunu ifade etti.

Ödül töreninde konuşma yapan ÇSGB Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Müdürü Emel Danişoğlu, SSK Sağlık Dairesi Başkanı Haluk Şahin ve Proje Eğitim Koordinatörü Ali Topçu TÜRK-İŞ / SSK-SEATS Aile Planlaması Projesi amaç ve faaliyetleri konusunda bilgi verdiler.

Ödül töreninde bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Türkiye'deki nüfus artışı, işsizlik, istihdam ve sosyal güvenlik konuları arasındaki ilişkiye dikkati çekerek, bu konular arasında belli bir dengenin kurulamaması halinde ülkemizde kaos çıkabileceğini söyledi.

PROJE FAALİYETLERİ

Proje faaliyetlerinin planlaması ve uygulanması amacıyla Ankara'da bir Proje Yönetim Bürosu kurulmuştur. Büro'da görevli teknik ekip Haziran 1992'de çalışmalarına başlamıştır.

Proje ekibi, SSK Sağlık Dairesi

Başkanlığı bünyesindeki teknik personelle yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Ayrıca, başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere uluslararası kuruluşlar, yerel gönüllü kuruluşlar ve özellikle SSK ile tamamlayıcı projeleri üstlenmiş olan projelerle işbirliği ve koordinasyon sağlanmaktadır.

Projeye katılma, ilgili sağlık ku-

Salondan bir görünüş

ruhuşunun gönüllü talebi ile sağlanmaktadır. Bu kuruluşlara, projeden doğrudan teknik ve mali destek verilmektedir. Bu destek, hastanenin gösterdiği performansla bağlı olarak artırılmaktadır. Geçmiş TÜRK-İŞ Projesinin tecrübesinden de yararlanılarak, işçilerin eğitimine ve bu Projenin bu güne kadar faaliyetleri içinde:

- Eylül 1992'de Projenin tanıtılması amacıyla yerli ve yabancı 200 otorite ve uzmanın katıldığı "SSK Aile Planlaması Konferansı" düzenlenmiştir.

- Aile planlamasının gerekliliğini ve istenmeyen gebeliklerin önlenmesiyle, SSK'nın ne gibi bir tasarruf sağlayabileceğini belirtmek amacıyla, ülkemizde ilk defa Maliyet/Tasarruf araştırması yapılmıştır.

- Hizmet-içi eğitim sağlamak amacıyla İzmir-Tepecik, Ankara-Etilik, İstanbul-Göztepe ve Bakırköy Hastaneleri donatılmış ve Eğitim Merkezi olarak hizmete hazır hale getirilmiş, bu hastanelerde eğitici olarak görev alacak hekim ve hemşire personelin eğitimleri tamamlanmıştır.

- Bu dört eğitim merkezi SSK sağlık personelinin eğitmeye devam etmektedir. Öncelikli hizmet kapsamına alınmış (Eylül sonu) olan SSK hastanelerinden 62'si faaliyete geçirilmiştir.

- Proje kanalı ile temin edilen kondom, hap ve RiA'ların depolanması, sevkiyatı, kaydı ve kullanımı ile ilgili kayıt ve iletişim sistemi kurulmuş, bu amaçla Temmuz 1992'de "SSK Lojistik Sistem Tasarımı Semineri" düzenlenmiştir. Ayrıca bu sistemin oluşturulması için Aile Planlaması hizmeti veren SSK Hastanelerinin sorumlu eczacıları ile toplantılar düzenlenmiştir.

- TÜRK-İŞ ile yapılan işbirliği çerçevesinde TÜRK-İŞ ve Üye Sendikaların Genel Eğitim Sekreterleri TÜRK-İŞ Bölge ve İl Temsilcileri ile toplantılar düzenlenerek Proje tanıtılmış ve karşılıklı işbirliği imkanları tesbit edilmiştir.

Bu çerçevede;

- İşçilerimizin eğitimi amacıyla bir video kaset, 3 çeşit afiş ve 9 çeşit broşürün baskısı tamamlanmış ve dağıtımı yapılmıştır. Talep olduğunda dağıtımına devam edilmektedir.

- TÜRK-İŞ ve Üye Sendikaların eğitim programlarına aile planlaması dersi konulması kararlaştırılmış ve bugüne kadar da uygun eğitim programlarına konulmuştur.

- Yine bu çerçevede, işçilerimiz arasında Aile Planlaması konusunun yaygınlaştırılması ve hizmetin duyurulması amacıyla "İşçi Gözüyle Aile Planlaması Nedir?" konulu bir yarışma düzenlenmiştir.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, yarışmaya TEKSİF sendikasıdan katılan ve birinci olan Adil Altaş'a ödülünü verirken görülüyor.

Ödül töreninden bir görünüş

AİLE PLANLAMASI PROJESİNİN AMAÇLARI

Proje, SSK aile planlaması hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve teknik yönden desteklenmesini esas almaktadır. Projenin temel amacı, SSK'nın sağlık kuruluşlarında kaliteli aile planlaması hizmetlerinin kurulmasını ve devam ettirilmesini sağlamaktır.

Projenin özel hedefleri de şunlardır:

- 1) Daha önce, aile planlaması hizmetlerinin başlatıldığı 35 SSK hastanesine öncelik vererek 100 SSK sağlık kuruluşunda (çoğunluğu hastane, büyük dispanser, sağlık istasyonu, muhtemelen fabrikalar) aile planlaması hizmetlerinin kurulması için teknik ve mali yardım sağlamak,

- 2) SSK'nın diğer hizmetleri ile uyumlu olacak şekilde, sürekli kalite iyileştirme imkanlarını geliştirmek ve uygulamak,

- 3) Proje sona erdikten sonra bile hizmetin SSK tarafından devam ettirilmesine imkan sağlayacak sistemi ve yönetimi kurmaktır.

DENİZER: "Kapatma kararı uygulanırsa sizleri Başbakanlık önünde bekleyeceğim"

30 Eylül 1994 tarihinde bölgelerden gelerek Genel Maden-İş Sendikasını ziyaret eden binlerce işçi, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Genel Başkanı Şemsi Denizer'den Hükümetin ocakları kapatma kararıyla ilgili son gelişmeler hakkında bilgi aldı.

Zonguldak ve emek düşmanları; dün şişman, bugün sıska ile mücadelenin devam ettiğini belirten Denizer, ocakları kapatma kararının uygulanırsa maden işçilerini ve Zonguldak halkını Ankara'da Başbakanlık önünde bekleyeceğini söyledi.

Zamanı geldiğinde günü ve saati açıklayacağını belirten Denizer herkesin hazırlığını yapmasını istedi. Kitleye 'mücadeleye hazır mısınız?' sorusunu soran Denizer topluca 'Hazırız' cevabını aldı.

Maden işçisinin ekmeğini elinden almaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini, bunun dün olduğu gibi yarında bütün dünyaya gösterileceğini belirten Denizer 5 Nisan kararlarının alındığı günden bu yana çeşitli şekillerde Hükümeti uyarmaya çalıştıklarını ifade ederek, anlamak istemediklerini, son konuşma dilinin eylem olduğunu söyleyerek "3 yıl önceki Hükümeti siz göndermişsiniz. Bu Hükümeti göndermekte sizlere nasip olacak" dedi.

Zonguldak Temsilciler Kurulu'nun, Demokrasi Platformu'nun ve tüm Zonguldak'ın sorunlara sahip çıktığını belirten Denizer bu birliğin ve kararlılığın yenilmeyeceğini vurgulayarak "Ocakları kapatacaklarmış. Cesaretiniz varsa gelin kapatın" dedi.

TTK Yönetimini de sert bir dille eleştiren Denizer, bu Yönetim ile Kurumun iflas ettirilmek, batırılmak istendiğini belirterek, en kısa zamanda görevden uzaklaştırılmalı gerektğini söyledi ve "Yönetim Kurulu derhal gitmelidir" dedi.

Denizer'in konuşması "Ocaklar bizimdir, kapatılamaz", "Bekle Ankara geliyoruz" sloganlarıyla sık sık kesildi.

Yönetim Kurulu'na hakettikleri cevabı Zonguldak halkının vereceğini ve onların sokağa çıkamaz duruma geleceğini belirten Denizer Yönetim Kurulu'nda bir tane madenci bulunduğunu, ama onun da hiçbir tecrübesinin olmadığına dikkati çekerek, Genel Müdürenin etrafının kuşatıldığını, kendisi istese de faydalı bir şey yapmasının mümkün olmadığını söyledi.

IMF ve Dünya Bankası'na söz verildiğini Hükümetin asıl amacının, parça parça ocakları kapatıp Zonguldak'ı bitirmek olduğunu açıklayan Denizer; Karadon, Üzülmüş, Kozlu, Amasra, Armutçuk, Merkez Servisleri tüm birimlerde çalışan arkadaşların birlik, bütünlük içinde olmasını istedi.

Yardımcısının Başbakan'dan

ayrı düşünmediğini hatırlatan, eylemin siskanın olduğu yerde başlayarak kafasında patlayacağını ifade eden Denizer "Amerika'ya kaçsa, madenci Amerika'da onu bulacaktır" diyerek özetle şunları söyledi.

"Sn. Tansu Çiller politikası iflas etmiş bir misyonu üstlenmeye çalışmaktadır. 60 milyon Türk insanın, işçilerin çıkarı için değil, bir avuç çıkarıcı kesimin çıkarı için, KİT'leri, kamu kuruluşlarını kapatmanın hesabını yapıyor. Tansu Çiller ve hükümeti ilk etapta Zonguldak'ı halledeceğini yabancılara söylüyor, Sayın Çiller Zonguldak'ı sinek gibi ezerim' diyor sizler sinek misiniz? Ben diyorum ki biz üç yıl önce ülkemize bir mesaj vermek için yollara döküldük. Diyorum ki Sayın Tansu Çiller Zonguldak insanı, maden işçisi, sizin sinek gibi gördüğünüz insanlar diyorlar ki cesaretin varsa, gücün varsa gel kapat. Karamuratları, Karayılanları başkasını da al. İstersen Amerikalıları al, IMF'yi al, Dünya Bankasını al.

İşimize, ekmeğimize, onurumuza, namusumuza sahip çıktığımız gibi işyerlerimize sahip çıkacağız. Armutçuk'taki arkadaşlarımıza söylüyorum, hazırlıklarını yapınlar, Ereğliden, Zonguldak'tan araba tayinini yapınlar, Amasra'daki arkadaşlarıma sesleniyorum ve talimat veriyorum. Acalarımız, bacılarımız, hazırlıklarını yapınlar, Kozludaki arkadaşlarımızla, Üzülmüşteki arkadaşlarımızla, Karadondaki arkadaşlarımızla birleşerek araba tepitlerini yapınlar, bizimle gelmek isteyen herkes yer ve gün tayinini beklesinler. Sizler işyerlerinizi korumakla, onurunuzu korumakla Türkiye'yi kurtaracaksınız. TTK'yı kurtarmakla Türkiye'yi kurtaracaksınız. Kapatma kararı verdikleri anda Ankaradayız. Bugünkü iktidar Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasal iktidarı değil sanki. Türkiye Cumhuriyeti'ni eyalet haline getirmişler başına da vali tayin etmişler".

Küba Komünist Partisi Yöneticilerinden Alfredo Leon ile Ankara Büyükelçiliği Müsteşarı Clavdio Garcia TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek, Genel Sekreter Şemsi Denizler ile görüştüler

Küba Komünist Partisi yöneticilerinden Alfredo Leon ile Ankara Büyükelçiliği Müsteşarı Clavdio Garcia 12 Ekim 1994 tarihinde TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek, Genel Sekreter Şemsi Denizler ile görüştüler.

Küba'nın içinde bulunduğu sosyo-ekonomik şartlar, ABD ile ilişkiler ve 21-25 Kasım tarihlerinde düzenlenecek "Küba ile Dayanışma" toplantısı konularında bilgi vermeyi amaçlayan görüşmede, Küba ile Türkiye'deki işçi sınıfının sorunları da ele alındı.

TÜRK-İŞ GENEL SEKRETERİ ŞEMSİ DENİZER ICEF'İN DÜZENLEDİĞİ 'İŞÇİ SAĞLIĞI İŞ GÜVENLİĞİ VE ÇEVRE' KONULU DÜNYA KONFERANSINA KATILDI

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizler, Uluslararası Kimya, Enerji ve Genel İşler Sendikaları Federasyonu ICEF'in, 5-7 Ekim 1994 tarihinde Moskova'da düzenlediği 'İşçi Sağlığı İş Güvenliği ve Çevre' konulu dünya konferansına katıldı.

İki gün süren Konferansta 'Güvenlik ve Çevre İçin Örgütlenme', 'Geçiş Dönemi Ülkelerinde Petrol ve Gaz İşkolalarında Sağlık, Güvenlik ve Çevre Sorunları', 'Kadın İşçilerin Sağlık ve Güvenliği', 'Yerel Düzeyde Yeni Kaynakların Gelişmesi: Hindistan Ör-

neği', 'ICEF'in Dünya Çapında İşçi Sağlığı, İş Güvenliği ve Çevre Beyannamesi', 'Sendikal Kampanyaların Geliştirilmesi ve İşbirliği', 'Çevresel Sorunlar ve Fırsatlar', 'Kalıcı Enerji', 'Suyun İyi Kullanımı', 'Ülke Raporları' gibi konu ve bildiriler tartışıldı.

Almanya'da düzenlenen panelde konuşan TOÇOĞLU :

"TÜRK-İŞ ülkemizde demokrasi için, huzur için, temel sendikal hak ve özgürlükler için meşru ve demokratik çizgide güçlü bir mücadele vermektedir"

Avrupa Milli Görüş Teşkilatı AMGT'nin 16 Ekim 1994 tarihinde Köln'de düzenlediği "Avrupa ve Türkiye'de İşçi Sorunları" panelinde konuşan TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Enver Toçoğlu, sermayenin siyasi partiler üzerindeki etkisinin arttığını, siyasi partilerde yeterli bir demokrasi olmadığını söyleyerek, Türkiye'de siyasetin kitlenin elinde olduğunu ifade etti.

Toçoğlu'nun panelde yaptığı konuşma şöyle:

"Türkiye'miz tarihinin en büyük ekonomik, siyasal ve sosyal bunalımını yaşamaktadır. Ayrıca, son 13-14 yıldır ülkemizde geleneklerimiz ve ahlaki değerlerimizde büyük bir saldırıya karşı karşıyayız. Köşedönmeçilik, vurgunculuk, hırsızlık artık sıradan işler haline gelmiştir.

Türkiye'miz bu zor günleri de aşacaktır. Ancak bu konuda çalışan kesime olduğu kadar, işverenlere de büyük fedakarlık düşmektedir. Türkiye'mizin bugün en büyük sorunu, kamu açıklarıdır.

Devletimizin geliri azdır; gideri çoktur.

Giderler niçin artmıştır? Devletimiz 12 Eylül sonrasında ve özellikle ANAP döneminde aşırı şekilde borçlanmıştır. Dış borçlarımız bu dönemde 12-13 milyar dolardan, 70 milyar dolara yükselmiştir. Devletimizin giderlerinin artmasının birinci sebebi budur.

Türkiye'de aklınızın alamayacağı bir devlet soygunu sürmektedir. Küçük bir azınlık, bir avuç zengin, devletimizi çeşitli yollarla soymaktadır. Yalnızca Engin Civan aracılığıyla yalnızca Emakbank'tan soyulan miktar 2 milyar dolar, yani 70 trilyon lirayı bulmaktadır.

Meclis Araştırma Komisyonu'nun tespit ettiğine göre, yalnızca hayali ihracat yoluyla devletimizin soyulduğu miktar 100 trilyon liradır. 750 bin işçinin, bizi aylarca uğraştıran toplu sözleşme zammı farkları tutan, 30 trilyon liradır.

Devletimizin giderlerinin artmasının diğer bir nedeni, Türkiye Cumhuriyeti'nin Mısır-ı Milli sınırları içindeki birliğini ve bütünlüğünü bölmeye çalışanların eylemleridir.

Devletimizin giderlerinin artmasının dördüncü önemli nedeni, Hükümetlerin tarım sektörüne verdikleri destektir. Mesela, 1993 yılında Tekel'in zarar 14,5 trilyon liradır.

Devletimizin giderlerinin artmasının beşinci önemli nedeni ise, işçi ücretlerindeki artıştır. TÜRK-İŞ'in önderliğinde ve TÜRK-İŞ kitlelerinin verdiği meşru ve demokratik kitle mücadelesiyle, 12 Eylül sonrasında parascalı karıplarını geri aldı.

Kamu açığını kapatmak için beş

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve DEMİRYOL-İŞ Genel Başkanı ENVER TOÇOĞLU

ana yol vardır. Vergiler artırılabilir. Para basılabilir. İç borçlanmaya gidilebilir. Dış borçlanmaya gidilebilir. Devletin mal varlığı satılabilir.

5 Nisan 1994 günü DYP-SHP Koalisyon Hükümeti tarafından açıklanan istikrar programı, sermayenin programıdır. TUSİAD'ın, TİSK'in, Odalar Birliği'nin, IMF'nin, Dünya Bankası'nın programıdır.

İstikrar programı, iki yol öneriyor: Vergileri artırın ve Devletimizi satın. Devleti Satma'ya, "özelleştirme" diyorlar.

Bizler ise çok farklı düşünüyoruz. Bizler, az kazananın az, çok kazananın çok vergi vermesini istiyoruz.

TÜRK-İŞ olarak, Devletimizin, "özelleştirme" adı altında bir avuç vurguncuya peş keş çekilmesine karşı çıkıyoruz. Halkımızın sırtındaki vergi yükünün daha da ağırlaştırılmasını engellemeye çalışıyoruz.

Sermaye kesimi, borçların zamanında ödenmesine ve vurgunlarına karşılmasını istiyor. Buna karşılık, Devletimizin tarıma verdiği desteğin, azaltılmasını ve ücret ve aylıkların azaltılmasını talep ediyor.

Devletin ücret ve aylık gideri nasıl azaltılır? İşçi çıkarırsınız. İşçinin ikramiye tarihini değiştirerek işçiyi az para verirsiniz. Emekliliği gelen işçiyi zorla emekli edersiniz. Mevsimlik işçilerin çalışma süresini azaltırsınız.

İşçiyi, toplu sözleşme gereğince ödemeniz gereken zamları vermemek için çaba gösterirsiniz. İşsizlik tehdidi altındaki mevsimlik işçiyi, asgari ücretle ve sendikası olarak çalışmasını önerirsiniz. Devletin işini taşeronlara, kaçak işçilere yaptırırsınız. İşletmeleri özelleştirip işçiden ve memurdan kurtulursunuz. Sosyal Sigortalar Kurumu'nu kasıtlı olarak kötü yönetip ve

batırıp, özel sigortacılığı teşvik edersiniz.

Biz öncelikle Devletimizin soyulmasına karşı çıkıyoruz.

Ayrıca, alınmış iç ve dış borçların geri ödenmesi konusunda da yeniden görüşmeler yapılmalı, faizler indirilmeli ve geri ödeme süresi azaltılmalıdır.

Türkiye'miz büyük bir ülkedir. TÜRK-İŞ ülkemizde demokrasi için, huzur için, temel sendikal hak ve özgürlükler için, meşru ve demokratik çizgide güçlü bir mücadele vermektedir. Sendikacılık hareketi bugün ciddi ve giderek artan sorunlarla karşı karşıyadır.

Bizlerle görüşmeden, "özelleştirme" adı altında bir vurgun sürmekte; işyerleri kapatılmaktadır.

Ülkemizde iş güvencesi olmadığından, her gün binlerce işçi kapının önüne konmaktadır.

İşverenler, işçileri sendikasıylaştırmaya ve köleleştirmeye çalışmaktadır.

Bu sorunlarımızın çözümünü konusunda ise, hiçbir siyasi partiden gereken desteği bulabilmiş değiliz.

Ben SSK Yönetim Kurulu'nda işçi temsilcisiyim. Bu sıkıntıyı en çok yaşayan kimseyim. SSK'nın sorunu nedir? 12 Eylül öncesinde SSK Yönetim Kurulu nispeten daha demokratikti. 12 Eylül'den sonra bu yapı değiştirildi. Yönetim Kurulu üye sayısı 5'e indirildi. 5 kişinin 1'i işçi, 1'i işveren, 3'ü de Hükümet temsilcisi oldu. Bu dönemde SSK'yı batırdılar.

Karşılığında prim alınmayan sosyal yardımı SSK'nın sırtına yüklediler.

SSK demokratikleştirilmeden ve özerkleştirilmeden, bu sorunlarımız çözülmez.

Türkiye'de bugün siyaset kitlenmiştir. Siyasi partilerde yeterli bir demokrasi yoktur. Sermayenin siyasi partiler üzerindeki etkisi artmıştır. Siyasi parti liderleri ise, demokratik yapıları kurmaktan kaçınmakta, başka yollara başvurmaktadır. Çözüm demokrasidir, çoğulcu ve özgürlükçü parlamenter düzendir.

Sizin sorunlarınızı da biliyoruz. Bu sorunlarınız, TÜRK-İŞ ile DGB arasında bu yıl gerçekleştirdiğimiz görüşmelerde ele alınmış ve DGB'nin Alman Hükümeti nezdinde girişimlerde bulunması kararı alınmıştır.

TÜRK-İŞ de Türkiye'de Hükümetimize bu sorunları iletecek ve gerekli adımları atacaktır.

Almanya'daki vatandaşlarımız olarak, ortak talepleriniz doğrultusunda birlik ve beraberliğinizi sağlarsanız, bizlerin de desteğiyle, amacımıza ulaşabilirsiniz. Almanya'da 2 milyonluk bir devsiniz. Birleştiğiniz gün, sizi hiçbir güç durduramaz."

AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLİŞKİLER ve GÜMRÜK BİRLİĞİ ZİRVE TOPLANTISI YAPILDI

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç: "Avrupa Birliği ile ilişkiler ve Gümrük Birliği konusunda halkımız gerektiği kadar bilgilendirilmemiş, toplum kesimlerini oluşturan kurum ve kuruluşlarımız arasında ciddi bir toplumsal mutabakat sağlanamamıştır"

İktisadi Kalkınma Vakti tarafından düzenlenen "Avrupa Birliği ile ilişkiler ve Gümrük Birliği Zirve Toplantısı" 14 Ekim 1994 tarihinde İstanbul'da yapıldı. Başkanlığını, Başbakan Tansu Çiller'in yaptığı zirve toplantısına Devlet ve Hükümet kesiminden kişilerin yanı sıra çeşitli kurum ve kuruluşların temsilcileri de katıldılar. Aşağıda, TÜRK-İŞ temsilen toplantıya katılan Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç'ın konuyla ilgili konuşmasını sunuyoruz:

"Türkiye'nin bugünkü ekonomik durumunun Gümrük Birliğine girmeye elverişli olmadığı kanaatini taşıyan, diğer taraftan Avrupa Birliği'ne üyelik teminatını almadan Gümrük Birliğine evet demenin riskini göğüslemenin güç olacağı kanaatindeyiz.

Bugüne kadar geçen zaman içerisinde, Avrupa Birliği ile ilişkiler ve Gümrük Birliği konusunda halkımız gerektiği kadar bilgilendirilmemiş, toplum kesimlerini oluşturan kurum ve kuruluşlarımız arasında ciddi bir toplumsal mutabakat sağlanamamıştır.

Üniversitelerimizde, siyasi partilerimizde, esnaf kesimlerimizde, sendikalarda ve de basınımızda, bu konuda farklı görüşler mevcuttur.

Dünya üçlü yapıdan oluşan ekonomik ve ticari blok çağına girerken, Türkiye, yerini tayin etmiş dönüşü olmayan bir yola girdiğini kabul etmekle beraber, avantajları olacağı gibi, birçok dezavantajları da vardır.

Hiçbir güvence almadan, çeşitli yardımlardan yararlanmadan Gümrük Birliğine giren tek ülke olma durumundayız.

Avrupa Topluluğu, mali protokol gereği mali yükümlülüklerini yerine getirmediği, kayıplarımızı telafi etmediği herkes tarafından bilinmektedir.

Gelecek günlerdeki yükümlülüklerini de suni sebeplerle, yerine getirmeyeceği endişesini taşımaktayız.

Katma protokolün 36. maddesi ve serbest dolaşım anlaşmasının 12. maddesine göre, işçilerin serbest dolaşımı konusunda hiçbir somut gelişme olmamakla beraber AB üyesi ül-

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri
SALİH KILIÇ

kelerdeki yükselen işsizliğe rağmen, ülkemizdeki yüksek işsizlik gerekçe gösterilerek serbest dolaşım da engellenmektedir.

Aslında bu 1986 yılında başlamalıydı.

Yeni bir oluşum olarak ortaya çıkan konu tam üyelik olmadan Gümrük Birliğine evet denilmektedir.

Türkiye'den çok, Avrupa Birliği'nin çıkarlarına hizmet edecek Gümrük Birliğine evet demenin zor olacağı kanaatindeyim.

Türkiye imalat sanayi içinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli sanayii işletmeleri, DİE'nin 1985 yılı verilerine göre toplam imalat sanayinin yüzde 99.6'sını kapsamaktadır. Bu işletmelerin bir bölümü 1 ile 49 arası işçi çalıştırmaktadır. İstihdamın yüzde 57.3'ünü sağlamaktadır.

3507 küçük sanayi işletmesinin yaklaşık yüzde 90'ının atıl kapasite ile faaliyet gösterdiği tesbit edilmiştir.

Uluslararası pazarlarda rekabet edebilmenin ön şartından biri kaliteli ürün ve standartların önemli olduğu ifade edilirken, bu işletmeler arasında bu rekabete dayanabilecek işletme oranı yüzde 11 olarak belirlenmiştir.

Türkiye AB ile Gümrük Birliğine

katılmakla küçük sanayinin içinde bulunduğu şartların değişmemesi durumunda, bu kesime yeni pazarlar yaratmayacağı gibi, Türkiye'de şu veya bu şekilde varlığını devam ettirmeye çalışan küçük işletmelerimizin çeşitli programlarla desteklenen AB küçük sanayicisi ile AB in 3. ülkelere yapmış oldukları dış ticaret anlaşmaları kapsamına giren diğer ülke küçük işletmelerinin şiddetli rekabetine dayanmayacaktır.

AB üyesi olmayan ülkemiz yardımlardan uzak tutulacağı gibi, yoğun bir ürün girişine maruz kalan ülkemizde özellikle imalat sanayimiz içinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli işletmeler bugünden yarına gerekli tedbirler alınmadığı takdirde önemli ölçüde zarar görecektir. Ülkemizde uygulanan ekonomideki küçülme politikasıyla çelişen bir durumdur.

Şu anda ülkemizde en çok konuşulan teknolojisi geri idari sorunları ve olumsuz görünümle rekabet şansını kaybetmiş borç batağındaki KİT'lerin yaşama şansı hiç yoktur. Ayrıca, taşeronlaşma gelişecek, sendikasılaşırma giderek artacaktır.

Bir kısım işyerleri kapanacak, bir kısım işyerleri küçülecek, sonucunda işçi çıkışında artacaktır. Bu nedenle AB ülkeleriyle sosyal ve demokratik entegrasyonun sağlanması için TÜRK-İŞ olarak iş güvencesi, işsizlik sigortası ve genel sağlık yasasının çıkarılmasını gerekli görmekteyiz.

Avrupa Birliği ülkeleri ile,

Ücretler ve çalışma şartlarını, ülkemizde geçerli kılacak.

Malları fiyatları eşitlenirken iş gücünün satış fiyatı ve şartları da eşitlenmelidir.

Gümrük Birliğinde yabancı sermaye menşeli ürünlere ek gümrük vergisi konusunda çok dikkatli olmak durumundayız.

Kritik bazı sektörlerde geçiş dönemi gereklidir.

Belirli bir hazırlık dönemi için süre verilmelidir. Bu mutlaka sağlanmalıdır.

ILO-IPEC Projesi çerçevesinde TÜRK-İŞ'i ziyaret eden ILO heyeti proje ve çalışan çocuklar bürosunun çalışmaları hakkında bilgi aldı

B. Meral: "Projenin ILO ve ICFTU'nun katkıları ile daha da genişletilmesini bekliyoruz"

ILO-IPEC Projesi çerçevesinde TÜRK-İŞ'i ziyaret eden ILO heyeti, TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bürosunun sürdürdüğü 'Çocuk İşgücünün Elimine Edilmesi' ILO-IPEC projesi ile ilgili bilgi aldı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, ILO heyetinin ziyaretinde, kısaca ILO-IPEC denilen, çocukların çalışma hayatından alıkonulması, çalışan çocukların çalışma şartlarının iyileştirilmesi projesinden son derece memnun olduklarını söyledi.

Meral görüşmede şu konuşmayı yaptı: "ILO'nun bu konudaki katkılarına teşekkür ediyoruz. Bu projenin

ILO ve ICFTU'nun katkıları ile daha da genişletilmesini bekliyoruz. Almanya'ya gittiğimde DGB ile de çalışan çocuklar konusunu görüşüp, bu alandaki çalışmalarını, projenin çok başarılı olduğunu oradaki arkadaşlara anlatacağım. Almanya'da demokratik Türk kuruluşları ve dernekleriyle toplantı yapacağım; Alman dostlarımızın projeye katkılarını onlara da açıklayacağım.

Çünkü, biz inanıyoruz ki, bu proje ülkelerimiz arasındaki dostluğu daha da pekiştirecektir.

Ben bir kez daha, arkadaşlarımızın katkılarına teşekkür ediyor, katkılarının

devamını ve projenin başarılı olmasını diliyorum."

Almanya Çalışma Ateşesi Almsick, Almanya Çalışma Bakanlığından Frieze ve Anzinger, Bağımsız Danışmanlar Zucker ve Boschmann, ILO-IPEC Program Yöneticisi Stoikov, ILO Türkiye Sorumlusu Işık, ILO-IPEC Türkiye Koordinatör Yardımcısı Göçer ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı APK Başkanı İnal ve Müsteşar Yardımcısı Aslantepe'nin oluşturduğu heyet Bayram Meral ile görüşükten sonra TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bürosunu ziyaret ederek proje ve Büronun çalışmaları hakkında bilgi aldı.

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ SALİH KILIÇ'IN KONUŞMASI

ILO heyetinin Çalışan Çocuklar Bürosunu ziyaretinden sonra, TÜRK-İŞ toplantı salonunda heyete çalışmalar hakkında bir sunuş yapıldı.

Genel Eğitim Sekreteri Kılıç burada yaptığı konuşmada şunları söyledi:

"Sizleri aramızda görmekten ötürü memnuniyetimizi ifade ederken, 1952 yılında kurulmuş olan TÜRK-İŞ'in 43 yıllık mazisinde işçi hareketine büyük hizmetleri olmakla beraber 1993 yılından sonra bu proje vesilesi ile çocuk işçilerle ilgilenme gereği duyuldu.

Gerek ILO temsilcileri, Türkiye temsilcileri ve Çalışma Bakanlığı'nın temsilcileri üçlü yapı içerisinde gerekli çalışmalar ve Türkiye'de yeni bir olgu olması münasebetiyle duyarlı bir çalışma ortamının ve gerekli ilginin de doğduğunu gerek basından, gerek sendikal çevremizden aldığımız intibalar sonucunda olumlu bir çalışma ortamının doğduğunu tespit etmiş durumdayız. Bu konuda bize bu imkanı sağlayan gerek Alman hükümetine, gerek ILO temsilcilerine teşekkürü bir borç biliyoruz. Yeni bir alan yarattılar bize, bu alanda da Türkiye'de bir takım eksikliklerimizin olduğunu bu vesile ile öğrenmiş oluyoruz.

1993 Kasım ayında TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Büromuzun kuruluşundan bu yana geçen onbir aylık dönemde çalışmalarımızı yaparken, ayrıca eğitim ve araştırma alan araştırması konusundaki yapmış olduğumuz çalışmalar sonucun-

ILO heyeti ile yapılan toplantıdan bir görünüş.

da Türkiye'de çalışan çocuklar konusuna eğilmenin gerekli olduğuna kesin olarak inanmış durumdayız ki, bu çalışmalar gelecek günlerde bu vesilelerle de daha iyi çalışma ortamına dönüşebileceği kanaatindeyim. Biz bu konuda TÜRK-İŞ olarak projenin gelişmesi için her türlü maddi manevi katkıyı, yükümlülüğü gelecek günlerde de yerine getireceğimizi peşinen ifade etmek isterim.

Türkiye bugünlerde önemli değişim ve dönüşüm devresini geçiriyor.

Sosyo-ekonomik yapılarındaki şartların değişmesi, özelleştirme politikaları, çocukların anne ve babalarının işsiz kalma tehlikesini

gündeme getirmiş, dolayısıyla çalışan çocuk sayısında bir artış olma durumuyla karşı karşıya olduğumuz için çalışan çocuklar konusuna daha da ağırlık verilmesi gerektiği kanaatindeyim. Büromuzun Müdürü Özcan Karabulut 1993-1994 yılı çalışmalarımızla ilgili olarak sizlere bilgi verecektir.

Ben bu vesile ile tekrar ilginize ve katkınıza teşekkür eder, bu çalışmaların hayırlı olmasını temenni ederim."

Kılıç'ın konuşmasından sonra TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bürosu Müdürü Özcan Karabulut proje ve büro çalışmaları hakkında bilgi verdi.

TÜKETİM KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ KURULDU

ÖZDEŞ: "Tüketim Kooperatiflerine her türlü katkımız devam edecektir."

- TÜRK-İŞ'in 1974 yılından bu yana yürüttüğü kooperatifçilik eğitimi ve teşkilatlanma çalışmaları sonucu 8 bölge birliği birleşerek Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği'ni kurdular.

- TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlanma Sekreteri Sabri Özdeş, Merkez Birliği Yönetim Kurulu üyeleri ile yaptığı toplantıda, "Sendikalar ile tüketim kooperatifleri bugüne kadar iç içe çalışmış birbirlerini desteklemişlerdir. Sizin üyeleriniz aynı zamanda bizim de üyelerimizdir. Nasıl ki bir birim kooperatifi sendika şubeleri desteklemeye devam ediyorlarsa, TÜRK-İŞ'te birim kooperatiflerini çatısı altında toplayan Merkez Birliği ile ortaklaşa çalışmalarını sürdürecektir" dedi.

TÜRK-İŞ'in 1974 yılından beri yürüttüğü kooperatifçilik eğitimi ve teşkilatlanma çalışmaları sonucunda Ankara, Bursa, Eskişehir, İzmir, Kastamonu, Kocaeli, Rize ve Tokat illerinde faaliyet gösteren 8 tüketim kooperatifleri birliği Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği'ni kurdular. Merkez Birliği henüz kuruluş aşamasında olmasına rağmen çoğunluğu sendikalar öncülüğünde kurulmuş 232 birim kooperatifine üye olan 126 bin tüketiciyi bünyesinde barındırıyor. Merkez Birliği aile fertleri ile birlikte yaklaşık 500 bin kişi için ucuz ve kaliteli gıda, temizlik maddesi pazarlayacak.

Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Enver Kılıç ve diğer Yönetim Kurulu üyeleri TÜRK-İŞ Teşkilatlanma Sekreteri Sabri Özdeş'i makamında ziyaret ederek, bugüne kadar TÜRK-İŞ'in kooperatifler için yapmış olduğu eğitim ve teşkilatlanma desteği nedeniyle teşekkür ettiler.

Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği'nin kurulması nedeniyle TÜRK-İŞ'te bir basın toplantısı düzenlendi. Toplantıya katılan Birlik Başkanı Enver Kılıç ve diğer Yönetim Kurulu üyeleri basın toplantısında görülüyor.

ÖZDEŞ: "KOOPERATİFLERİN EĞİTİM VE TEŞKİLATLANMA ÇABALARINA DESTEK VERMEYE DEVAM EDECEĞİZ"

Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği'nin kuruluşu dolayısıyla TÜRK-İŞ'te bir basın toplantısı düzenlendi. Basın toplantısından sonra TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlanma Sekreteri Sabri Özdeş'i makamında ziyaret eden Merkez Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Enver Kılıç ve diğer yönetim kurulu üyeleri, TÜRK-İŞ'in bugüne kadar yapmış olduğu eğitim ve teşkilatlanma desteği nedeniyle teşekkürlerini sundular. Özdeş, Merkez Birliği yönetim kurulu üyeleri ile yaptığı toplantıda, Merkez Birliğin bundan böyle yapacağı çalışmalara TÜRK-İŞ'in her türlü desteği vermeye devam edece-

ğini belirtti. Tüketim Kooperatifleri üyeleri ile sendika üyelerinin aynı kişiler olduğunu ifade eden Özdeş "Benden önce bu görevi yürüten sendikacı arkadaşlarım, tüketim kooperatiflerinin gelişmesi için ellerinden gelen tüm çabayı sarfettiler, yeni kurulan Merkez Birliğimizi biz sendikacı çalışmalarımızın ve ekonomik örgütlenmenin bir parçası olarak görmeye devam edeceğiz. TÜRK-İŞ'in son genel kurulunda alınan ilke kararlarından birisi de tüketim kooperatiflerinin üst örgütlenmelerine yardımcı olunması şeklinde idi. Şimdi biz bu vazifemizi sizlerinde büyük ölçüde desteği ile hep birlikte yerine getirmiş bulunuyoruz. Bundan böyle ilişkilerimiz artan bir şekilde devam edecektir" dedi.

HUKUK BÜLTENİ

9

Yanlar arasında imzalanan, ancak uygulanmadan feshedilen hizmet aktinde yeralan cezai şart kısmen uygulanabilir

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1990/9303
K. 1990/12364
T. 20.11.1990

ÖZET : İşçi ve işveren haklı bir neden olmadan belirli süreli iş sözleşmesini önleyecek cezai şartı kararlaştırabilirler. Böyle bir sözleşme yapıldıktan sonra ancak yürürlükten önce feshedilmesi durumunda da cezai şart yerine getirilir. Davalının sözleşme başlamadan önce sözleşmeyi feshetmesi ancak cezai şartın miktarında gözönünde tutulur.

DAVA: Taraflar arasındaki cezai şartın ödetilmesi davasının ilamda yazılı nedenlerle reddine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizen incelenmesi davacı avukatınca istenilmesi üzerine; dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR: Davacı gazete ile davalı arasında 1.1.1990 ile 1.1.1991 tarihleri arası için 1 yıllık sözleşme yapılmıştır. Bu sözleşmeye göre davalı, davacı gazetede işveren tarafından basılıp yayınlanan mevku-teler ile ilgili olarak araştırmalar röportajlar yapmayı, haber yazılar ve makaleler yazmayı kabul etmiştir.

Sözleşmenin 6. maddesiyle de, taraflardan herhangi birisi bu sözleşmeyi süresinin sona ereceği 1 Ocak 1991 tarihinden önce herhangi bir haklı neden olmaksızın feshettiği takdirde diğer tarafa 100.000.000.-TL. cezai şart ödenmesi öngörülmüştür.

Davalı, sözleşmenin yürürlük süresinin başlangıcından 5 gün önce, 26.12.1989 tarihinde noter aracılığıyla davacıya gönderdiği mektup ile, çalışmakta olduğu gazeteye bağlılığı nedeniyle ayrılmayaca-

ğını bildirmişti. Davacı, bu dava ile sözleşmedeki cezai şartı istemektedir.

Mahkeme, sözleşmenin icrasına henüz başlanmadığından cezai şart istenemeyeceği görüşüyle isteği reddetmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, tarafların serbest iradeleriyle bir sözleşme yapılmıştır. Böylece, aralarında hizmet akti kurulmuştur. Bu akit tarafları bağlar. Buna göre, davalının sözleşmenin başlangıç tarihinde işyerinde çalışmaya başlaması gerekmektedir. Bunun yerine getirilmemesi, diğer bir ifade ile aktin icra edilmemesi, akte aykırılık teşkil eder. Bu aykırılığın oluşması için aktin fiilen icrasına başlaması şart değildir. İcrasına başlanmadan önce aktin yerine getirilemeyeceğinin bildirilmesi de aynı sonucu doğurur.

Sözleşmenin 6. maddesinin ifadesinden de bu sonuca varmak gerekir. Zira, cezai şart sadece aktin icrasına başladıktan sonra yerine getirilmemesi hali için öngörülmüş olmayıp, icrasına başlanmadan önce fesih halini de kapsamaktadır. Böyle olunca, davacı sözleşmeye dayanarak cezai şart isteyebilir. Davalının sözleşmeye

başlamadan önce akti feshetmiş olması ancak cezai şart miktarının takdirinde gözönünde tutulabilir.

Bu maddi ve hukuki olgular dikkate alınmadan hüküm tesisi isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan nedenle BOZULMASINA, davacı yararına takdir edilen 100.000 lira duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine ve peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, 20.11.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İş aktinin feshi sonuçlarını, irade beyanının karşı tarafa ulaşması ile doğurur

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

E. 1991/9-287

K. 1991/349

T. 12.6.1991

İlgili Kanun : 1475 Sk. 14 md.

ÖZET : Hizmet aktinin feshi, sonuçlarını, bu konudaki irade beyanının karşı tarafa ulaşmasıyla doğurur. Bu nedenle bir hizmet yılını doldurmasına iki gün kala hizmet akti feshedilen işçi kıdem ödencesi almaya hak kazanamaz.

DAVA: Taraflar arasındaki "tazminat" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Gebze İş Mahkemesi'nce davanın kısmen kabulüne dair verilen 13.12.1989 gün ve 1988/117-1989/142 sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine; Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 18.6.1990 gün ve 4363-7480 sayılı ilamı; "...Hizmet aktinin feshi, bu yöndeki irade beyanının karşı tarafa ulaşması ile sonuçlarını doğuran hukuki bir işlemdir. Öte yandan 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesi hükmünce kıdem tazminatına hak kazanabilmek için tam yıl çalışma koşulunun gerçekleşmiş olması gerekir. Olayda davanın hizmet akti tam yılı doldurmasına iki gün kala fesih edilmiştir. Buna göre çalışması tam yılı doldurmamıştır. O halde, kıdem tazminatına hak kazanamaz. Bu isteğin reddine karar vermek gerekirken yazılı şekilde bazı düşüncelerle hüküm altına alınmış olması usul ve yasa-ya aykırıdır.

İhbar tazminatı için faiz temerrüt tarihinden itibaren yürütülür. Davada davalının temerrüde düşürülme durumu

araştırılmadan fesih tarihinden itibaren faize hükmedilmesi de doğru değildir..." gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği düşünüldü:

HUKUK GENEL KURUL KARARI

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere göre, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ: Davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı BOZULMASINA oybirliğiyle karar verildi.

İşçinin ücret ve yıllık izin paraları bankaya yatırılmadıysa, almaktan kaçındığı ileri sürülemez

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1991/431
K. 1991/8332
T. 13.5.1991

ÖZET : İşçinin almaktan kaçındığı ileri sürülen ücret ve yıllık izin paraları bankaya yatırılmadıysa, ödetilmesine karar verilmelidir.

DAVA: Davacı, ihbar ve kıdem tazminatı, yıllık ücretli izin parasıyla ikramiye ve ücret alacağının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmekle dosya incelendi. Gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1- Dosyadaki yazılarla toplanan delillere ve kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Davalı, ücret ve yıllık ücretli izin parasının davacıya ödenmek istendiğini fakat almaktan imtina ettiğini söylemiştir. Bu beyanıyla ücretle, yıllık ücretli izin parasına kabul etmiş olmaktadır. Nitekim bu husus karar yerinde de açıklanmıştır. Bu durumda ve sözü edilen işçilik hakları davacı adına bir bankaya da yatırılmadığına göre, gerçekleşecek olan ücret ve yıllık ücretli izin parasına karar verilmesi gerekirken, reddine karar verilmiş olması doğru değildir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle BOZULMASINA, 13.5.1991 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Kadın işçinin evlenme nedeniyle hizmet akdini feshetmesi halinde kıdem ödencesi evlenme tarihi itibarıyla hesaplanır

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1991/6212
K. 1991/7827
T. 30.4.1991

ÖZET : Kadın işçi, raporlu bulunduğu süre içinde evlenip iş aktini bu nedenle feshetmişse, kıdem ödencesinin evlenme tarihi itibarıyla hesaplanması gerekir.

DAVA: Taraflar arasındaki kıdem tazminatının ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle reddine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizen incelenmesi davacı avukatınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu

anlaşılmış ve duruşma için 30.4.1991 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davacı adına avukat A.A. ile karşı taraf adına avukat A.B. geldiler. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son ve-

rilerek dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1475 Sayılı İş Kanunu'nun 17. maddesinin "Sağlık sebepleri" başlığını taşıyan 1. bendinin (b) fıkrasının ikinci paragrafındaki "hastalık işçinin işyerindeki çalışma süresine göre 13. maddedeki bildirim önellerinin altıncı haftayı aşmasından sonra doğar" hükmünün uygulanması Yargıtay İçtihatları'na göre kıdem süresinin tespiti için söz konusudur. Davacı 2.8.1988 tarihi ile 17.9.1989 tarihi arasında raporlu olmakla

birlikte 11.9.1989 tarihinde evlenip hizmet aktını bu nedenle 12.9.1989 tarihinde fesh ettiğine göre kıdem tazminatının fesih tarihindeki ücret üzerinden hesap edilmesi gerekir. Davada söz konusu edilen ibraname sadece ödenen kıdem tazminatı kısmını kapsar. Dava kapsamaz.

Davacının temyiz itirazları yerinde olup hükmün açıklanan nedenlerle bozulması gerekmektedir.

SONUÇ: Temyiz olunan hükmün yukarıda açıklanan sebepten dolayı BOZULMASINA, 30.4.1991 gününde oybirliği ile karar verildi.

Sözleşme işletme tipi bile olsa, işyeri sendika temsilcileri her işyerindeki işçi sayısı dikkate alınarak belirlenir

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ

E. 1991/5205
K. 1991/5923
T. 15.03.1991

ÖZET : Sözleşmenin işletme tipi yapılması, işyeri sendika temsilcilerinin belirlenip atanmasında işletme kapsamındaki işyerlerinin dikkate alınmasını gerektirmez. Sendika temsilcilerinin her bir işyerinde çalışan işçi sayısı esas alınarak belirlenmesi, işletme sözleşmesinin bütünlüğü kararına ters düşmez.

DAVA: (A) Sendikası adına avukat İ.G. ile... Belediye Başkanlığı adına avukat İ.H.K. aralarındaki dava hakkında Sakarya İş Mahkemesi'nden verilen 14.2.1991 günlü ve 208/18 sayılı hükmü, duruşmalı olarak davacı avukatınca temyiz edilmiş ise de; işin mahiyeti itibarıyla duruşma isteğinin reddine ve incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verildikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR: İşletme sözleşmelerinde işyerlerinin bir bütün olarak nazara alınacağı keyfiyeti 2822 sayılı T.İ.S.G.L.K.'nin 12. maddesinde öngörüldüğü gibi yetki tesbitinde söz konusudur. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 34. maddesine göre

işyeri sendika temsilcisinin tayininde ise işletme kapsamındaki işyerlerinin esas alınması gerekir. 34. maddenin aynı Kanun'un 35. maddesi ile birlikte incelenmesinden bu sonuca varmak gerekir. Bu itibarla işyeri sendika temsilcisi sayısının belirlenmesinde her işyerinde çalışan işçi sayısı esas alınmalıdır. Mahkemenin aksine düşünceyle karar vermiş olması doğru değildir. Bu yön işletme toplu iş sözleşmesinin bütünlüğü kavramına aykırı düşmez.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebepten BOZULMASINA, 15.3.1991 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Geçici uzlaşmalar, anlaşmalar, tavize dayalı dayanışmalar siyasi iktidarın ömrünü ne kadar uzatabilir? Demokratikleşme ve Özelleştirme gibi çok önemli iki ana hareket noktasında buluşabildiklerini sananlar acaba gerçekten birbirlerini içlerine sindirebiliyorlar mı? Hiç sanmıyorum!

Bu KOALİSYON ORTAKLIĞI olsa olsa ara seçimlerin yapılacağı tarihe kadar sürdürülebilir. Ara seçimlerde alınacak oylar zaten bu iktidarın ortaklığını isteseler de istemeseler de sona erdirmeye sebep olacaktır. Yandaşlarını bu kadar hızla eriten siyasi kuruluşlar gelişmiş demokrasilerde var mıdır? Onu da sanmıyorum. İşçinin, memurun, emeklinin, dar ve sabit gelirlinin akşam sabah hayır dua okuduğu bu siyasi ortaklık eninde sonunda dağılacaktır.

Türkiye'nin siyasi istikrara muhtaç bulunduğunu nasıl görmemezlikten gelebiliriz? Memurların çekmekte oldukları sıkıntıları, onlarla işçileri sözüm ona karşı karşıya getirerek çözebileceklerini sananlar, şayet söylenen uçurumlar varsa bu uçurumları bizat kendilerinin taraf olarak yarattıklarını nasıl unutabilirler? Türkiye gelişmekte olmanın sıkıntılarını uzunca bir süredir yaşamakta olan bir ülkedir. Her zaman çalışanlar, üretenler, verimliliği arttıranlar milli gelirden biraz daha fazla pay almaya başlıyorlar, hemen senaryolar üretilmeye, toplumun çalışan kesimleri birbirleri aleyhine kışkırtılmaya, ya da işsiz kalan yurttaşlarımız çalışanlar aleyhine şartlandırılmaya başlıyorlar.

Geçmişte de aynı senaryoları aynı kışkırtmaları hep yaşayarak geldik meşhur Erbakan hocamız Başbakan Yardımcılığı görevini sürdürürken işsizleri, çalışan kesim aleyhine az kışkırtma gayreti içinde olmadı mıydı? Rahmetli Turgut Özal da Başbakanlığı döneminde aynı sila-

SUYU ISINAN İKTİDAR

ha başvurma gibi bir garabetin içine düşmedi miydi. Neyse ülkeye hizmet edip, bu dünyadan göçenleri biz hep hayırla yad ederiz. Özal için de Allahtan rahmet dilemekten başka bir şey düşünmüyoruz.

Kısa süre de olsa beraberlikleri sürecektir olan bu koalisyon ortaklarından beklenen en önemli husus, geçmişte yaptıkları hataları tekrarla-

madan özelleştirmede olsun, demokratikleştirmede olsun, toplumun sivil organize güçlerinin görüş ve düşüncelerini alarak, tartışarak sonuca gitmeleridir. Bir gece sabaha kadar çalışıp veya gizli pazarlıklarla ortağı ile uyuşarak Meclisteki çoğunluğu ile yasaları gerçekleştireceklerini sananlar doğacak sıkıntıların sorumluluğunu gözardı edemezler. Anayasa ve yasalarda yapılacak değişiklikler toplumun dar gelirli kesimini daha çok ilgilendiren yasa değişiklikleridir. Özellikle 12 Eylül müdahalesinden sonra çalışanların hak ve menfaatlerini kısıtlayan düzenlemelerin gerçekleştirildiği bilinen bir gerçektir.

Eğer bu suyu ısınan iktidarın Anayasa ve yasalarda yapılacak değişiklikleri gerçekleştirmeye gerçekten niyeti varsa, bu değişiklikleri toplumun geniş kesimlerinin desteğini alarak yapmalı, olabildiğince tepkilere sebep olmamalıdır. Diğer taraftan Özelleştirme yandaşları ve karşı çıkanları ile tartışma konusu olmaya devam edecek son derece önemli bir konudur. Özelleştirmede geniş halk kitlelerinin onayını almak, tepkileri mümkün olduğunca aza indirmek büyük önem taşımaktadır. Son derece hassas gelişmelerin içinde yaşıyoruz. Terörle mücadele, ülkeyi yangın yerine çeviren enflasyon acımasızca sürerken gelişmeler dikkat isteyen bir seyir içinde olmalıdır, olacaktır.

Ekonomik istikrarda, siyasi istikrarda geniş tabanlı, halkın büyük kesiminin tasvibini alacak Hükümetler ister. Bu Hükümetlerin kurulması Türkiye'nin gündeminin başköşesindedir. Ergeç böylesi bir Hükümet kurulacaktır. İşçilerin, memurların, dar ve sabit gelirlielerin desteğini yitiren siyasi iktidarların sonu ergeç hüsrandır, böylesi iktidarların suyu mutlaka ısınmıştır. Bekleyelim zamanın neler gösterdiğini ibretle seyredeceğiz...

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ SALİH KILIÇ:

"Ekonomi durgunlaştırılarak, maaş ve ücretler sınırlandırılarak, büyüme frenlenerek, vergiler arttırılarak, yatırım kısılarak Türkiye ve Türk halkına bedel ödetiliyor"

TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen Sendikalar ve Çalışan Çocuklar (İstanbul), Çevre ve İşçi Sağlığı İş Güvenliği (İstanbul - İzmit), Kadın İşçi Temsilcileri (İstanbul) ve Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi (Samsun) seminerlerinde yaptığı konuşmalarla, ülke tarihinin en büyük ekonomik, sosyal ve siyasi bunalımı ile karşı karşıya bulunduğunu belirten TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç şunları söyledi:

"Anarşi, terör ve kronik enflasyonla yaşar olduk. Ülkede güven duygusu zafra uğramış, gelir dağılımı bozulmuş, sosyal güvenlikte yıpranma var, siyasi ve toplumsal istikrarsızlık var. 245 trilyon vergi gelirin % 50 sini çalışanlar veriyor. OECD ülkelerinde sosyal kesintisi en fazla olan ülkeyiz."

Ülkede kumanda ekonomisinin mevcut olduğunu söyleyen Kılıç, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Türk ekonomisi 1940 yılında İkinci Dünya Savaşı sırasında % 4 küçülmüş, büyüme % 4 gerilemiş. 1994 de 54 yıl sonra % 10.6 arasında gerilemiş. Bu gerilemeler 1957, 1979, 1980 yıllarında yaşandı. Bu yıllarda % 1 ile % 0.4 olarak gerçekleşti. 1994 yılı tam bir facia. Ekonomik büyümede % 1 artış 70-80 bin kişiye yeni iş demek. 1994 yılında bu gerile-

Kılıç, çeşitli seminerlerde yaptığı konuşmalarda ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal konular hakkındaki görüşlerini açıkladı.

me ile 400 bin kişinin iş kapısı kapanıyor.

Bu ekonomiye piyasa ekonomisi denemez. Buna kumanda ekonomisi denir.

Üretmeden tüketilemez.

Ekonomik durgunlukla, maaş ve ücretleri sınırlı yapılarak, büyümeyi frenliyerek, vergileri artırarak, yatırımı kısılarak Türkiye ve Türk halkı bedel ödüyor.

4011 sayılı Yasaya rağmen Kamu İktisadi Teşebbüslerine ait malların haczi hukuken mümkün değildir. Haciz kanunu, Anayasa suçudur. Bu kanuna evet diyenler tarih önünde ve vicdanen hesap veremezler."

Özelleştirme konusuna da değinen Kılıç, bu konu-

da da şunları söyledi: "Özelleştirme Sat-At-Kapat mantığı değildir. Bizdeki özelleştirme Fason içerikli. Bizdeki özelleştirme dünyadaki özelleştirmelerle taban tabana zıt. Elbette dünyadaki gelişim ve değişime göz yumamayız. Ancak, sendikalarla mutabakata varılmadan, iş güvencesi sağlanmadan, işsizlik sigortası olmadan, ülkemizin ve halkımızın çıkarları gerektiği gibi gözönünde bulundurulmadan gerçekleştirilecek özelleştirmeye karşıyız."

Kamuoyunun gündeminden düşmeyen bir konunun da kirlilik olduğunu belirten Salih Kılıç, ülkemizde çevre kirliliği kadar zihinsel kirliliğin mevcut olduğunu söyleyerek konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Rüşvet, iltimas kol geziyor. Hükümet edenler kurumların-kuruluşların vidalarını gevşetmiş, toplumun sigortaları atmış. 10 yıllık dönemdeki yalan-talan bugün ortaya çıkıyor. İtalya ve İspanya'dan sonra rüşvet ve suistimalde Avrupa üçüncüsüyüz."

Yaşanan bütün bu sıkıntıların mutlaka aşılması gerektiğini vurgulayan Kılıç: "Bu aşamada çalışanların her zamankinden daha fazla birliğe, beraberliğe ihtiyacı var. Demokratik kitle örgütleri olarak bunlara reaksiyon göstermeliyiz" dedi.

ÇEVRE ve İŞÇİ SAĞLIĞI İŞ GÜVENLİĞİ SEMİNERLERİ DEVAM EDİYOR

● Kocaeli ve İstanbul'da yapılan seminere 178 kursiyer katıldı

Konfederasyonumuz ile Çevre Bakanlığı arasında yapılan ortak protokol çerçevesinde yürütülen "Çevre ve İşçi Sağlığı İş Güvenliği" seminerleri aksatılmadan sürdürülüyor.

İller bazında 3'er gün düzenlenen seminerlere işçi temsilcileri yanı sıra mahalli yöneticiler ve çeşitli mesleki kuruluşların temsilcileri de katılıyorlar.

Uygulamalı ve tartışma ağırlıklı olarak gerçekleştirilen seminerlere bu dönem içerisinde İstanbul (11-13 Ekim 1994) ve Kocaeli'nde (12-14 Ekim 1994) devam edildi.

Seminerlerde; Teknolojik Gelişmelerin Toplum ve İstihdam Etkileri, Sosyal Güvenlik ve İş Güvenliği Mevzuatı, Ekonomi ve İşçi Sağlığı, İş Kazaları ve Endüstriyel Hijyen, Mesleki Riskler, Çevre ve İnsan, Akciğer Hastalıkları ve Korunma, Kazalarda İlk Yardım ile İşyeri Sağlık Hizmetlerinde Kurulların Önemi konuları Üniversite Öğretim Üyeleri ve ilgili uzmanlarca işlendi.

Kocaeli'nde düzenlenen 'Çevre ve İşçi Sağlığı İş Güvenliği Semineri'nden bir görünüş

"SENDİKACILIK ve LİDERLİK EĞİTİMİ" SEMİNERİNE 50 ŞUBE YÖNETİCİSİ KATILDI

TÜRK-İŞ tarafından üye kuruluşlarımız şube yöneticilerine yönelik olarak düzenlenen "Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi" semineri 24-28 Ekim 1994 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezinde yapılan ve Tanım-İş, T. Maden-İş, Petrol-İş, Tekgıda-İş, Şeker-İş, Ağaç-İş, Selüloz-İş, Çimse-İş, Yol-İş, Haber-İş, Sağlık-İş ve Belediye-İş sendikalarımızı temsilen 50 yöneticinin katıldıkları seminerde; Sosyal Siyaset, Ekonomi, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sosyal Güvenlik ve İşçi/İşveren Üye/Sendika ilişkileri ilgili uzmanlarca işlendi.

ALMAN SENDİKACILAR TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Almanya Posta İdaresi İşçileri ve Kamu Hizmetlileri Sendikası yöneticilerinden oluşan bir grup sendikacı TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç'ı ziyaret etti.

Ziyarete gelen Alman Sendikacıları TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç TÜRK-İŞ'in yapısı ve çalışmaları hakkında bilgi verdi.

Kılıç görüşmede, Alman Sendikacıların, özelleştirme, istihdam, işçi eğitimi ve mesleki eğitim konusundaki sorunlarını cevaplandırdı.

KADIN İŞÇİLER EĞİTİM SEMİNERİ YAPILDI

KADIN İŞÇİ TEMSİLCİLERİ: "Sosyal Devletin küçülmesini değil, büyümesini, daha çok kaynağın eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe ayrılmasını istiyoruz"

TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen "Kadın İşçiler Eğitim Semineri" 18-19 Ekim 1994 tarihleri arasında İstanbul'da yapıldı. TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların İstanbul şubelerinden 120 bayan sendikacı, kadın komite üyesi, işçi temsilcisi ve işçilerin katıldıkları seminerde; "Sendikalar ve Kadın İşçiler", "İş Hukuku Açısından Kadın İşçilerin Durumu", "SSK Mevzuatı Açısından Kadın İşçilerin Durumu", "Çalışan Kadınların Güncel Sorunları" ve 1994 Aile Yılı ve Aile Planlaması konuları ilgili uzmanlarca işlendi.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, Bölge Temsilcisi Faruk Büyükkucak, Fatih Belediye Başkanı Sadrettin Tantın ve Sendika Genel Merkez Yöneticilerinin de katıldıkları seminerde "Çalışan Kadınların Sorunları" konulu bir PANEL düzenlendi. TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosu Müdürü Seyhan Erdoğan'ın yönettiği Panele katılan Tekgıda-İş, Basisen, Türk Metal ve Belediye-İş sendikalarımızın kadın temsilcileri kadın işçilerin sorunları hakkında görüşlerini belirttiler.

2 gün süren çalışmalar sonunda Kadın İşçi

Kadın işçiler, "evde, işyerinde ve tüm Türkiye'de eşitlik ve demokrasi istiyoruz" dediler.

Temsilcilerince hazırlanan bir açıklama Basının ve Kamuoyunun bilgisine sunuldu. Çalışan kadınların

sorunları yanı sıra ekonomik ve sosyal sorunlara da yer verilen sonuç bildirgesi açıklandı.

Seminerde "Çalışan Kadınların Sorunları" konulu panel düzenlendi.

KADIN İŞÇİLER SEMİNERİ SONUÇ BİLDİRGESİ

"Türkiye'de kadınların işgücüne katılım oranı özellikle kentlerde son derece düşüktür. Kadınların büyük bir kısmı tarım kesiminde ve ücretsiz aile işçisi konumunda çalışmaktadır. Ücret veya maaş karşılığı çalışan kadınların sayısı sınırlıdır. üstelik ücret karşılığı çalışan yüzbinlerce kadın, kısmi zamanlı işlerde, küçük işyerlerinde, evlerde, hizmet sektöründe sigortasız olarak çalıştırılmaktadır.

Sigortalı olan pekçok kadın işçi de sendikalaşabilmiş değildir.

Sözleşmeli personel ve memur statüsünde, özellikle kadın ağırlıklı eğitim ve sağlık işkollarında çalışan yüzbinlerce kadın da sendikal haklardan yoksundur.

5 Nisan İstikrar Paketi ile yaygınlaştırılan ekonomik politikalar, temel hedef olarak kamu açıklarının azaltılmasını ve kaynakların borç ana para ve faiz ödemelerine ayrılmasını öngörmektedir.

Bu politikalar sonunda, sendikalı işçi çalıştıran kamu kesimi, özelleştirme, taşeronlaşma, işyeri kapatmaları ve vb. ile küçültülmektedir. Bu küçültmede, işten atılma ve res'en emeklilik uygulamalarında, önce kadın işçiler ekmeğinden olmaktadır.

Yalnızca kamu kesiminde değil, özel sektörde de ekonomik bunalım sonucunda önce kadın işçiler işten atılmaktadır.

Kadın sigortalı ve sendikalı çalışma olanaklarını yitirirken, kayıtdışı ekonomideki, sigortasız, sendikasız düşük ücretli işlere itilmektedir.

5 Nisan İstikrar Paketinin uygulanması ile hem özel sektörde, hem de kamu kesiminde hakedilmiş ikramiyeler, fazla mesailer ve hatta ücretler ödenmemektedir. İmzalanmış toplu sözleşmeler uygulanmamaktadır. Yeni toplu sözleşme görüşmelerinde, işverenler, enflasyonun çok altında ücret artışı önermektedir.

Ailede gelirin düşmesi çocuklarımızı beslenme, eğitim ve sağlık açısından çok kötü koşullara itmektedir. Ayrıca, bu gelir düşüşü ve işleri ve çocuk bakımı ve eğitimi için ayırdığımız zamanın daha da artmasına yol açmaktadır. Sosyal harcamalardaki kısıtlama nedeniyle, sosyal güvenlik, sağlık, eğitim, çocuk ve yaşlıların bakımı gibi sosyal hizmetlere ayrılan bütçe daraltılmakta ve toplumsal olarak üretilmesi şart olan bu işler kadının omuzuna yüklenmektedir.

Meclis'e sunulmuş olan özelleştirme yasa tasansı, açlığa mahkum edilmiş işsizler ve emekliler ordusunu artıracaktır. Hükümetin 1995 yılı bütçe politikasında da, kamu kesiminde ikramiyelerin kısılması, ücretlerin dondurulması, mevsimlik işçilerin istihdamına son verilmesi, sendikalı işçilerin memurlaştırılarak sendikasızlaştırılması, memurların mevcut sendikal haklarının bile geri alınması gibi uygulamalar önerilmektedir. 1995 yılı bütçesiyle uluslararası ve yerli sermayeye aktarılan, yolsuzluklarla heba edilen kaynakların yarattığı yıkım, işçilerin omuzuna yüklenmek istenmektedir.

Biz, TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalarda çalışan kadın işçiler olarak, sigortalı ve sendikalı olacağımız, insanca çalışma koşullarına ve insanca bir ücrete sahip işlerde çalışmak istiyoruz. Bu işimizin de güvence altına alınmasını istiyoruz.

Kapat-sat-at şeklindeki özelleştirme uygulamalarından vazgeçilmesini istiyoruz. Meclise sunulmuş olan özelleştirme yasa tasansının yasalaşmaması için tüm milletvekillerine çağrıda bulunuyoruz.

Sosyal devletin küçülmesini değil, büyümesini, daha çok kaynağın eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe ayrılmasını istiyoruz.

Evde, işyerinde ve tüm Türkiye'de EŞİTLİK ve DEMOKRASİ istiyoruz".

Türkiye'de ücret ve aylık geliriyle hayatını kazananların sayısında ve toplam nüfus içindeki oranında hızlı bir artış yaşanmaktadır. 1950'li yıllarda nüfusun yaklaşık 7'de 1'i ücretli iken, günümüzde bu oran 7'de 3'e yükselmiştir. Emekliler ve işsizler de hesaba katıldığında, işçi sınıfının toplam nüfus içindeki oranı yüzde 50'yi aşmıştır.

Esnaf-sanatkarın bir bölümü, gelişen teknoloji, büyük işletmelerin rekabeti veya değişen tüketim alışkanlıkları nedeniyle varlıklarını sürdürmemekte, dükkanını kapatmaktadır. Bu kişilerin dükkanları, çocuklarının tümünün geçimini sağlayamamakta, çocukların 1'i dükkanı sürdürürken, diğerleri bir işyerinde ücret karşılığında çalışmayı seçmektedir.

Köylerdeki küçük üreticiler için de benzer sorunlar vardır. Özellikle tarımda devlet desteğinin azaltılmasıyla birlikte, küçük üreticiler arasında toprağını satarak kente göçme eğilimi artmaktadır. Güvenlik nedenleriyle birçok köyün boşalması veya boşaltılması da, ekmeğini kentlerde ücretli olarak arama eğilimini güçlendirmiştir.

Bu ve benzeri nedenlere bağlı olarak, ülkemizde işçi sınıfının safları büyümekte, ücretlilerin ülkemizin toplumsal ve siyasal geleceğinin belirlenmesi konusundaki ağırlığı her geçen gün daha da artmaktadır.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından uygulanan ve değerlendirilen nüfus sayımı sonuçları, bu konuda ayrıntılı bilgiler içermektedir.

1990 nüfus sayımı sonuçlarına göre, Türkiye'nin toplam nüfusu 56,5 milyondur. Bu toplam içinde 40,8 milyon kişi, 12 ve daha yukarı yaşlardaydı.

12 ve daha yukarı yaşlardaki 40,8 milyon kişinin 24,7 milyonu iktisaden faal iken, 16,0 milyonu iktisaden faal değildi.

İktisaden faal olan 24,7 milyon kişinin 23,4 milyonluk

TÜRKİYE'DE ÜCRETLİLERİN SAYISI HIZLA ARTIYOR

YILDIRIM KOÇ
Genel Başkan Danışmanı

bölümü, gelir getirici bir işte çalışırken, 1,1 milyonu iş arayan işsizdi.

İktisaden faal olmayan 16,0 milyon kişinin ise, 1,3 milyon emekli, 9,5 milyonu ev kadını, 4,3 milyonu öğrenciydi.

Gelir getirici bir işte çalışan 23,4 milyon kişinin yüzde 38,45'i ücretli (8.990.727 kişi), yüzde 22,26'sı kendi hesabına çalışan esnaf-sanatkar ve çiftçi (5.204.162), yüzde 37,94'ü kendi ailesinin dükkanında veya tarlasında ücretsiz olarak çalışan kişiler (8.871.277) ve yüzde 1,34'ü de işverendi (313.175).

Türkiye'de 1965 yılında ücretlilerin sayısı yalnızca 3 milyondur. Ücretlilerin, gelir getirici bir işte çalışanlara oranı ise yüzde 22 düzeyindeydi.

1990 yılında ise, ücretlilerin sayısı 9 milyona çıktı. Ücretlilerin, gelir getirici bir işte çalışanlara oranı ise yüzde 38'i aştı.

Aşağıdaki çizelgede, 1965-1990 döneminde yapılan nüfus sayımı sonuçlarına göre, ücretlilerin sayısı ve gelir getirici bir işte çalışanlar içindeki oranı sunulmaktadır.

Yıl	Ücretlilerin Sayısı	Ücretlilerin Oranı (%)
1965	3.037.968	22,41
1970	4.172.699	27,60
1975	5.386.527	30,99
1980	6.162.002	33,27
1985	6.978.181	33,94
1990	8.990.727	38,45

Aile reislerinin durumu ele alındığında, ücretlilerin oranı daha da yükselmektedir. 1990 yılında Türkiye'de 8.777.564 hane bulunuyordu. Bunların 4.009.510'unun reisi, hayatını ücretli olarak çalışarak kazanıyordu. Diğer bir deyişle, 1990 yılında Türkiye'deki ailelerin yüzde 46'sı ücretli ailesiydi.

Ülkemizde ücretlilerin bir bölümü İş Yasası, Basın İş Yasası ve Deniz İş Yasası kapsamında "işçi" statüsünde çalışmaktadır. Tarım ve Orman İşçileri İş Yasası kapsamına bile henüz alınmamıştır. Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası kapsamında çalışan "memurlar" ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında çalışan "sözleşmeli personel" de bulunmaktadır.

Ancak, farklı mevzuata tabi olarak çalışsalar bile, tüm ücretliler temelde benzer sorunlarla karşı karşıyadır.

Türkiye'de ücretlilerin sayısı ve nüfus içindeki oranı, 1990 yılından sonra daha da artmıştır. Özellikle 5 Nisan istikrar Programı'ndan sonra kırsal bölgelerde yaşamın ve daha da yoğun biçimde yaşanacak sıkıntılar, birçok köylünün toprağını terkederek ekmeğini kentlerde aramasına neden olacaktır. Birçok esnaf ve sanatkar da dükkanını kapatarak, ücretlilerin saflarına katılacaktır.

Ülkemizde ücretlilerin üretici olarak ve tüketici olarak büyük bir gücü vardır. Ancak karşı karşıya bulunduğumuz sorunların çözümünü artık tümüyle siyasal alana kaymıştır. Ülkemizde ücretlilerin sayısı, işçilerin, memurların, emeklilerin ve işsizlerin siyasal alanda ortak tavra girmesi durumunda birçok sorunu kökünden çözecek kadar çoktur.

ESNEK ÇALIŞMA

SEYHAN ERDOĞDU

TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosu Müdürü

Bugün dünyada ve Türkiye'de işverenler çalışma yaşamının "esnekleştirilmesi" konusunda yaygın bir kampanya açmış bulunuyor. "Esnek çalışma" ya da "Standart olmayan çalışma" ile kısmi çalışma, evde çalışma, tele-çalışma, geçici çalışma, kendi hesabına çalışma, standart olmayan çalışma saatleri ve düzenli olmayan çalışma yaşamını kastediliyor.

Avrupa Topluluğunda, sendikaların "esnek" çalışma konusundaki genel yaklaşımı, bu tür istihdam koşulları ve süreleri ile çalışan işçilerin, benzer işi yapan tam zamanlı işçinin haklarına sahip olması şeklindedir. Bu yaklaşımla, sendikalar, hem işçiler hem de işverenler açısından, hem de ülkenin genel ekonomik ve sosyal konumu açısından istenmeyen bir şey olan işgücü piyasasının parçalanmasını engellemek amacını gütmektedirler.

Oysa ki, Türkiye'de ve Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde durum farklıdır.

İşgücü piyasası, zaten parçalanmış durumdadır. Modern sektör denilen, büyük ölçekli işletmelerin bulunduğu sanayi sektöründe bile, 1980 sonrasında, giderek artan ölçüde bu parçalanmışlığın etkilerini görüyoruz.

Türkiye'de işçilerin geniş bir kesimi sendikal haklardan yoksundur. Sendikal haklardan yararlanan işçiler de bu haklarını ancak çeşitli sınırlamalar ve kısıtlamalarla kullanabilmektedirler. Türkiye'de feshe karşı korunma yoktur, işsizlik sigortası yoktur, yönetime katılma biçimlerinin hemen hiçbirisi yoktur. Onun için standart çalışan işçilerin sahip olduğu sosyal ve sendikal haklara, standart olmayan biçimde çalışanların da kavuşturulması şeklinde bir talep eksik ve yanıltıcı bir talep olur.

Standart çalışanların sosyal ve sendikal haklarının tatmin edici bir düzeyde olması, Türkiye'deki işçiler açısından öncelik taşıyan bir hedeftir. Bu hedefe büyük ölçüde ulaşmış olan Avrupa Topluluğunda sosyal taraflar arasındaki "esnek" çalışma biçimlerine ilişkin tartışma çok farklı referans noktalarına göre yapılmaktadır. O kurumlara ve yasal çerçeveye sahip olmayan ülkemizde, Avrupa Topluluğundaki "esnek" çalışma tartışmasını kopye

ederek sunmak gerçekçi bir yaklaşım olmaz. Bu nedenle, "esnek" çalışmaya ilişkin işveren taleplerini değerlendirirken, bu taleplerin gerçek anlamını, ülkemizin koşullarına bakarak değerlendirmek gerekir. Aksi takdirde, Batı'dan ithal bir tartışma başka amaçları örtülemek için şık bir bahane haline gelebilir.

AVRUPA TOPLULUĞUNDA "ESNEKLEŞME" VE SENDİKALAR

Avrupa Topluluğunda da işverenlerin geniş bir kesimi esnekleşmeyi çalışma yaşamını düzenleyen kuralların ortadan kaldırılması ile eş tutan bir anlayış içerisinde. Onlara göre esnek çalışma, standart çalışan işçilerin kazanılmış haklarından kurtulmanın bir yoludur. Böyle bir anlayış ile savunulan esnek çalışma, kısa ve güvensiz iş, hafta sonu çalışması, ücret farklılıkları, sendikaların zayıflaması, iş yasaının zayıflatılması ve nihayet ücret esnekliği adı altında gerçek ücretlerin düşürülmesi ile sonuçlanır.

İşverenlerin bu anlayışla savundukları esnek çalışma biçimleri konusunda sendikaların işverenlerle uzlaşması mümkün değildir.

Avrupa'da sanayileşmiş ülkelerdeki işçilerin, esnek çalışma adı altında, yüz yıllık geçmişleri inkar etmeleri ve 19. yy. liberalizminin bile başaramadığı bir "düzensizleşmeyi" bunca deneyim, bunca mücadelele sonra kabul etmeleri düşündürmez.

Nitekim Avrupa Topluluğunda işçiler ve sendikalar, bu "esnekleşmeye" şiddetle karşı çıkmaktadır.

Kuşkusuz Avrupa'da "Esnek" çalışmaya olumlu yaklaşan sendikalar da vardır. Ancak bu yaklaşım sendikal hak ve özgürlüklerin yerleştiği sosyal hakların kazanıldığı ülkelerde o da belirli koşullarda geçerli olan bir yaklaşımdır. Bu sendikalar, "esnek" çalışmayı çalışmanın yararına olarak değerlendirmek ve çalışanların, iş yaşamını kendi yaşamlarına uydurmak için başvurdukları çalışma biçimleri olarak ele almak eğilimindedir. Çalışma kavramının ve çalışmanın çağımızda aldığı farklı biçimler, artık işçileri, işi, daha farklı değerlendirmeye

itmektedir. İş yaşamını kişisel tercihlerine uydurmak isteyen bazı işçiler, kendi özel yaşamlarına uygun çalışma biçimleri aramaktadırlar. Eğitim gereksinimleri, aile gereksinimleri ve emeklilik dönemine ilişkin farklı yaklaşımlar, farklı istihdam biçimlerine yol açabilmektedir.

Bazı işverenlerin de işyerlerinde, gerek sayısal anlamda, gerekse yapısal anlamda istihdam esnekliğini aradıkları söylenebilir. İşin niteliğinden dolayı esnek çalışma biçimlerine geçmek isteyen işverenlerle, kişisel tercihlerinden dolayı esnek çalışma biçimlerine geçmek isteyen işçiler, kuşkusuz bu konuda her iki tarafın sorunları ve talepleri gözönüne alınarak, bir uzlaşmaya gidebilirler.

Avrupa Topluluğunda artan işsizlik oranları karşısında esnek çalışma, özellikle hükümetler tarafından, yeni istihdam yaratmak amacıyla da savunulmaktadır. Standart çalışan işçilerin kazanılmış sosyal ve sendikal haklarının zayıflatılmaması şartıyla Avrupa Topluluğundaki bazı sendikalar, hükümetlerin istihdamı artırmak amacıyla esnek çalışma biçimlerini teşvik eden politikalarına olumlu yaklaşabilmektedirler.

"Esnek Çalışma" sözcüğü, bir anlamda tehlikeler içeren bir tanım olarak karşımıza çıkıyor. Katliha karşı esnekliği savunmak, insanlara cazip gelebilir. Hele standart çalışmanın katlikları karşısında kişisel yaşamlarında da katliklarla karşılaşan işçiler için çalışma yaşamının esnekleştirilmesi, karşı çıkılması zor bir ufuktur. Çalışma saatleri ve çalışma biçimleri esnekleştirilirken, sonunda, kazanılmış sosyal ve sendikal hakların da iyice "esnekleşerek" kayıp gitmesi tehlikesi, "esnek" çalışmanın yararları konusundaki yaygın kampanya içinde gözden kaçabilir. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, bu tehlike daha da büyüktür. Geniş işçi yığınının katı da olsa standart bir çalışma biçimine kavuşmak ve bu biçimi korumak özlemi içerisinde olduğu ülkemizde, "esnek çalışma" adı altında, işin işçiyi uydurulması eğilimini değil de, çalışma yaşamını düzenleyen kuralların ortadan kaldırılması politikasını karşımızda bulacağımızı söyleyebiliriz.

DGB / TÜRK-İŞ Sürekli Sendika Komisyonu Çalışmaları

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı istatistiklerine göre Nisan/1993 ayı itibarıyla 3 milyon 76 bin 434 vatandaşımız yurtdışında bulunmaktadır.

H. Avni YAZICI

TÜRK-İŞ
Sosyal Güvenlik Uzmanı

1992 yılı itibarıyla Ataşelik bölgesindeki 13 yerleşim yerinde kurulan dernek sayısı bin 341'dir.

Tablo bu insanlarımızın nasıl bir arayış içinde bulunduğlarının açıkça göstermektedir.

Ancak bu arayışı hem menfi ve hem de müsbet yönden değerlendirmekte yarar gördüğümüzü açıklamak istiyoruz.

Yurtdışında çalışan ve yurda dönüş yapmış insanlarımızın sorunlarını açıklamak ve ilgililere bir kere daha hatırlatmakta yarar görüyoruz.

1) 2147 ve 3201 sayılı yasaların getirdiği borçlanma hakkından 2 yıllık süre içinde başvurmama nedeni ile yararlanamamış olanlara yeni bir borçlanma hakkı verilmelidir.

2) Yurda kesin dönüş yapmadan ve yaş şartı aranmadan yurtdışında bulunulduğu sırada yurtdışında geçen süreleri borçlanabilme hakkı tüm yurt dışında çalışanlara tanınmalıdır.

3) Yurda kesin dönüş yapmadan yaşlılık aylığı bağlanabilmesinin ve bu kişilerin istedikleri takdirde Türkiye'den aldıkları yaşlılık aylıkları kesilmeden yurtdışında çalışabilmeleri yönündeki yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

4) Türk vatandaşlığından çıkarılıp, bilahare tekrar vatandaşlığa alınanların, vatandaşlıktan çıkarıldıkları süreleri de borçlanabilmeleri yönünde yasal düzenlemeye gidilmelidir.

5) Yurtdışındaki çalışanları nedeniyle iki yönlü yaşlılık aylığına hak kazananların hizmetleri birleştirilmeden eğer ülkemizdeki çalışma süreleri ve prim ödeme gün sayıları yeterli olduğu takdirde müstakilen aylık bağlanabilmesi sağlanmalıdır. Örneğin İsviçre'de çalışarak her iki ülkeden yaşlılık aylığına hak kazananlara müstakilen aylık bağlanamamakta ve hizmet süreleri birleştirilmek suretiyle tek taraflı aylık bağlanmakta ve mağduriyetlerine neden olunmaktadır.

6) Federal Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarına yönelik kısıtlayıcı yasal ve idari uygulamalar kaldırılmalı ve bu insanlarımızın yaşamları uzun vadede yasal bir güvenceye

Bu vatandaşlarımızdan 2 milyon 536 bin 783'ü Batı Avrupa ülkelerinde, 193 bin 339'u Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde, 42 bin 760'ı Avustralya'da, 20 bini Bağımsız Devletler Topluluğuna dahil ülkelerde yaşamaktadırlar.

Federal Almanya'da yaşayan 1 milyon 854 bin 945 vatandaşımızın 762 bin 775'i işçidir. Bu toplama işsiz vatandaşlarımızda dahil bulunmaktadır.

1992 yılı sonu itibarıyla, Federal Almanya'daki işsiz sayısı 2 milyon 25 bin 468 (% 7.4) dir. Bu toplamın 258 bin 786'sı (% 14.3) yabancılar aittir olup, yabancı uyruklu işsizlerin 110 bin 698'ini (% 16) de Türkler oluşturmaktadır.

Bulundukları ülkenin tüketim alışkanlığı, çalışma şartları ve yaşam biçimine alışmış bulunan bu kişiler ve aileleri için bu ülkeler bir göçmen ülkesi haline gelmiş bulunmaktadır. Bu gerçeğin hem ülkemiz ve hemde Alman federal devleti ve eyalet hükümetlerince kabul edilme zamanı gelmiş ve hatta geçmektedir.

Alman Sendikalar Birliği (DGB) ile TÜRK-İŞ arasında 1970'li yıllarda kurulmuş bulunan "Alman-Türk Sürekli Sendika Komisyonu" toplantısı 11-14 Ekim 1994 tarihlerinde Düsseldorf'ta yapılmıştır.

Tabiidir ki bu toplantılar gündeme bağlı kalmakta ve fakat Almanya'da bulunan vatandaşlarımızın bazı sorunlarının çözülmesine yardımcı olmakta, kesin çözüm bulunmayan hususların da gündeme getirilmiş bulunmasında ilerisi için fayda görülmektedir. Yine kısa sürede de olsa bu vesileyle, Türk vatandaşları ile bu kişilerin kurdukları dernek yöneticileri ile yapılan görüşmelerden olumlu sonuçlar alınmakta, bu kuruluş ve kişiler yapılan çalışmalardan bilgilendirilmek suretiyle moral kazanmaları sağlanmaktadır.

Evet bugün Federal Almanya'da bir küçük Türkiye'nin olduğu gerçeği artık tartışmasız bir durum olarak her yönü ile görülmektedir.

dayandırılmalıdır. Onun içinde Türk vatandaşlığından çıkış, Alman vatandaşlığına giriş ve tekrar Türk vatandaşlığına geçişleri basitleştirilmeli ve çabuklaştırılmalıdır.

7) Yurtdışında çalışan vatandaşlarımızın ülkemizde yapılacak seçimlere sınır kapılarına gelmeden mektupla veya konsolosluklarda oy kullanmak suretiyle katılabilmeleri hususunda Anayasamızın 67. maddesi değiştirilmeli ve diğer yasal ve idari düzenlemeler yapılmalıdır.

8) Yurda kesin dönüş yapan vatandaşlarımızın istekleri halinde ödedikleri sosyal sigorta primlerinin tamamı (işçi ve işveren payı) F. Almanya sosyal sigorta mercilerince ödenmelidir.

9) Çalışma izinleri verilirken aile bireyleri için konulan bekleme süresi ve diğer sınırlandırmalar kaldırılmalıdır. Çocuklar 21 yaşına kadar ailelerinin yanına gelebilmeli ve orada yaşayabilmelidirler.

Aile bütünlüğünü bozacak uygulamalara son verilmelidir. Çünkü ülkemizde yapılan bir araştırma, ruhsal sorunları bulunan 17-22 yaş arasındaki çocukların yüzde 60'ını yurtdışında çalışan ailelerin çocuklarının oluşturduğunu göstermektedir.

10) Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının, Türkiye'ye geldiklerinde Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık hizmetlerinden istifadelerindeki farklı uygulamalar kaldırılmalıdır. Örneğin, müdahim hekimlerce sağlık durumu nedeniyle verilmek istenen istirahat raporları için hastanın mutlak hastahaneye yatırılması ve bu raporların küçük sağlık kurullarınca verilmesi yönündeki kısıtlamalar gibi. Bu vatandaşlarımıza Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 62. maddesinde açıklanan şartlara göre istirahat verilmesi yeniden düzenlenmelidir.

11) Yurtdışındaki vatandaşlarımız 3 ncü kuşağa ulaşmıştır. 2 nci ve 3 ncü kuşak vatandaşlarımızı kazanabilmek ve onlara hem ülkemizi tanıtmak ve hem de milli duygularını geliştirebilmek ve toplumsal, yaşamsal ve eğitimsel yöndeki ülke şartlarına intibakları için şimdiden gerekli önlemler alınmalıdır.

Örneğin DGB'nin de desteklediği ve ülkemizle, F. Almanya Kadın ve Gençlik Federal Bakanlığı arasında imzalanmış bulunan "Gençlik İşbirliği ile ilgili Anlaşma" hükümlerinin etkili ve yaygın bir biçimde uygulanması gerekli görülmektedir.

TÜRK-İŞ bu hususta üzerine düşen görevi eksiksiz yapacağını, son Sürekli Komisyon Toplantısında ifade etmiştir.

Bu uygulama toplumsal ilişkilerde bir araç

yiş içinde bulunan bu insanlarımıza moral kazandıracak ve ülkemize güveni sağlayacaktır.

12) Türkiye ile Avrupa Topluluğu Ortaklık Konseyi arasında imzalanan belgeler ve AB Adalet Divanının Türkler lehine verdiği kararlar ilgili makamlarca eksiksiz uygulanmalı ve bu kararların ulusal hukukun üzerinde olduğu gerçeği gözardı edilmemelidir.

13) Federal Almanya'daki Türk çocukların eğitimi ve bu eğitimin mesleki ağırlıklı bir yönde geliştirilmesi, bu kişilerin Federal Almanya'da ve hem de ülkemize döndüklerinde kolayca iş bulabilme ve iş kurabilmeleri yönünden önem arz etmekte olduğu hususu gözardı edilmemelidir.

14) Gümrük Birliği, üye ülkelerin kendi aralarında birlik sağlaması ve tek pazar oluşturarak ekonomik ve siyasi yönde bütünleşmeleri demektir.

Yine Gümrük Birliği dışındaki ABD'de Japonya ve diğer ülkelere karşı tek ve ortak ticaret tarifesi, ticaret politikası, ekonomik ve mali politikalar uygulanması gerekmektedir. AB (Avrupa Birliği) de bu ortak politikalar yalnızca ekonomik ve ticari alanlarla sınırlı kalmakta, ileride tek bir devlet gibi, bütün dış ilişkilerin ortaklaşa ve tek bir politika ile yürütülmesini gerektirmektedir. Yani tam üye yapılmayan Türkiye, tam üyelerin belirlediği bütün dış politikalara uymak zorundadır. Çünkü Martirceh sonrasındaki gelişmeler bunu zorunlu kılmaktadır.

Hemekadar bu yönde Türkiye'yi ilgilendiren hususlarda görüş alınacağı ifade edilmekte isede, Türkiye ve AB (Avrupa Birliği) arasında oluşturulacak Ortaklık Komitesinin nihai karar alma yetkisi yoktur. Nihai karar tam üyelere oluştan AB (Avrupa Birliği) Komisyonca alınabilmektedir.

Tabiidir ki, 1995 yılında bu şartlarla Gümrük Birliğine girmeyi kabul eden ülkemiz, mevzuatla ilgili uyum çalışmalarını başlatmış bulunmaktadır. Bu çalışmalar, yukarıda açıklanan süreç içinde tamamlanacak ve AB (Avrupa Birliği) ülkeleri mevzuatıyla uyum sağlayacaktır.

Yine Türkiye ve AB (Avrupa Birliği) Ortaklık Konseyi arasındaki imzalanmış bulunan kararlara, AB (Avrupa Birliği) Adalet Divanı kararlarına ve Alman Mahkemelerinin vermiş olduğu kararlara üye ülkelerin uyması, ülkemizdeki uyum çalışmalarını da hızlandıracaktır.

Bu arada hatırlatmakta yarar gördüğümüz bir husus bu uyum çalışmaları yapılırken Türkiye'deki Türk Vatandaşlarına Tahsis Edilen San'at ve Hizmetler Hakkında 2067 sayılı Kanunun da dikkate alınmasıdır.

BASIN-İŞ'in "GÜNDEM" ve TÜRK-İŞ'in "AKŞAM" Gazeteleri

YILDIRIM KOÇ

Genel Başkan Danışmanı

Basın-İş ve TÜRK-İŞ geçmişte iki günlük gazete yayınladı: Gündem ve Akşam.

Gündem Gazetesi 1964 yılı başlarında Türkiye Basın İş Sendikası tarafından yayınlanmaya başlandı. Basın-İş Genel Başkanlığı tarafından yayınlanan 11.6.1964 tarihli genelgede şöyle deniliyordu: "1 Temmuz 1964 tarihinden itibaren GÜNDEM Türk işçisinin gerçek gazetesi olma amaçındadır. Bu yolda yapılacak hamlede yardımlarınız, bizim güç kaynağımız olacağı gibi, işçi davasına da geniş çapta hizmet edecektir."¹

Basın-İş 1965 yılında GÜNDEM konusunda yeni bir atılım yaptı. Basın-İş tarafından sendikalara gönderilen yazıda şöyle deniliyordu: "Sendikamız tarafından alınan tedbirlerle, günlük siyasi gazetelerin yayınlanmadıkları işçi haber ve sorunlarına geniş yer verilecek, olaylar yerinde ve günü gününe izlenecektir. Sendika haberlerine de şimdikinden çok farklı olarak, gerektiği gibi yer vermek için tedbirler alınmış bulunmaktadır. Türkiye'de bir sendika tarafından çıkarılan ilk ve tek günlük gazete olan Gündem'in bu hamlesinde başarıya ulaşabilmesi, sendikacılarımızın ilgi ve yardımına bağlıdır. Gündem'in bundan önceki yayınlarında çeşitli aksaklıklar ve gecikmeler olduğunu açık yüreklilikle kabul ediyoruz. Amacımız, bunları süratle gidermektir." Yazıda, sendika bültenlerinin Gazeteye postalanması ve sendikal olaylar ve gelişmeler konusunda Gündem'e bilgi verilmesi de isteniyordu.²

TÜRK-İŞ ise 8.5.1967 günlü yazısıyla, "sendikal çalışmaların en geniş şekilde Türk kamuoyuna oksetilmesi amacı ile" sendikaların faaliyetlerinin Gündem Gazetesine duyurulmasını, yayınlanması zorunlu ilanların Gündem'e verilmesini ve Gazeteye abone olunmasını istedi.³

Gündem gazetesi özellikle 1971-1975 döneminde başanlı bir gazetecilik yapıtı.

1970 yılının yaz aylarında Akşam Gazetesi fikir işçilerinin ücretlerini ödeyememeye başladı. Bunun üzerine, 1970 Kasım başlarında TÜRK-İŞ İstanbul Bölge Temsilcisi Tefik Nejat Karacaçıl, Türkiye Gazeteciler Sendikası Yöneticileri ve çeşitli gazetelerden yazar ve muhabirlerden oluşan 40 kişilik bir grup, Akşam Gazetesi işvereni ile görüştü. İşveren, işçi alacaklarını ödeyemeyeceğini, gerekirse gazeteyi devretmeye hazır olduğunu açıkladı. Tefik Nejat Karacaçıl da, gazeteyi devralabileceklerini söyledi.⁴

TÜRK-İŞ Akşam Gazetesini 18 Mart 1971 tarihinde devraldı. 19 Mart 1971 tarihli Akşam Gazetesinde yayınlanan başyazının bazı bölümleri şöyleydi:

"Gazetenizin hedefi, Türk toplumunun özlediği bir gazete olma. Bu hedefe ulaşmak için hiçbir fedakarlıktan çekilmeyecek. Memleketin en kararsız günlerinde yayın hayatına başlayıp, şerefli bir mücadele örneği veren Akşam'ın bundan sonraki yayınında da Atatürkçülük başta gelen ilke olacaktır. Akşam, tam tarafsız bir gazete olacaktır. Olaylar, okuyuculara bir objektif sadakati ve tarafsızlığıyla verilecek; haberlere, yorum ve kişisel inançlar hiçbir şekilde karıştırılmayacaktır. Bir başka deyişle, Akşam, 'haberlin' namusunun korunduğu' bir gazete olacaktır. İmzalı yazıların fikri sorumluluğu ise, Atatürkçülük ve devrimcilik ilkelerine bağlı kalmak şartıyla, yazarlarına ait olacaktır. Bu suretle Akşam, aynı zamanda gazete içi basın ve fikir özgürlüğüne saygının örneğini veren bir gazete olmak iddiasındadır."

"Ancak, Akşam'ın tarafsız olamayacağı konular vardır. Atatürkçülük, devrimcilik, sosyal adalet gibi konularda tarafsızlık bir yana, gazeteniz doğrudan doğruya taraf olma iddiasındadır. Akşam, Anayasa'nın öngördüğü reformların yapılması, Türk halkının çağdaş uygarlık düzeyine ulaşması için gerekli koşulların gerçekleştirilmesi yolunda olduğu kadar, Türk devletinin bütünlüğünün korunması için de mücadele edecek ve bu niteliğiyle de bir mücadele gazetesi olacaktır."

"İnanıyoruz ki, bu gazete Atatürk devrimlerine, sosyal adalete inanmış gerçek yurtseverlerin gazetesi olacak ve sadece okurlarına değil, aynı zamanda bütün Türk ulusuna hizmet edecektir."

TÜRK-İŞ tarafından 6 Nisan 1971 tarihinde teşkilata gönderilen genelgede ise şöyle deniliyordu:

"Bu başyazı, Akşam'ın bundan sonraki tutumunu ve yayın politikasını açıkça ortaya koymaktadır. Gazetenizin yayını, bundan

böyle, TÜRK-İŞ tarafından atanmış olan Genel Yayın Müdürü tarafından yönetilecektir... Genel Yayın Müdürümüze, gazetenin politikası ile ilgili talimat, tavsiye ve temennileri sadece TÜRK-İŞ'ten alması yolunda direktif vermiş bulunuyoruz, çünkü, bunun aksi davranış, gazetenin, rotasını şaşırması bir gemi haline düşerek, yalpalanmasına ve yok olup gitmesine yol açacaktır. Teşkilatımızın, gazetenin yayın politikasını bu görüş ve kararımızla... değerlendirmelerini; kongre ve toplantılarda, işçilere gazetenin artık TÜRK-İŞ'in malı olduğunu duyurmasını rica ederiz. Türk İşçi Hareketinin malı olan bu gazete, yine Türk İşçi Hareketinin desteği ile daha iyiye ve daha güzelle gidecek, Türk toplumunun özlediği bir gazete niteliğine kavuşacaktır."⁵

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Seyfi Demirsoy Akşam Gazetesi ile ilgili olarak şunları söylüyordu:

"Gazete, benim özlediğim bir gazete olacak, Genel Kurulumuzun prensipleri içinde, TÜRK-İŞ'in 24 ilkesini savunacaktır. Burada sermaye düşmanlığı yapılmıyacak, namuslu sermaye müdafaa edilecek ve aşın uclara yer verilmeyecektir. Keyfi istediği için, Amerika'ya Rusya'ya çatılmıyacaktır. Türkiye'de namuslu bir gazetenin ne olduğu gösterilecek, güzel bir örneği verilecektir. İşçinin, işçiyi hizmeti ile bir gazete meydana gelecektir. TÜRK-İŞ'in prensipleri dışında bir gazete çıkmaz, çünkü o vakit kendimizi yitirmiş oluruz."⁶

TÜRK-İŞ ve bağlı sendikalar, Akşam Gazetesinin okunması için kampanyalar açtılar, gazeteye abone oldular. Ancak Akşam Gazetesinin eski çizgisi, TÜRK-İŞ içinde bazı sorunlara yol açtı. Örneğin, TÜRK-İŞ 6. Bölge Temsilciliği (Samsun) tarafından 27.4.1971 tarihinde Genel Merkeze yazılan bir yazıda şöyle deniliyordu:

"Muhtelif yerlerden temsilciliğimize vaki müracaatlarda, 'inançlarımız ve güvendiğimiz TÜRK-İŞ, Çetin Altan ve İlhami Soysal gibi yazarların yazılarının devam ettiği bir gazete'ye bize empoze etmek suretiyle bizleri aşılacak ve inançlarımızı yıkmak mı istiyor' gibi sert tepkilerle karşı karşıya kalmaktayız. Bu tepkilere karşı ne şekilde cevap vereceğimizin bildirilmesini arz ederiz."⁷

Akşam Gazetesi, çeşitli nedenlerle, geniş işçi kitlesi tarafından sahiplenilmedi. Bunun üzerine, 1972 yılının ilk günlerinde Akşam Gazetesi, Basın-İŞ'e devredildi. Ancak TÜRK-İŞ yine de Akşam Gazetesine sahip çıktı ve desteklenmesini istedi. 8. Fakat Akşam Gazetesinin eski kimliğine ilişkin sorunlar sürdü. Örneğin, Tanım-İş Sendikası, Basın-İŞ'i desteklemek amacıyla, 7.4.1972 tarihinde bir yıl süreyle Akşam Gazetesine abone oldu ve gazete'yi şubelerine göndermeye başladı. Daha sonra olanlar, Tanım-İŞ'in bir duyurusundan öğreniyoruz:

"Yönetim Kurulumuzun bu karar uyarınca, 7.4.1972 tarihinden itibaren Basın-İş Sendikası tarafından şubelerimize Akşam Gazetesi gönderilmektedir. Ancak, bazı şubelerimizin bu gazeteleri geri gönderdiği veya tereddüt duyulduğu tesbit olmuştur. Yukarıda da izah edildiği gibi, Akşam Gazetesi kardeş sendikalarından Basın-İş Sendikası tarafından çıkarılmaktadır. Eski niteliği tamamen değiştirilmiştir. Akşam Gazetesi, şimdi işçi gazetesi haline gelmiştir. Bu itibarla, hiç bir tereddüt duyulmaksızın şubelerimize muntazaman gönderilen günlük Akşam Gazetesinin benimsenip üyelerimizin tetkikine sunulmasını rica ederiz."⁹

Ancak Akşam Gazetesi tüm çabalara rağmen yaşayamadı. Gündem ve Akşam Gazetesi girişimleri, başlıbaşına kapsamlı bir araştırma konusu olacak kadar önemli iki deneyimdir.

- 1 Türkiye Basın-İş Sendikası'nın 11.6.1964 tarihli genelgesi (çoğaltma).
- 2 Basın-İş, 29.7.1965 tarihli duyuru.
- 3 TÜRK-İŞ, 8.5.1967 gün ve 67/1502 sayılı Genelge (çoğaltma).
- 4 TGS'nin tathissız bülteni (çoğaltma).
- 5 TÜRK-İŞ, 6.4.1971 gün ve 71/901 sayılı Genelge (çoğaltma).
- 6 TÜRK-İŞ 6. Bölge Temsilciliğinin (Samsun) 14.4.1971 gün ve 100 sayılı duyurusu (çoğaltma).
- 7 TÜRK-İŞ 6. Bölge Temsilciliğinin 27.4.1971 gün ve 115 sayılı yazısı.
- 8 Bkz. TÜRK-İŞ, 31.1.1972 gün ve 72/175 sayılı Genelge (çoğaltma).
- 9 Tanım-İş, 10.5.1972 gün ve 2273 sayılı duyuru (çoğaltma).

EKİM'94 GIDA HARCAMASI...

- Aylık gıda harcaması tutarı Ekim 1994'de yüzde 11 oranında artarak 6.381.876.- Lira'ya ulaştı.
- Eylül ayında sebze ve meyve fiyatlarındaki yüksek oranlı artış Ekim'de yerini et süt ve süt ürünlerine bıraktı.

- Yılın onuncu ayında yüzde 108'e ulaşan gıda harcamasındaki artış yıllık yüzde 142 düzeyinde.
- Yüzde 11'lik fiyat artışının aile bütçesine getirdiği ek yük 634.376.- Lira.
- Etin fiyatı bir ayda yüzde 19 arttı.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından, çalışanların yoğun olarak alış-veriş yaptıkları yerler dikkate alınarak sürekli olarak yapılan piyasa araştırmaları, aile bütçesine önemli bir ağırlığa sahip olan gıda harcaması tutarının Ekim 1994 ayında da yüksek oranda arttığını ortaya koymaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre; aile bütçesinin önemli bir bölümünü oluşturan gıda harcaması tutarı, Ekim 1994 ayı itibariyle bir önceki aya göre yüzde 11 oranında artış göstererek 6.321.876.- TL'ye ulaşmıştır. Söz konusu artışın yalnızca Ekim ayında aile bütçesine getirdiği ek yük 634.376.- TL. olmuştur. Gıda fiyatlarında meydana gelen iki aylık fiyat artışının aile bütçesine getirdiği ek yük ise 1.478.876.- TL'ye yükselmiştir. Söz konusu yükseliş, ailenin sağlıklı ve dengeli beslenebilmesi için, iki ay öncesine göre bugün 1.478.876.- lira daha fazla harcama yapılması zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır.

Bilimsel veriler esas alınarak, farklı yaş grupları itibariyle oluşturulan aylık gıda harcaması kalıbına göre dört kişilik ailenin yeterli, sağlıklı ve dengeli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Ekim 1993 - Ekim 1994 dönemini kapsayan oniki aylık dönemde asgari gıda harcamasını sağlayan parasal tutar yüzde 142 oranında artış göstermiştir. Öte yandan yılın geride kalan on aylık bölümünde ise gıda harcaması tutarında artış yüzde 108'e ulaşmıştır.

Geçtiğimiz ay gıda harcamasındaki yüzde 17.2'lik yüksek oranlı artış ekmek, et, sütte meydana gelen artış ile sebze ve meyvedeki değişim ile özellikle bakliyat maddelerinde başlayan fiyat artışlarından kaynaklanmıştır. Bu artış Ekim'de yerini et, süt ve süt ürünlerine bırakmıştır. Ekim ayında et fiyatları bir önceki aya göre yüzde 19 oranında artmıştır. Süt fiyatları 20.000.- liradan 24.000.- liraya yükselerek yüzde 20 oranında artış göstermiştir. Buna bağlı olarak beyaz peynirde yüzde 17.6 teyragında ise yüzde 23 ora-

nında bir fiyat yükselmesi olduğu tespit edilmiştir. Gıda harcaması kalıbının içinde yer alan tahıl, bakliyat ve kuru baklagil fiyatlarında ise bir önceki aya göre aynı kaldığı saptanmıştır. Yalnızca Eylül'de 27.000.- lira olan kırmızı mercimeğin fiyatı 38.000.- liraya yükselerek yüzde 40 oranında artış göstermiştir.

Aylık gıda harcamasında geline 6.331.876.- liralık düzey ve son iki ayda görülen 1.478.876.- liralık ek yük, gelir düzeyleri düşük ve gelirlerini en az bu oranda arttırma imkanı bulamayan geniş halk kesimlerini sıkıntıya sokan ekonomik ve sosyal bir gerçektir. Net asgari ücretin 2.759.429.- TL/AY olduğu ülkemizde fiyat artışlarına bağlı olarak aylık gıda harcaması tutarının bu artış, asgari ücretin geçim ücreti olma özelliğinden çıkarmıştır.

DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AYLIK GIDA HARCAMASI (TL/AY)

	Ekim'93	Aralık'93	Eylül'94	Ekim'94
Yetişkin işçi	918.000.-	1.061.500.-	1.951.000.-	2.137.025.-
Yetişkin kadın	563.000.-	653.500.-	1.173.000.-	1.373.663.-
15-19 yaş grubu çocuk	719.000.-	830.500.-	1.615.000.-	1.745.664.-
4-6 yaş grubu çocuk	438.000.-	520.500.-	1.008.500.-	1.125.524.-
	2.638.000.-	3.066.000.-	5.747.500.-	6.381.876.-

Tüketimden Gelen Gücümüz

TÜKETİCİ BOYKOTLARI...

SİNAN VARGİ

TÜRK-İŞ Teşkilatlanma Uzmanı

Sürekli olarak sendikasız işçi çalıştıran, haklı gerekçelere dayanmaksızın işçileri işten atan firmaların ürün ve hizmetlerine karşı işçi sınıfınca gerçekleştirilecek en etkili ve sürekli eylemlerden birisi de tüketici boykotlarıdır.

GİRİŞ

Tüketiciyi bir mal ya da hizmeti nihai olarak satın alıp tüketen bir insan olarak tanımladığımızda, tüketicinin korunması hareketinde, bu mal ya da hizmetten herhangi bir nedenle şikayetçi olan tüketicinin bu şikayetin giderilmesi olarak tanımlamak mümkündür. Klasik anlamda tüketici ve tüketicinin korunması hareketi bu şekilde açıklandığında korunması gereken bireyin aslında bir insan olduğunu ve tüketicinin korunması kavramının geniş anlamı ile insanın korunması olduğunu görebileceğiz. Bu anlamı ile tüketicinin korunması kavramında bir mal ya da hizmetin tüketilmesi durumunda dahi korunabileceği gerçeği daha da ağırlık kazanmaktadır. Tüketiciyi kendisinin ve çocuklarının sağlığına zarar veren gıda katkı maddelerinden, ya da ozon tabakasının incilmesi sonucunda atmosferden geçen ultraviyole ışınlarının cilt kanserlerine neden olabileceği konusunda uyarmak da günümüzde uygulanan tüketicinin korunması hareketinin içine dahil edilmektedir.

TÜKETİCİ BOYKOTLARI ve BAŞARIYA ULAŞMA KURALLARI

Tüketicilerin ferdi olarak ya

da topluca bir mal ya da hizmeti çeşitli nedenlerle satın almama eylemine tüketici boykotları denilmektedir. Serbest Pazar düzeninin geliştiği dolaşısıyla kıran kırana bir rekabetin olduğu gelişmiş toplumlar da satıcılar, böyle bir boykotu atlatabilmek konusunda çok zorlanabilirler. Satışların düşmesi bir üretici kuruluşu oldukça güç durumda bırakabilir. Bu nedenle gerek üretici firmalar gerekse parakendeci kuruluşlar tüketici şikayetlerinin giderilmesi için özel bir çaba sarfetmektedirler. Müşterisini kaybetmek istemeyen firmaların bu tutumu nedeniyle, geniş boyutlu bir tüketici boykotu en son başvurulacak bir çare olarak görülmektedir. Özellikle gelişmiş toplumların tüketicinin korunmasına yönelik anti-tekel ve tüketicinin korunması kanunlarının varlığı tüketici boykotlarının nedenleri açısından çeşitlenmelerine neden olmuştur.

Tüketici boykotlarının başanmaya ulaşması açısından bir takım koşulların varlığı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu koşulları alt başlıklar halinde şu şekilde incelemek mümkündür.

1) Nedenleri açısından haklı gerekçelere dayanmalıdır: Tüketici boykotlarına başlanma kararı verildiğinde neden-

lerin ve elde edilecek sonucun geniş anlamı ile tüketicinin sorunlarına çare getirmesi düşüncesi ön planda olmalıdır.

2) Başlatılan kuruluş kimliği açısından yeterli güveni baştan yaratmalıdır: Tüketici boykotuna ön ayak kuruluşun bu boykotu neden başlattığı sorusuna geçerli bir yanıt bulunmalıdır. Parakendeci kuruluşların satıcı firmalardan daha fazla prim koparmak için başlattıkları tüketici boykotunun sonuçta fiyatlar ve kalite açısından tüketiciye neler kazandıracığı sorusuna da yeterli yanıt bulunmalıdır. Örneğin meşrubat yabancı sigara ya da deterjan türü bir mal boykotunda eğer boykotu başlatan kuruluş parakendecilerin örgütlendiği bir kuruluş ise ve boykotun gerekçeleri arasında daha fazla prim alma duyusu varsa bu boykotun silahı olarak kullanılan tüketicinin boykot sonrasında ne gibi çıkarları olabileceği baştan tartışılmalıdır. Bu örnekte ancak parakendeci satıcı kuruluşun satmama boykotu olarak değişik bir şekilde ele alınabilir.

3) Boykot haklı gerekçelerle halka anlatılabilirliktir: Boykotun etkili olabilmesi ve cılız bir hareket olarak kalması için boykotun haklı gerekçeleri halka anlatılabilirliktir. Bu yapılmadığı takdirde

TÜRK-İŞ

Bilgi Merkezi

geniş halk kitlelerinin desteklediği boykot hareketinin başarısızlığı bir daha ki boykotun etkisiz kalmasına neden olabilir. Bu anlamda boykota hedef olan malın tüketici açısından fiyatının neden pahalı olduğu (benzer malı üreten firmalarla fiyat anlaşması yapıp yapılmadığı) kalite ağırlık ya da çevresel etkiler açısından tüketiciye ne gibi zararları olduğu bilimsel görüşlerde yer veren raporlar ve beyanatlarla desteklenmelidir.

Halkın katılımının sağlanmasında en önemli konu, basın ve TV'lerin desteğidir. Ancak boykotun başlangıç aşamasında basın ve TV'ye oldukça fazla ölçüde reklam verebilecek olan ürünleri boykota uğrayan kuruluşlar bir bakıma reklam baskısı ile boykot ile ilgili gelişmelerin halka yansıtılmasına engel olabilirler.

SENDİKA VE KONFEDERASYONLARIN UYGULAMALARI İŞÇİ-TÜKETİCİ BOYKOTLARI

Üyelerinin sosyo-ekonomik hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan sendikalar, üyeleri olan işçilerin aynı zamanda birer tüketici olmaları nedeniyle Tüketici'nin korunması kavramı ile yakından ilgilenmektedirler.

TÜRK-İŞ'in 24 Kuruluş İlkesinden birisi olan 14. ilke ülkemizde üretimin artırılmasını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifleşmenin geliştirilmesi konusunda tüm girişimlerde bulunulmasını hedeflenmiştir. Böylece TÜRK-İŞ kurulduğu 1952 yılından itibaren Tüketicinin korunması konusu ile yakından ilgilenmiş ve özellikle ekonomik örgütlenme alanında yürütülen kooperatifleşme çalışmaları önemli bir bölümü olarak Tüketicinin Korunmasını da hedeflemiştir. TÜRK-İŞ özellikle 1985 yılından itibaren yapılan Hükümet-TÜRK-İŞ görüşmelerinde tüketicinin korunması konusunda gerekli düzenlemelerin yapılmasını talep etmiş, konu ile ilgili bilgiler

ve yapılan çalışmalar TÜRK-İŞ'in 1984-1989 ve 1993 yılı Genel Kurul raporlarında yer almıştır. Keza 1993 yılı sonrasında hükümetle yapılan tüm görüşmelerde ve hükümetten istenilen taleplere ilişkin hazırlanan raporlarda tüketicinin korunması ve Anti-Tekel yasalarının biran önce çıkartılması konusunda haklı talepler yer almıştır.

TÜRK-İŞ'in de üyesi olduğu ETUC (Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu) tarafından yapılan bir araştırmada konfederasyon üyesi 13 ülke konfederasyonunun tüketici demekleri ile organik bağı olduğunu, aralarında TÜRK-İŞ'in de bulunduğu 10 konfederasyonunun bünyelerinde Tüketicini Koruma birimlerinin bulunduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar üzerine ETUC Yönetim Kurulu üye konfederasyonların tüketicinin korunması çalışmalarında danışmanlık ve eğitim hizmetleri verecek bir büronun teşkiline karar vermiştir.(1) ETUC'un bu faaliyetinden önce TÜRK-İŞ ülkemizdeki tüketicilerin haklarının korunması amacıyla 1985 yılında Tüketicinin Korunması Programını başlatmıştı. Bu amaçla model bir hizmet birimi olarak Eskişehir'de kurulan TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu tüketici şikayetlerini çözüme kavuşturan bir büro olarak halen hizmet vermektedir. Büro 1985 yılından 1994 yılına kadar yaklaşık olarak 8 bin tüketici şikayetini çözüme kavuşturmuştur. Eskişehir TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu Danışma Kurulu 1989 yılının Ocak ayında aldığı bir kararla, üç ayın firma tarafından üretilen çelik eşya ve 500 gram paketlenmesi gereken sürekli olarak 450 gram paketlenip satılan bir çay markası ve resim tüpü 2 yıl içinde biten bir televizyon firması hakkında boykot başlatmışlardır. Eskişehir'deki tüketim kooperatiflerinin esnaf odalarının ve ticaret odalarının da desteklediği bu boykot başarılı olmuştur.(2)

TÜRK-İŞ ayrıca tüketicini en iyi yine kendisinin koruyacağı

ve bu alanda sivil toplum örgütlenmesinin mutlaka gerçekleştirilmesi gerektiği inancı ile tüketici demeklerin kurulmasına öncülük etmiştir. Halen bu demeklere çeşitli "teknik" konularda yardımcı olmaktadır.

TÜRK-İŞ 1992 yılında Genel Sekreterliği tarafından yapılan bir basın açıklaması ile üyelerini ve halkı yabancı sigara boykotuna çağırmıştır.(3)

Bu boykotun nedenleri arasında Türk tütüncülüğünün yok edilmek istenmesi, yabancı sigara firmalarının hükümetle vardıkları anlaşma çerçevesinde yer alan yatırım yapma vadelerini geciktirmelerini sayabiliriz.

Geçmişte TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların şubeleri tarafından gerçekleştirilmiş bir çok tüketici boykotu özellikle sebze, meyve ve et ürünlerinin fiyatlarının artması üzerine 1964 ve 1965 yılında İzmir'de yapılan bu tüketici boykotları etkili olmuştur.(4)

Tez Koop-İş Sendikası 1976 Eylül ayında, Garanti Bankası'nın 34 işyerinde greve çıktı ve daha sonraki günlerde grev 46 şubeye yaygınlaştırıldı. Bankadaki paranın çekilmesini kararlaştıran sendika 22 günlük grev süresince 465 milyon Türk Lirasını bankadan geri çekti. TÜRK-İŞ'te Banka'da bulunan 10 milyon Türk Lirasını geri çekerek greve destek verdi.(5)

Türkiye Yol-İş Sendikası'nın 1985 yılında yapılan 2. Olağan Genel Kurulunda "TÜRK-İŞ'in işçi haklarını çiğneyen temel hak ve özgürlüklere karşı saygısızca davranan işverenlere karşı tüketici boykotları düzenlenmesi talep edilir" şeklinde bir karar alınmıştır.

Kristal-İş Sendikası ise 1987 yılında Toprak Holding'e bağlı Toprak Seramik A.Ş.'den işçi çıkarılmasını protesto etmek amacıyla, bu firmanın ürettiği ürünlere karşı boykot düzenlemiştir. Türkiye Gazeteciler Sendikası Ocak 1992 tarihinde çalışanlara baskı yaparak sendi-

kadın istifa etmeye zorlayan Milliyet Gazetesi aleyhine bir boykot kampanyası düzenlemişti.

Tüketici Boykotları dünyanın çeşitli ülkelerinde sendikacı mücadelenin bir aracı olarak kullanılmaktadır.

Danimarka İşçi Sendikaları Konfederasyonu, dünyaca ünlü bir Hamburger firmasına karşı sürekli olarak sendikası işçi çalıştırdığı, üniversite öğrencilerini işe alarak onları düşük ücretle çalıştırdığı gerekçeyle boykot ilan etmişti. Konfederasyon firmanın ürettiği hamburgerin üzerine çiş yapan bir köpek resmi çizdimiş ve tüm büyük kentlerin duvarlarına bu ilanları ve boykot gerekçelerini astırmıştı. Bu hamburger firmasına karşı girişilen boykot etkili olmuştu. Bugün halen bir çok Danimarkalı işçi ve ailesi bu firmayı boykot etmektedir.

Amerika Birleşik Tarım İşçileri Sendikası Genel Başkanı Cesar Chavez, üzüm yetiştirilmesinde kullanılan "Captan" adlı tarım ilacının her yıl tarım işçileri arasında zehirlenmelere neden olduğu gerekçeyle tüm Amerika halkını üzüm boykotuna çağırmıştı. Chavez kamuoyunun dikkatini çekmek için 36 gün boyunca açlık grevi yapmıştı. Bir buçuk yıl kadar sürdürülen bu boykot halkın yüzde 60'ı üzüm satın almayarak katılmış ve kullanılan tarım ilacının kaldırılması sağlanmıştır.(6, 7)

Yine bir çok ABD sendikası sürekli olarak yayınladıkları bültenlerle, sendikası olmayan işyerlerinin ürünlerini satın almama konusunda boykot uygulamaktadırlar. Sendikası olmayan meşrubat türünü içmemekte, sendikası olmayan harvayolu ile uçmamakta, sendikası otellerde konaklamamakta ya da sendikası işçi çalıştıran sigarayla içmemektedirler.

Türkiye'de de üretimden gelen gücün kullanımı kadar etkili olabilecek bir silahta işçinin tüketimden gelen gücünün kullanılmasıdır. Burada tü-

ketinin korunması hareketinin yanı sıra, tüketici boykotunun etkili bir silah olarak nasıl kullanılabilmesi esastır. Tüketici Boykotunu doğuran nedenlerin çeşitlendirilmesi göz önünde bulundurulduğunda çalışanların haklarına gerekli saygıyı göstermeyen firmaların ürünlerinin boykot edilmesidir. İş kazalarının fazla olmasına rağmen gereken tedbirlerin alınmadığı işyerlerinin ürettiği ürünlere karşı boykot uygulanabilir. Haberleri seçiş ve sunuş biçimi ile işçilere ve sendikacılara karşı düşmanca tavır ve tutum içine giren gazete ve TV kanalları boykot edilebilir. Bilinçli bir işçi ve tüketici başta yabancı mal hayranlığına karşı çıkarak büyük bir fiyat ve kalite farkı yoksa yerli malı tercih etmelidir.

TÜKETİCİ BOYKOTUNA TÜKETİM, KONUT ve DİĞER TÜR KOOPERATİFLERİNİN KATKISI

TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların öncülüğünde kurulan tüketim kooperatifleri bölge birlikleri ile Eylül 1994 ayında kurulan Türkiye Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği'nde tüketici boykotlarının düzenlenmesi konusunda Anasözleşmelerine konu ile ilgili maddeler koymuşlardır. 1988 yılında İzmir, Aliaga Petrol İşçileri Tüketim Kooperatifi (PET-KOOP) atmosferdeki ozon tabakasını incelten Klorlor karbon gazlarının kullanıldığı spreylili tüm ürünlere karşı bir tüketici boykotu başlatmıştır. Bu tür ürünlerin kooperatif mağazalarının yanı sıra diğer perakendeci kuruluşlar tarafından da satılmamasını isteyen kooperatif yönetiminin giriştiği bu boykot başarılı olmuş ve bu tür gazların spreylilerde kullanılması asgari seviyeye indirilmiştir.(8)

Tüketim Kooperatifleri Bölge Birlikleri geçtiğimiz yıllar içinde bir margarin firmasının ürünlerinin satılmaması konusunda etkili bir boykot uygulamışlar ve ilgili firmanın pazarlama politikasında üyeleri olan işçiler lehine bir takım haklar elde

etmişlerdir.(9) İşçi Tüketim Kooperatiflerinin birliklerinden oluşan Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği'nde TÜRK-İŞ'in uygulayabileceği bir tüketici boykotuna destek verecektir.

Tüketim Kooperatiflerinin bu konudaki işlevsel etkileri çok önemlidir. Tüketim Kooperatifleri yalnızca ucuz ve kredi mal temin eden bir kuruluş olmaktan öteye tüketici boykotlarında sendikacı işçiler tarafından üretilen malların satılmasında ve tüketicinin bilgilendirilmesinde önemli roller üstlenebilirler.

Kısa adı TÜRK KENT olan Türkiye Kent Kooperatifleri Merkez Birliği inşaat malzemesi fiyatlarındaki anormal artışlara karşı geliştirdiği inşaat malzemesi satın almama boykotu tüm yurt çapında konut kooperatifleri tarafından desteklenmiş ve 5 Nisan kararlarından sonra birdenbire yüzde 300 oranında artan çimento fiyatları eski fiyatlara yakın bir seviyeye çekilmiştir.(10)

Keza ana amaçları üretimden tüketime direkt mal akışını sağlamak ve üyelerinin hakkını korumak amacıyla güden diğer tür kooperatif örgütlenmelerde (Tarım Satış, Tarım Kredi, Üretim ve Pazarlama, Eczacılık, Sanayi Siteleri vb.) haklı gerekçelerle başlatılan bir tüketici boykotuna Türkiye Milli Kooperatifler Birliği tarafından alınan kararlar doğrultusunda katılabilecekler ve boykotun başanya ulaşmasına katkıda bulunabileceklerdir.

TÜRK TİCARET KANUNU NE DİYOR?

Tüketici boykotlarını ilgilendiren en önemli yasal dayanak Türk Ticaret Kanunu'nun haksız rekabet hükümleridir. Türk Ticaret Kanunu'nun 56. ve 57. maddeleri konunun tanımını ve tanımın içinde yer alan iyi niyet kaidelerine aykırı hareketler başlığı altında şu tanımlamaları getirmektedir.

Madde 56) Haksız rekabet, aldatıcı hareket veya hüsnüniyet kaidelerine aykırı sair su-

retlerle iktisadi rekabetin her türlü suiistamildir.

Bu madde itibarıyla tüketicinin haksız rekabet konusunda kanun koyucunun getirdiği iktisadi rekabet etme şartını taşımadığı ya da rekabet eden taraflardan biri olmadığı açıkça görülmektedir. O halde tüketici boykotlarında tüketici bu kanun kapsamının dışında kalmaktadır.

Madde 57) Hüsniyet kaidelerine aykırı hareketler şunlardır.

1. Başkalarını ve onların emtiyasını, iş mahsullerini, faaliyetlerini yahut ticari işlerini yanlış yanlış ya da lüzumsuz yere incitici beyanlarla kötülemek,

2. Başkasının ahlaki ve mali iktidarı hakkında hakikata aykırı malûmat vermek,

3. Kendi şahsi durumu emtiası iş mahsulleri ticari faaliyeti veya ticari işleri hakkında yanlış veya yanlış malûmat vermek veya üçüncü şahıslar hakkında aynı şekilde hareket etmek. (ve devamında diğer 7 madde)

Türk Ticaret Kanunu büyük ölçüde iyi niyet kavramını ön planda tutan bir yasal düzenlemidir. Ancak ekonomik rekabet etme hakkının hangi hallerde iyi niyet kaidelerine aykırı olarak kullanılmış sayılacağını kesin olarak belirtmek mümkün değildir. Bu konuda hakim sorunu mesleki ve ticari teamülleri göz önüne alarak bizzat çözümleyebileceği gibi ilgili ticaret odalarından ya da diğer mesleki teşekküllerden görüş isteyerek de halledilebilir.⁽¹¹⁾ Ancak bu durumda bile tüketicilerin haksız rekabete karşı korunmasında güçlükler olduğuda belirtilmiştir.⁽¹²⁾ Türk Ticaret Kanununun 58/2 ve 58/3 maddelerinde tüketicinin haklarını koruyan deneklerin dava açabilecek denekler arasında sayılmamaları nedeniyle tüketicilerin haksız rekabete uğradıkları ve zarar gördükleri iddiasıyla mahkemelerde dava açabilecekleri konusu tartışılmaktadır. Ancak

bazı hukukçular üyelerinin haklarının menfaatlerini korudukları konusunun tüzüklerinde yer almasının gerekli olduğunu bu durumda tüketiciyi koruma deneklerinin dava açma haklarının olduğunu ifade etmişlerdir.

Görüldüğü üzere Türk Ticaret Yasasının Haksız Rekabete ilişkin hükümleri başta da belirttiğim gibi rekabet eden iki ticari kuruluş arasındaki ilişkileri kapsamaktadır. Tüketici boykotlarında dikkat edilmesi gereken en önemli konu, boykota başlama kararının ve nedenlerinin çok iyi bir şekilde değerlendirildikten sonra boykota başlanmasıdır. Ülkemizde gelişen tüketici hareketini yönlendirmeye çalışan bazı ticari kuruluşların baskısıyla rakip firmalar aleyhine yapılacak tüketici boykotlarında, tüketiciler belkide gerçekten kötü bir mal üreten bir firmanın satışlarının artması için kullanılan kitle durumuna düşebilirler. Konunun bir firmanın ürünlerini boykot ederken, diğerinin menfaatine olacak şekilde işletilmesi iyi niyet kurallarına aykırı olduğu gibi, tüketici hareketinin de güvenilirliğinin kaybolmasına neden olabilir.

Bu konu işçi-tüketici eylemi olarak düşünüldüğünde malın satın alınmaması boykotunun kitlesel bir satın alma eylemi olduğu firmanın rekabet imkanını kısıtlamadığı, ilgili ticari firmanın mal kalitesinin düşüklüğü kadar uyguladığı istihdam politikaları ya da genel politikasının tüketiciler ve çalışanlar lehine değiştirilmesi gerektiği de düşünülebilir.

SONUÇ

Üretimden gelen gücün kullanılması kadar çalışanlar açısından en etkili eylem türlerinden birisi de hiç şüphesiz tüketici boykotlarıdır. Satın alma şeklinde yürütülen bu boykotlar, bir mal üzerinde yoğunlaşabileceği gibi, bir kaç tür mal üzerinde ya da satın alınacak bir mal olmadığı durumda da verilen hizmetler konusunda yürütülebilir.

Serbest Piyasa Ekonomisi denilen sistemin tüketicinin korunması ve anti-tekel yasaları olmadan uygulandığı günümüz Türkiye ekonomisinde çalışanlar gerek giderek azalan Milli Gelirden alınan paylar, gerekse giderek ağırlaşan vergi yükü açısından diğer kesimlere oranla zaten haksız bir rekabetin içine itilmişlerdir.

Alınan en son ekonomik kararlar, işten çıkarmalar ve özelleştirme çalışmaları sonrası mevcut gelirle yeterli ve dengeli bir beslenme imkanının kalmadığı bir ortamda bile, yine de üretimden gelen gücün yanı sıra kullanılabilecek diğer bir etkili ve sürekli gücün tüketici eylemleri olduğu unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- 1) **ETUC:** Report on Activities of The ETUC Consumers Unit Pilot Experiment. ETUC Dahili Rapor 1991, Belçika.
- 2) **TÜRK-İŞ Dergisi:** Ocak 1989 Sayısı sf. 25.
- 3) **TÜRK-İŞ Dergisi:** Temmuz 1990 Sayısı, sf. 17.
- 4) **Koç Yıldırım:** İzmir Sendikalarının sebze ve meyve boykotu, TÜRK-İŞ Dergisi Ağustos 1994. sf. 18.
- 5) **Yol-İŞ Dergisi:** Tüketici Gücümüzü Kullanalım, Mart 94 Sayı 38, sf. 32.
- 6) **Vargı Sinan:** Bahda ve Bizde Tüketici Boykotları, Makale TÜRK-İŞ Dergisi Ağustos 1990.
- 7) **Vargı Sinan:** Yaşam kurtarmak için ölüm orucu, Makale TÜRK-İŞ Dergisi, Ocak 1989, sf. 21.
- 8) **TÜRK-İŞ Dergisi:** Ağustos 1988 Sayısı, sf. 19.
- 9) **Vargı Sinan:** Türkiye'de Tüketim Kooperatiflerinin Durumu ve Alınması Gereken Tedbirlerin Araştırılması, TÜRK-İŞ Kooperatifler Bürosu Araştırması, Ankara 1991, sf. 18.
- 10) **Kent Kooperatifçiliği Dergisi:** Sayı 48 Haziran 1994.
- 11) **Karayağın Yaşar:** Ticaret Hukuku sh. 454. Doğanay İsmail. Türk Ticaret Hukukunun Haksız Rekabete İlişkin Hükümleri Yargıtay'ca Nasıl Uygulanıyor. Batider 1970 C. S. C. 3. sh. 531 ve devamı.
- 12) **Sönmez Abdülkadir:** Türk Ticaret Kanununun Haksız Rekabet Hükümleri Tüketiciyi Korumayacak Nitekimdir. Ankara Barosu Dergisi 1979, s. 5 sh. 58 ve devamı. Ticaret Hukuku sh. 473.

SOLINGEN DAVASININ YAŞAYAN ÖLÜLERİ

Penceresi olmayan mahkeme salonunda o gün Almanya'nın en önemli davalarından birisi görülecekti. Solingen kentindeki Türklerin oturduğu bir evi benzin döküp ateşe veren dört dazlak, sanık sandalyesinde oturuyorlardı.

Hakim, yangında ailesinden beş kişiyi kaybeden 51 yaşındaki Mevlüde Genç'i tanık kürsüsüne çağırıyordu. Önce yaşını sordu, Mevlüde Genç üzgün bir sesle yanıtladı.

"Ben 51 yaşındayım ama yüreğim 90 yaşında, yangından kurtulmak için kendisini alevlere atan oğlumun yüzü yandı, bir kulağı tamamen yok oldu, vücudu yanıklar içinde, şimdi ona bakıyorum. Ailemden beş kişiyi kaybettim, yüreğim yanıyor."

Mahkeme salonunu dolduran dinleyiciler arasında bulunan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral ve Almanya İşçi Sendikaları Konfederasyonu Yabancı İşçiler Dairesi Türk Bürosu Sekreteri Mete Atsu kadının konuşmasını üzüntüyle dinliyorlardı.

Mevlüde Genç, 51 yaşında olmasına rağmen, hakim Wolfgang Steffen'e çoğu kez "Abi" diye hitap ederek söze giriyordu. Mevlüde Genç'in sözlerin-

MURAT ÇARDAK
TÜRK-İŞ Dış İlişkiler Uzmanı

de intikam ve nefret değil tam aksine sıcak bir sevgi ve dostluk hakimdi.

Hakim Steffen'de kendisine abi diye hitap eden bu kadının hitabına ses çıkarmamıştı. Aksine hoşuna gittiği için sık sık abi lakını duyunca gülümsemişti.

Mevlüde Gene: „Ich bin eine lebende Leiche“

Ergreifende Aussage im Solingen-Prozess

Düsseldorf (AP). „Ich bin eine lebende Leiche“, so begann gestern Mevlüde Genç im Prozess gegen die vier mutmaßlichen Attentäter von Solingen ihre Zeugnisaussage.

„Ich bin 51 Jahre, aber mein Herz ist 90 Jahre alt“, antwortet die Frau auf die Frage von Richter Wolfgang Steffen nach ihrem Alter. Bei dem gut dreistündigen Auftritt des weiblichen Oberhauptes der türkischen Familie Genç am 41. Prozeßtag herrscht eine sonst seltene Stille im fenestrierten Gerichtssaal. Zum schrecklichen Geschehen in der Brandnacht weiß die ruhig und sicher sprechende Frau nicht viel zu sagen. Umso intensiver schildert sie die Monate nach der Tat. Seitdem pflegt und betreut sie ihren Sohn Bekir. Der 16jährige, der sich auf die Straße gestürzt hatte, um sich vor den Flammen zu retten, hat nach Aussagen seiner Mutter „keine gesunden Stellen mehr am Körper“. Dem Jungen fehlt ein Ohr und eine Hälfte des Gesichts“, sagt Mevlüde Genç (Foto). Bei der Schilderung der Qualen hat der jüngste der vier mutmaßlichen Täter, Felix K. auf der Anklagebank Mühe, seine Tränen zurückzuhalten. Der 16jährige

bestreitet seit Beginn des Prozesses die Beteiligung an der nächtlichen Tat. Immer wieder fragt die kleine Frau nach dem Grund für diese schreckliche Tat, die ihr fünf Familienmitglieder und ihr Heim raubte. Richter Wolfgang Steffen, dem die Zeugin gestern die Regie über das Verfahren aus der Hand nimmt, wird von Mevlüde Genç mehrfach mit „Bruder“ angesprochen. Von Rache und Haß ist in den Worten der 51jährigen nicht die Rede, viel dagegen von Liebe und Freundschaft. „Ich habe diesem Land immer Liebe und Respekt bezogen. Warum werden wir als Fremde behandelt? Warum entstehen solche Rassistismen?“ fragt sie mit erregter Stimme. Mit Blick auf die Angeklagten führt sie aus: „Man kann, indem man etwas verbrennt, zerschlägt und zerstört nichts Gutes erreichen“. Gleichzeitig hoffe sie, daß das Oberlandesgericht zu einer Verurteilung komme. „Wenn wir hier wieder zusammen leben wollen, dann möchte ich, daß hier eine Strafe ausgesprochen wird.“ Ihre Ausführungen beendet Mevlüde Genç nach einem beeindruckenden Plädoyer gegen Rassismus und für ein friedliches Zusammenleben von Ausländern und Deutschen. Niemand dürfe diskriminiert werden, ob sie ein Kopftuch trägt oder eine andere Hautfarbe hat. „Jeder tut seine Pflicht gegenüber seinem Glauben. Wie ich das alles ertragen habe, weiß allein Allah.“

Almanya'da yayınlanan 14.10.1994 tarihli Westdeutsche Zeitung'da yer alan "Solingen davası" ile ilgili Gazete kütürü.

Steffen, dazlaklara dönüp en genci olan 16 yaşındaki Felix'e döndü. Felix yaptıklarından pişman- dı ve ağlamamak için kendisini güç tutuyordu. Felix olay gecesi olanlarla benim bir ilişkim yok diye- rek kısa bir ifade verdi.

Hakim, tekrar Mevlüde Genç'e dönerek tanıklığını sürdürmesini istedi. Genç heyecanlı ve üzgün bir sesle sanıklara bakarak konuşmaya başladı.

"Ben bu ülkeye hep sevgi ve saygı duydum, yıllardır buradayım, neden bize halen yabancı muamelesi yapılıyor, ni- çin böyle ırkçı davranı- yorsunuz. Bir şeyi yaka- rak, yıkarak ve dağıtarak hiç bir zaman iyi bir şeye ulaşılmaz. Yüksek Eyalet Mahkemesinin bir karara varmasını istiyorum, bu- rada hep bir arada yaşa- mak istiyorsak ve bu olayların kesilmesini isti- yorsak burada bir ceza- nın verilmesi gerekir. Irk- çılığa kesinlikle karşı ol- mamız gerekir, hiç kimse başka bir deri rengine, başka bir dine sahip diye farklı muamele görmeme- lidir".

Mevlüde Genç sözlerini başladığı gibi bitirdi, aile- sinden beş kişiyi yakan dört dazlağa dönerek "Be- ni ve oğlumu yaşayan bir ölü haline getirdiniz, bun- dan memnun musunuz?"

"Bu ay, ICFTU çocuk işçiliğini yok etmek için büyük bir kampanya başlattı".

DÜNYANIN EN FAZLA SAKLANAN SIRRI(*)

Dünya'nın en büyük sırlarından bir tanesi 13 ile 15 yaş arasında 100 ile 200 milyon civarında çocuğun madenlerde, sokaklarda, elbise yıkama işlerinde, yemek yapımında, halı dokumacılığında, inşaat işlerinde çalışmalarıdır.

Bu çocukların büyük bir bölümü gelişmekte olan ülkelerde çalışmaktadırlar. Çocukların ürettikleri birçok mal evlerimizi süslemektedir yada endüstrileşmiş ülkelerde kullanılmaktadır.

ICFTU ve yakın ilişkide bulunduğu kuruluşları çalışan çocuklar konusu ile ilgili bir araştırma yapmışlar ve ürünlerini Avrupa pazarlarına satan Filipinler'deki çok uluslu bir şirkette 4 yaşındaki çocukların sütyen dikimi işinde çalıştıklarına tanık olmuşlardır. Ürettikleri mallar İskandinav mefruşat mağazalarında satılan Pakistan'daki çocuklar halı dokumacılığı işlerinde köle gibi çalıştırılmaktadırlar. Bengaldeş ve Peru'da 5 yaşındaki çocuklar taş ocaklarında taş kırma işlerinde çalıştırılmaktadırlar; Meksika'da çocuklar süpermarket ve diğer işyerlerinde hamal olarak çalışmaktadırlar; Peru'da çocuklar hizmetçi olarak çalıştırılmaktadırlar.

ICFTU araştırması çocuk işçiliğinin en yüksek görüldüğü yerlerin, aile temeline dayanan ekonomik faaliyetler içerisinde bulunduğunu göstermektedir. Böylelikle Latin Amerika'da çalışan çocukların büyük bir bölümü "enformel" sektörlerde ve sokaklarda çalışmaktadırlar. Brezilya'da genç kızlar her hangi bir ücret almaksızın akraba yada arkadaşlarının yanında çalışmaktadırlar, öte yandan Peru ve Meksika'da çocuklar sokaklarda çalışmakta araba temizle-

mekte, meyve, sebze satarak ailelerine yardım etmekte yada hamal olarak çalışmaktadırlar.

Asya'da anne, baba ve çocuklar komisyonculara evde çalışmak suretiyle taşeronluk yapmaktadırlar. Örneğin Filipinler'de kadın iç çamaşırları okul öncesi çocuklar tarafından evde taşeronluk suretiyle yapılmaktadır. Bu çocukların büyük çoğunluğu temel eğitim düzeyindedir ve her gün 8 ile 11 saat çalışmalarına rağmen, bazı okullara devam etmeyi başaramamaktadır. Bununla birlikte, bu çocuklar ortaokula gitme yaşına geldiklerinde, okuldan ayrılmak için çeşitli çevrelerce zorlanmaktadırlar.

Nepal'de, küçük fabrikalar insanların evlerinde taşeron kiracılığı biçiminde kurulmaktadır ve bu durum gittikçe artmaktadır. Çocuklar çok kötü çalışma koşullarında, eğer gerçekten ücret alıyorsa, oldukça düşük ücretler için çalışmaktadırlar.

ICFTU'nun araştırması, imalat inşaat, ve madencilik endüstrilerindeki gibi formel sektörlerde de çocuk işçiliği kullanımını açığa çıkarmıştır.

Hindistan'dan Tamil Nadu dünyanın toplu olarak, en geniş çocuk işgücünün (tahmini rakamlarla 50.000 üzerinde), kibritle ve havai fişek gibi ateşle ilgili endüstrilerde istihdam edildiğini açıklamıştır.

Bengladeş'te özellikle giyim endüstrisinde çocuk işgücü kullanımı hızlı bir şekilde artmaktadır. Bir ICFTU temsilcisi Dakka'daki bir fabrikada 375 işçinin % 20'sinin çocuk olduğunu bunun çoğunluğununda 10 ile 14 yaş arasındaki kız ço-

cuklardan oluştuğunu açığa çıkarmıştır. Çocuklar çetin çalışma koşullarında çalışmakta ve kazandıkları ücret anne babalarına ve kardeşlerine destek olmak amacıyla kullanılmaktadır. Nepal, Katmandu'da ICFTU temsilcileri dokuma tezgahlarında 5 yaşındaki çocuklarla karşılaşmışlardır ve halıcılık endüstrisinde işgücünün % 50 ile % 70'ini (200.000) 14 yaşın altında çocuklar oluşturmaktadır. Bu çocuklar ilerleyen ihracat endüstrisinin temelini oluşturmaktadır.

ICFTU, çocuk işgücünün ortadan kaldırılması için, bu ay büyük bir kampanya başlattı. Kampanyanın faaliyetleri ülkedeki ilgili yasaların değiştirilmesini sağlamayı, uluslararası ticaret anlaşmalarını içerisinde, bir sosyal şartın yerine getirilmesi için labi faaliyetlerinde bulunmayı, ilköğretim yükümlülüğünün yerine getirilmesini; çocuk işçilerin aynı ailedeki yetişkin çocuklarla yer değiştirilmesinin sağlanmasını, Nepal'de, Hindistan'da ve Pakistan'da yapılan halılara uluslararası düzeyde bir boykot yapılmasını (çocuklarca üretilmediği kanıtlanmadığı sürece) ve halıların çocuklarca üretilmediğine dair bir paketleme sisteminin getirilmesini içermektedir.

Çocuk işçiliğinin yok edilmesi ile ilgili mücadelenin uzun zaman alacağı açık iken, bu kampanyanın adım adım değişim için mesafe alacağı ve dünyanın bu utancından uzun dönemde kurtulacağı inancının taşıyoruz.

(*) (Free Labour World, No. 6, June 1994)

Çeviren:

A. Hilmi KARAHAN

ÇEVRE VE İŞÇİ SAĞLIĞI

İŞ GÜVENLİĞİ HİZMETLERİNDE 73 NCÜ MADDENİN ÖNEMİ

İşyerlerindeki çalışma şartlarının ortaya koyduğu; işçileri, makine ve tesislere ya da üretime yönelik tehlike, zarar ve aksaklıkları araştırıp önlemek amacıyla yapılan sistemli çalışmalar şeklinde tanımlayabileceğimiz **İŞ GÜVENLİĞİ**; ortaya çıkardığı sonuçlar açısından **İŞÇİLERİ-İŞVERENLERİ** ve **ÜLKE** ekonomisini yakından ilgilendirmektedir.

İş güvenliğinin sağlanması açısından işverenin 1475 sayılı İş Kanununun 73 ncü maddesinde hukuki sorumluluğu vardır.

ÖRNEĞİN; bu sorumluluğu İş Kanununun 73 ncü maddesinde şöyle görmekteyiz.

Her işveren, işyerinde işçilerin sağlığını ve iş güvenliğini sağlamak için gerekli olanı yapmak ve bu husustaki şartları sağlamak için araçları noksanı bulundurmamakla yükümlüdür.

Görüleceği üzere bu madde de, işyeri arasında büyük veya küçük, kadın ya da erkek, işçi sayısı az veya çok gibi bir ayırım bulunmamakta, ister bir işçi, ister bin işçi olsun işverenin tedbir alma ve koruma yükümlülüğü vardır.

İkinci önemli paragraf ise işçileri ilgilendirmektedir. İşçiler alınan tedbirleri uymak ve özellikle koruyucu malzemenin kullanılması hususunda daha dikkatli ve aynı zamanda uygun koruyucu verilmişse, kullanma zorunluluğu vardır. Nitekim 73 ncü maddenin ikinci paragrafında aynen şöyle ifade edilmektedir.

İşçilerde, iş sağlığı ve iş güvenliği hakkındaki usul ve şartlara uymakla yükümlüdürler.

73 ncü maddenin üçüncü paragrafı ise, işyerlerinde eğitimin öncelikle işverenler tarafından verilmesi ve risklerin önceden tespiti konusunda oldukça önemlidir.

Şöyleki;

İşverenler, makinelerin kullanılmasından doğacak tehlikelerden ve bu hususta önceden alınabilecek tedbirlerden işçileri münasip bir şekilde haberdar etmek zorundadırlar.

Görülüyor ki, mevzuat olarak sanayileşmiş ülkelerle hemen hemen aynı, hatta ileri olduğumuz dahi söylenebilir.

Buna rağmen, uygulama ve buna bağlı olarak işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinde (sağlıklı çalışma ve yaşam hakkının korunmasında) o ülkelerden çok daha kötü ve geri durumdayız.

Bu sebeplerin başında işveren ve siyasi iktidarların soruna yeterli derecede sahip çıkmayıp gelmektedir.

Sabahattin DERTLİ
İşçi Sağlığı - İş Güvenliği
Uzmanı

İşçi sağlığı hizmetlerinin aksamasında, iş kazalarının artışı ve meslek hastalıklarının tespit edilememiş ve yeterli önlemin alınmamasında kuşkusuz, mevzuat dağınıklığı, denetim yetersizliği, eğitimsizlik, teknoloji değişimi, ekonomik sebepler ve istihdam güvencesi gibi

önemli faktörlerin payı büyüktür.

Ancak uygulamada buna rağmen olumlu sonuç veren çalışmalara da rastlanmaktadır.

İşyerinde iyi planlanmış bir eğitim programı, sorumlulukların karşılıklı iyi bilinmesiyle iyi niyet biraraya geldiğinde 1475 sayılı İş Kanununun 73 ncü maddesi uygulamada yerini bulmuş demektir. Bu yolla iş kazalarını asgariye hatta sıfıra indirmeyi başarmış işyerlerini birer olumlu örnek olarak görmekteyiz. Bu tür uygulamalar bir yandan iş kazalarını asgariye indirirken, diğer yandan üretim artışını ve iş barışını da olumlu yönde etkileyecektir.

Bu durumda ya karamsarlık içinde her vesile ile bir suçlu aranacak, ya da mevcut şartların daha verimli hale gelmesine özen gösterilecektir.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda tek bir yasanın hazırlanması, teknolojik değişime uyum gibi faktörlerin titizlikle izlenmesi ve biran evvel sonuçlandırılmasındaki zorunluluk hergün yaşanan olaylarla da ivediliğini korumaktadır.

Bu nedenle 73 ncü madde; işçi sağlığı-iş güvenliği çalışmalarında çok ulvi bir amacı da simgeleyerek, **ÖNLEMENİN-ÖDEMEKTEN ÇOK DAHA UCUZ VE İNSANCIL**dir felsefesinin altyapısını da oluşturmaktadır.

Bu vesileyle sosyal güvenliğin, riskleri önleyici fonksiyonu da kendiliğinden gerçekleşmiş olacaktır.

Sonuç olarak, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirlerinin alınmasında veya İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği hizmetlerinin yaygın ve etkinleşmesinde izlenecek yolların başında etkili ve gayet açık bir şekilde sorumlulukları belirleyen 1475 sayılı İş Kanunu'nun 73 ncü maddesinin hayata geçmesi meselesi gelmektedir.

Öncelikle başta işverenlerin, işçilerin ve sendikaların, sorunları iyi tespit edip etkili bir eğitim programıyla sorunun üstüne gitmeleri ve gereğinde bu çalışmaların **ödüllendirme yöntemiyle** de desteklemelidirler.

Amaçlanan; üretim ve kâr hedefine ulaşmanın yolu, sağlıklı işçi-sağlıklı çalışma ortamı-sağlıklı üretimden geçer.

ÖNCE İNSAN SONRA ÜRETİM'de buluşma dileğiyle.

MISIRLI SENDİKACILAR ŞEKER-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Şeker-İş Sendikası'nın davetlisi olarak 28 Eylül'de ülkemize gelen Mısır Gıda İşçileri Sendikası'ndan bir heyet TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'i de ziyaret etti. Genel Başkan Yardımcısı Şaban Ali Mustafa, Şube Yöneticileri Abdul Jaund Ahmet Hasan ve Abdul Nebi İbrahim Hamit'ten oluşan heyet sendikacı kollarında temaslarda bulundu.

28 Eylül - 7 Ekim 1994 tarihleri arasında gerçekleşen ziyarette, Şeker-İş Yönetim Kurulu ile sendikalararası ilişkiler, Mısır ve Türkiye'nin çalışma hayatı ile ilgili gelişmeler ve karşılaşılan sorunlar konusunda fikir alışverişi yapıldı. TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral tarafından

dan da kabul edilen heyet, görüşmede sendikacı çalışanları hakkında bilgi verdi. Meral ise sendikacıların ziyaretlerinden

dolayı memnuniyetini ifade ederek, Türk işçilerinin son dönemde yaşadığı sıkıntıları ve TÜRK-İŞ'in çalışmalarını anlattı.

ŞEKER-İŞ OLAĞAN BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

Şeker-İş Olağan Başkanlar Kurulu 19-20 Ekim 1994 tarihlerinde Ankara'da toplandı.

Başkanlar Kurulu toplantısının açış konuşmasını yapan Şeker-İş Genel Başkanı Hikmet Altın, önümüzdeki dönem toplu iş sözleşmesinin çok zorlu geçeceğini belirterek, izlenmesi gereken strateji konusunda şube başkanlarının görüş bildirmesini istedi.

T. DOK GEMİ-İŞ SENDİKASI BASIN TOPLANTISI

T. Dok Gemi-İş, Türkiye Denizciler Sendikası, DB Deniz Nakliyatı A.Ş. ve Türkiye Gemi Sanayii A.Ş. işyerleri hakkında alınan kararları protesto ederek, müşterek bir basın toplantısı düzenlediler.

T. Dok Gemi-İş Sendikası Genel Başkanı Nazım Tür yaptığı açıklamada şu görüşlere yer verdi: "Türkiye'de milli gelirin % 65'ini sömüren 5 milyonluk mutlu azınlığın dışında kalan 60 milyonluk dar ve sabit gelirli tüm kesimler; vurgun düzeninin devamını istersen, buyur tercihin vurguncudan yana koy. Yok ezilen, silindiri gibi üzerinden geçilen 60 milyon, artık IMF, Dünya Bankası, kan emici Amerikan mandasından kurtulmak istiyorsan, bunlara çanak tutanları sandığa mahkum et".

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENİŞLETİLMİŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

Genel Maden İşçileri Sendikası Genişletilmiş Başkanlar Kurulu Genel Başkan Yardımcısı Selahattin Ataman Başkanlığında 17 Ekim 1994 günü toplanarak, 22 Ekim 1994 Cumartesi günü Ereğli'de yapılacak olan mitingün hazırlıklarını ve son gelişmeleri değerlendirdi. Toplantı sonrası yayınlanan sonuç bildirgesinde şu görüşlere yer verildi.

"İşçisi, memuru, köylüsü, esnafı, emeklisiyle tüm Zonguldak halkı bu haklı davasında tek yürek tek ses olmuş ve mücadele kararlılığını her vesile ile göstermektedir. Bu birliğin aşamayacağı hiçbir engel yoktur. Zonguldak'ın ve ülkemizin geleceğinin karartılmasına izin verilmeyecektir."

AYIN İÇİNDEN

TÜRK-İŞ, KİT'LERE AİT MALLARIN HACZİNİN MÜMKÜN OLMADIĞINI SAVUNDU

TÜRK-İŞ 7 Ekim 1994 tarihinde bir basın bildirisiyle, KİT'lerin mallarına ilişkin haciz yasağının, 233 sayılı KHK'nın 57/2. maddesinde yer alan hükmün 4011 sayılı yasa ile yürürlükten kaldırılmasına, devam ettiğine ilişkin görüşlerini açıkladı.

TÜRK-İŞ bu açıklamayla gerekçeleri sıralayarak, 4011 sayılı yasa ile 233 sayılı KHK'nın 57/2. maddesinin yürürlükten kaldırılmış olmasına karşın halen mevcut Anayasal ve yasal düzenlemeler karşısında KİT'lere ait malların haczinin mümkün olmadığını savundu.

MERAL, SSK YAŞASININ DEĞİŞTİRİLMESİ KONUSUNDA HÜKÜMETİ UYARDI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral 30 Eylül 1994 tarihinde, SSK Yasası değiştirilerek, yaşlılık aylığına hak kazanmak için öngörülen koşulların ağırlaştırılması girişimlerine karşı Hükümeti uyardı.

Bayram Meral şunları söyledi: "TÜRK-İŞ, sağlık hizmetlerinin bir kamu görevi olduğunu ve böyle kalması gerektiği inancındadır. TÜRK-İŞ, Sosyal Sigortalar alanında 12 Eylül sonrasındaki kayıpları geri vereceği vadiyle işbaşına gelen Hükümeti, emekliliği zorlaştırma konusunda atacağı işçi karşıtı adımlarla ilgili olarak bir kez daha uyarılmaktadır".

TÜRK-İŞ: "DÖRT ÖĞRETMENİMİZİN KATLEDİLMESİ KARŞISINDA, TERÖR ÖRGÜTÜNÜ BİR KEZ DAHA LANETLİYORUZ"

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu yaptığı basın açıklamasıyla terör örgütünü lanetledi. Yapılan basın açıklamasında şu görüşlere yer verildi: "Bir yanda öğretmenlerimiz öldürülüyor, bir yanda evler, ormanlar yakılıyor. Doğu ve Güneydoğu'da akan kanın durması için güvenliğin sağlanması ne kadar önemliyse, halka hukuk devletinin, sosyal devletin imkânlarının ulaştırılması da o kadar önemlidir. Terör, ev-bark yıkararak değil, tersine ev yaparak, okul yaparak, yol yaparak, halka hizmet ederek ödenir."

LİMAN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Hasan Biber gözaltına alındı

Liman-İş Genel Başkanı
HASAN BIBER

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu bir basın açıklamasıyla Biber'in tutuklanmasını tepki ile karşıladığını ve derhal serbest bırakılmasını istedi. Açıklamada şu görüşlere yer verildi: "Hasan Biber, yasal bir kuruluşun seçimle gelen bir yöneticisidir. Adresi yeri bellidir. Anayasa'da ve yasalarda her türlü anti-demokratik maddenin bulunduğu Türkiye'de, sendikacıların çeşitli suçlar atfedilerek, yangından mal kaçırır gibi gözaltına alınmaları ve tutuksuz yargılama imkânı olduğu halde avukatıyla bile temas imkânı verilmeden tutuklanmaları, olayın sendikacılara yapılmak istenen baskıların bir parçası olduğunu göstermektedir".

Hasan Biber 13 Ekim'de serbest bırakıldı.

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI BAYRAM MERAL'İN CUMHURİYETİMİZİN 71. YILDÖNÜMÜ NEDENİYLE YAYINLADIĞI MESAJ

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 71. yılını kutladığımız bugün ülkemiz tarihinin en büyük ekonomik ve sosyal bunalımlarından birini yaşamaktadır.

Ulu Önder ATATÜRK'ün gayretleri ile Cumhuriyetimizin kuruluşunda yeşertilen DEMOKRASİ ortamından artık ne yazık ki bahsetmek mümkün değildir. Çoğulcu, katılımcı ve özgürlükçü bir demokrasi ortamının bir an önce hayata geçirilmesi en büyük dileğimizdir.

ATATÜRK'ün bizzat temellerini atarak geliştirdiği birçok milli yatırımın, maksatlı olarak zarar ettirilerek özelleştirme adı altında kapatılmak ya da satılmak istenmesi, Cumhuriyete ve Atatürk'e yürekten bağlı olan kitleleri karamsarlığa itmektedir.

Cumhuriyetimizi yıkmak ve parçalamak isteyen iç ve dış mihrakların işbirliğine yönelerek ülkemizde sürekli bir terör havası estirmelerinin yanı sıra, özellikle son yıllarda ATATÜRK'ün adını anmaktan çekinen birtakım insanların konuşmaları lâik Cumhuriyet ilkelerine bağlı olan ve yüreği ATATÜRK sevgisiyle çarpan insanlarımızı tedirgin eder hale gelmiştir.

Tüm bu olumsuz koşulların bir an önce düzeltilmesi açısından öncelikle görev, ATATÜRK'ün kuruluşunu gerçekleştirdiği Yüce Meclise ve onun halk tarafından seçilen üyelerine düşmektedir. Türk Milleti sağduyusuyla tüm bu olumsuzlukları aşacak güce sahiptir ve bunu geçmişte bir çok kez ispat etmiştir.

Bizler işçi sınıfının temsilcileri olarak Cumhuriyete ve ATATÜRK'e olan bağlılığımızı bir kez daha belirtmekten büyük bir kıvanç duymaktayız.

Bu vesile ile daha nice bayramlarda birlikte olmak dileği ile tüm halkımızın Cumhuriyet Bayramını kutluyorum.

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

TÜRK-İŞ

Genel Bşk.: **BAYRAM MERAL**
Bayındır Sokak No: 10 ANKARA
Tel : 433 31 25-26-27-28-29 Fax : 433 68 09 - 433 85 80

01	TARIM-İŞ Genel Bşk.: SABRİ ÖZDEŞ Necatibey Cad. 22 Tel : 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA Fax : 229 85 92	14	DOK GEMİ-İŞ Genel Bşk.: NAZIM TUR Küçükpiyalı Paşa Mah. Kızılay Meydanı No. 24/26 Tel : 237 25 90 (5 Hat) Kasımpaşa / İSTANBUL Fax : 237 39 89
01	ORMAN-İŞ Genel Bşk.: SELAHATTİN GÜNGÖR Ataç Sok. Selam Ap. No. 1/5-10 Tel : 431 28 96 Yenisehir / ANKARA Fax : 434 12 67	15	TÜRKİYE YOL-İŞ Genel Bşk.: BAYRAM MERAL İstanbul Cad. No: 58 İskitler / ANKARA Tel : 342 22 40-51 Fax : 341 27 05
02	TÜRKİYE MADEN-İŞ Genel Bşk.: H. HÜSEYİN KAYABAŞI Strasbourg Cad. 7 / 3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel : 231 73 55-56-57 Fax : 229 89 31	16	TES-İŞ Genel Bşk.: FARUK BARUT Meriç Sok. No: 23 Beştepe / ANKARA Tel : 212 65 10 (20 Hat) Fax : 212 65 52
02	GENEL MADEN-İŞ Genel Bşk.: ŞEMSİ DENİZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel : 251 32 04 ZONGULDAK Fax : 253 66 35	17	TEZKOOP-İŞ Genel Bşk.: AHMET TAMER Üçyıldız Cad. No: 29 Subayevleri - ANKARA Tel : 318 39 79-86 Fax : 318 39 88
03	PETROL-İŞ Genel Bşk.: ADNAN ÖZCAN Altunizade Mah. Kuşbakışı Sok. No. 25 Tel : 391 66 67 Üsküdar / İSTANBUL Fax : 391 66 78	17	TÜRK KOOP-İŞ Genel Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Fax : 229 58 36 Tel : 230 08 55 - 229 44 80 Yenisehir / ANKARA
04	TEKGIDA-İŞ Genel Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel : 264 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL Fax : 278 95 34	18	TÜMTİS Genel Bşk.: SABRİ TOPÇU İnkılap Caddesi No: 35/1 Aksaray/İSTANBUL Tel : 530 07 43 Fax : 588 26 20
05	ŞEKER-İŞ Genel Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Bakanlıklar / ANKARA Tel : 418 42 73-74 - 418 19 88 Fax : 425 92 58	19	DEMİRYOL-İŞ Genel Bşk.: ENVER TOÇOĞLU Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel : 231 80 30-31 ANKARA Fax : 231 80 32
06	TEKSİF Genel Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel : 431 21 70-71-72-73 ANKARA Fax : 435 78 26	20	TÜRKİYE DENİZCİLER Genel Bşk.: TURAN UZUN Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel : 244 48 38 - 249 56 29 Tophane / İSTANBUL Fax : 244 52 21
07	DERİ-İŞ Genel Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Fax : 528 62 07 Tel : 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray / İSTANBUL	21	HAVA-İŞ Genel Bşk.: ATILAY AYÇİN İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Fax : 571 90 51 Tel : 660 14 95 - 99 Bakırköy / İSTANBUL
08	AĞAÇ-İŞ Genel Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20/22-23 Fax : 231 52 19 Tel : 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	22	LİMAN-İŞ Genel Bşk.: HASAN BIBER Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel : 231 74 18-19 Fax : 230 24 84 Sıhhiye / ANKARA
09	SELÜLOZ-İŞ Genel Bşk.: MİTHAT SARI Ankara Cad. İpek Apt. No: 87 Tel : 321 18 99 İZMİT Fax : 321 34 51	23	TÜRKİYE HABER-İŞ Genel Bşk.: CENGİZ TEKE Tuna Cad. 30/8 Fax : 434 57 04 Tel : 431 90 44-45 Sıhhiye / ANKARA
10	BASIN-İŞ Genel Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Hanımeli Sokak No: 26/6-7 Fax : 229 43 15 Tel : 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	SAGLIK-İŞ Genel Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Tel : 231 80 45 Fax : 230 23 96 Sıhhiye / ANKARA
11	BASİSEN Genel Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel : 251 99 00 Galatasaray / İSTANBUL Fax : 252 38 35	25	TOLEYİS Genel Bşk.: CEMAIL BAKINDI İnebey Mh. Küçük Langa Cd. No: 16/18 Kat. 1 Bilir İş Merkezi Tel : 530 73 82 - 585 52 07 Aksaray / İSTANBUL Fax : 530 72 99
11	BASS Genel Bşk.: TURGUT YILMAZ Sümer Sokak 29 Fax : 229 13 03 Tel : 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	TÜRK HARB-İŞ Genel Bşk.: İZZET ÇETİN İnkılap Sokak 20 Fax : 417 13 64 Tel : 417 50 97-98-99 Kızılay / ANKARA
12	TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Genel Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Fax : 231 89 36 Tel : 231 72 30 (5 Hat) Sıhhiye / ANKARA	27	TGS Genel Bşk.: ORHAN ERİNÇ Basın Sarayı Kat: 2 Fax : 511 48 17 Tel : 514 06 94-96 Çağaloğlu / İSTANBUL
12	KRİSTAL-İŞ Genel Bşk.: İBRAHİM EREN Kazancı Yokuşu, Ağacırağı Sokak No: 3 Daire: 10 Tel : 251 95 77 (3 Hat) 80090 Taksim / İST. Fax : 251 95 79	28	TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Genel Bşk.: FUAT ALAN Yeni Selim Paşa Sokak 62 Fax : 513 93 68 Tel : 513 82 54-55-56 Aksaray / İSTANBUL
13	TÜRK-METAL Genel Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel : 231 79 40 (4 Hat) Maltepe / ANKARA Fax : 229 77 14		TÜRK-SEN Genel Bşk.: ÖNDER KONULOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Fax : (0392) 228 78 31 Tel : 227 24 44 Lefkoşe / KIBRIS